

77590

**SOSYAL, KÜLTÜREL DAYANIŞMA VE
YARDIMLAŞMA (HEMŞEHRİ) DERNEKLERİNİN
TÜRKİYE’NİN SOSYAL, KÜLTÜREL VE SİYASAL
YAŞAMINA ETKİLERİ VE MALATYALILAR
DERNEKLERİ ÖRNEĞİ**

Gökhan TUNCEL

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Hasan BURAN

**T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ**

İnönü Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

**Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönergesinin Kamu Yönetimi
Anabilim Dalı İçin Öngördüğü BİLİM UZMANLIĞI (MASTER) TEZİ
Olarak Hazırlanmıştır.**

**MALATYA
MART 1998**

**SOSYAL, KÜLTÜREL DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMA
(HEMŞEHİRİ) DERNEKLERİNİN TÜRKİYE’NİN SOSYAL,
KÜLTÜREL VE SİYASAL YAŞAMINA ETKİLERİ VE
MALATYALILAR DERNEKLERİ ÖRNEĞİ**

Gökhan TUNCEL

**MALATYA
MART 1998**

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	I
ÇİZELGELER DİZİNİ	XI
KISALTMALAR	XII
ÖNSÖZ	XIII
1. BU ÇALIŞMA NİÇİN YAPILDI?	1
1.1. Araştırmanın Konusu	2
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmada Kullanılan Bazı Kelime ve Kavramlar	4
1.4. Araştırmanın Denenceleri	5
1.5. Araştırmanın Çerçevesi	6
1.6. Araştırmada Kullanılan Yöntem	6
1.7. Araştırmada Karşılaşılan Güçlükler	7
1.8. Araştırmanın Sunuş Sırası	7
2. TOPLUMSAL YAPI, SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA	8
2.1. Türk Toplumunun Yapısal Özellikleri	8
2.1.1. Nüfus	8
2.1.2. Aile Yapısı	11
2.1.3. Eğitim ve Okur - Yazarlık	12
2.1.4. Sağlık	12
2.1.5. Gelir Dağılımı	13
2.1.6. İşsizlik ve Yoksulluk	13
3. GÖÇ OLGUSU VE KENTLEŞME	16
3.1. Göç Nedenleri	16
3.1.1. Geçim Sıkıntısı	16
3.1.2. İş Kıtılığı (İşsizlik)	16
3.1.3. Borç Ödemek ve Para Biriktirmek İçin	17
3.1.4. Öğrenim Nedeni	17
3.1.5. Güvenlik ve Sağlık Nedenleri	17
3.2. Göç Olgusunun Yarattığı Sorunlar	19
3.2.1. Hızlı Nüfus Artışı	19
3.2.2. Çarpık Kentleşme	19
3.2.3. Kuşak Çatışması	20
3.2.4. Gelir Dağılımdaki Dengesizlik	21
3.2.5. Diğer Sonuçlar	21
3.3. Kentleşme ve Kentlileşme	22
3.3.1. Kentleşme ve Kentlileşme Kavramları	22

3.3.2. Kentleşme Nedenleri.....	23
3.3.2.1. Ekonomik Nedenler.....	23
3.3.2.2. Teknolojik Nedenler.....	24
3.3.2.3. Siyasal Nedenler.....	24
3.3.2.4. Sosyo-Psikolojik Nedenler.....	24
3.3.3. Kentleşme ve Kentlileşme Sorunları.....	24
4. SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMANIN TARİHSEL GELİŞİMİ.....	26
4.1. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Kavramları.....	27
4.2. Türkiye’de Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmanın Gelişimi.....	28
4.2.1. Cumhuriyet Öncesi Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma.....	28
4.2.2. Cumhuriyet Döneminde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma.....	29
4.2.2.1. Sosyal Sigortalar Kurumu.....	29
4.2.2.2. T.C. Emekli Sandığı.....	29
4.2.2.3. Bağ-Kur.....	29
4.2.2.4. Gönüllü Kuruluşlar.....	30
4.2.3. Sosyal Yardım Çeşitleri.....	30
5. DERNEKLEŞMENİN TANIMI VE TÜRKİYE’DE DERNEKLEŞME	31
5.1. Tanım.....	31
5.2. Genel Esaslar.....	31
5.3. Türkiye’de Dernekleşme.....	32
6. TÜRKİYE’DEKİ DERNEK ÇEŞİTLERİ	33
6.1. Bilimsel Sınıflamaya Göre.....	33
6.1.1. Sosyal Yardım Dernekleri.....	33
6.1.2. Spor Dernekleri.....	33
6.1.3. Dini Dernekler.....	33
6.1.4. İşveren Dernekleri.....	33
6.1.5. Yabancı ve Azınlıklara Ait Dernekler.....	33
6.1.6. Tarım ve Hayvancılık Dernekleri.....	33
6.1.7. Kültür Dernekleri.....	34
6.1.8. Serbest Meslek Dernekleri.....	34
6.1.9. Güzelleştirme Dernekleri.....	34
6.1.10. Diğer Tür Dernekler.....	34
6.2. Resmi Sınıflamaya Göre Dernek Türleri.....	34
6.2.1. Faaliyeti Devam Eden Derneklerin Nevilerine Göre.....	34
6.2.2. Ülkemizde Soydaşlarımızla İlgili Kurulan Dernekler.....	34
6.2.3. Yurt Dışında Vatandaşlarımız Tarafından Kurulan Dernekler.....	34
6.2.4. Uluslararası Faaliyet İzni Bulunan Dernekler.....	34
6.3. Türkiye’deki Dernek Sayıları.....	35
7. DERNEKLERİN SOSYAL YAPI VE SOSYAL YAŞAMA OLAN ETKİLERİ	36
7.1. Sosyal Yapı, Sosyal Yaşam ve Sosyal İlişki.....	36
7.2. Sosyalleşme (Sosyalizasyon).....	37

7.3. Sosyal Yaşamda Derneklerin Yeri ve Önemi	38
8. DERNEKLERİN SİYASAL YAŞAMDAKİ YERİ VE ÖNEMİ.....	41
8.1. Siyasetin Tanımı	41
8.2. Toplumsal Açından Siyaset.....	41
8.3. Siyasal Yaşam ve Siyasal Katılım	42
8.4. Derneklerin Siyasal Yaşamdaki Yeri ve Önemi.....	43
9. KÜLTÜREL YÖNDEN DERNEKLERİN YERİ VE ÖNEMİ.....	45
9.1. Kültürün Tanımı	45
9.2. Kültürlenme, Kültürleşme ve Yabancılaşma	45
9.3. Kültürel Yönden Derneklerin Yeri ve Önemi.....	46
10. TOPLUMSAL YAPI - DERNEK İLİŞKİSİ.....	48
10.1. Toplumsal Yapı Kavramı	48
10.2. Toplumsal Yapı - Dernek İlişkisi.....	49
11. İSTANBUL, ANKARA, İZMİR, ADANA, BURSA, İÇEL, ZONGULDAK, ESKİŞEHİR, HATAY, DENİZLİ, ÇANAKKALE İLLERİNDEKİ MALATYALILAR SOSYAL, KÜLTÜREL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEKLERİ	52
11.1. KURULUŞ TARİHLERİ, ÜYE SAYILARI VE GENEL AMAÇLARI.....	52
11.1.1. İstanbul, Öz Malatyalılar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği ...	52
11.1.2. Ankara, Malatya İli Kalkındırma ve Yardımlaşma Derneği.....	52
11.1.3. İzmir, Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Derneği	52
11.1.4. Adana, Malatyalılar Kültür Dayanışma ve Tanışma Derneği.....	52
11.1.5. Bursa, Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Derneği	53
11.1.6. İçel, Malatya Kültür Dayanışma ve Tanışma Derneği.....	53
11.1.7. Zonguldak. Malatya İli Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği	53
11.1.8. Eskişehir, Malatyalılar Kültür ve Sosyal Yardımlaşma Derneği.....	53
11.1.9. Hatay (İskenderun) Malatyalılar Kültür ve Tanıtma Derneği.....	54
11.1.10. Denizli, Malatyalılar Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği	54
11.1.11. Çanakkale, Malatya'yı Sevenler Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği	54
11.2. SOSYAL YAŞAMA YÖNELİK YAPILAN HİZMETLER.....	55
11.2.1. Derneklerin Sosyal Hayata Yönelik Doğrudan Yaptıkları Hizmetler	55
11.2.1.1. İstanbul, Öz Malatyalılar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği	55
11.2.1.1.1. Tanıtım çalışmaları	56
11.2.1.1.1.1. Dernek ve dernek amacının tanıtımı	56
11.2.1.1.1.2. Üyelerinin ve hemşehrilerin tanınması ve birbirlerini tanımaları için yapılan çalışmalar	57
11.2.1.1.1.3. Malatya ilinin ve mahalli kültürün tanıtımı	57
11.2.1.1.2. Yardım çalışmaları.....	58
11.2.1.1.2.1. Ayni yardımlar.....	58
11.2.1.1.2.2. Nakdi yardımlar.....	59
11.2.1.1.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar	59

11.2.1.1.3. Arşiv çalışmaları	59
11.2.1.1.4. Birleştiricilik çalışmaları	59
11.2.1.2. Ankara, Malatya İli Kalkındırma ve Yardımlaşma Derneği	60
11.2.1.2.1. Tanıtım çalışmaları	60
11.2.1.2.1.1. Dernek ve dernek amacının tanıtımı	60
11.2.1.2.1.2. Üyelerinin ve hemşehrilerinin tanıtımı çalışmaları	61
11.2.1.2.1.3. Malatya ilinin ve mahalli kültürünün tanıtımı	61
11.2.1.2.2. Yardım çalışmaları	62
11.2.1.2.2.1. Ayni yardımlar	62
11.2.1.2.2.2. Nakdi yardımlar	62
11.2.1.2.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar	62
11.2.1.2.3. Arşiv çalışmaları	63
11.2.1.3. İzmir, Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Derneği	63
11.2.1.3.1. Tanıtım çalışmaları	64
11.2.1.3.1.1. Dernek ve dernek amacının tanıtımı	64
11.2.1.3.1.2. Üyelerinin ve hemşehrilerinin tanıtımı	65
11.2.1.3.1.3. Malatya ilinin ve mahalli kültürün tanıtımı	65
11.2.1.3.2. Yardım çalışmaları	66
11.2.1.3.2.1. Ayni yardım çalışmaları	66
11.2.1.3.2.2. Nakdi yardım çalışmaları	66
11.2.1.3.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar	66
11.2.1.3.3. Arşiv çalışmaları	66
11.2.1.3.4. Birleştiricilik çalışmaları	67
11.2.1.4. Adana, Malatyalılar Kültür Dayanışma ve Tanışma Derneği	67
11.2.1.4.1. Tanıtım çalışmaları	68
11.2.1.4.1.1. Dernek ve dernek amacının tanıtımı	68
11.2.1.4.1.2. Üyelerinin ve hemşehrilerinin tanıtımı	68
11.2.1.4.1.3. Malatya ilinin ve mahalli kültürün tanıtımı	69
11.2.1.4.2. Yardım çalışmaları	69
11.2.1.4.2.1. Ayni yardım çalışmaları	69
11.2.1.4.2.2. Nakdi yardım çalışmaları	70
11.2.1.4.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar	70
11.2.1.4.3. Arşiv çalışmaları	70
11.2.1.4.4. Birleştiricilik çalışmaları	71
11.2.2.5. Bursa, Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Derneği	71
11.2.1.5.1. Tanıtım çalışmaları	71
11.2.1.5.1.1. Dernek ve dernek amacının tanıtım çalışmaları	72
11.2.1.5.1.2. Üyelerinin ve hemşehrilerinin tanıtımı	72
11.2.1.5.1.3. Malatya ilinin ve mahalli kültürünün tanıtımı	72
11.2.1.5.2. Yardım çalışmaları	73
11.2.1.5.2.1. Ayni yardım çalışmaları	73
11.2.1.5.2.2. Nakdi yardım çalışmaları	73
11.2.1.5.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar	73
11.2.1.5.3. Arşiv çalışmaları	73
11.2.1.5.4. Birleştiricilik çalışmaları	74
11.2.1.6. İçel, Malatya Kültür, Dayanışma ve Tanışma Derneği	74

11.2.1.6.1. Tanıtım çalışmaları	74
11.2.1.6.1.1. Dernek ve dernek amacının tanıtımı	74
11.2.1.6.1.2. Üyelerin ve hemşehrilerin tanıtımı	75
11.2.1.6.1.3. Malatya ilinin ve mahalli kültürün tanıtımı	75
11.2.1.6.2. Yardım çalışmaları	75
11.2.1.6.2.1. Ayni yardım çalışmaları	76
11.2.1.6.2.2. Nakdi yardım çalışmaları	76
11.2.1.6.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar	76
11.2.1.6.3. Arşiv çalışmaları	76
11.2.1.6.4. Birleştiricilik çalışmaları	76
11.2.1.7. Zonguldak, Malatya İli Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği	77
11.2.1.7.1. Tanıtım çalışmaları	77
11.2.1.7.1.1. Dernek ve dernek amacının tanıtımı	77
11.2.1.7.1.2. Üyelerinin ve hemşehrilerini tanıtımı	78
11.2.1.7.1.3. Malatya ilinin ve mahalli kültürünün tanıtımı	78
11.2.1.7.2. Yardım çalışmaları	78
11.2.1.7.2.1. Ayni yardım çalışmaları	78
11.2.1.7.2.2. Nakdi yardım çalışmaları	79
11.2.1.7.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar	79
11.2.1.7.3. Arşiv çalışmaları	79
11.2.1.7.4. Birleştiricilik çalışmaları	79
11.2.1.8. Eskişehir, Malatyalılar Kültür ve Sosyal Yardımlaşma Derneği	80
11.2.1.8.1. Tanıtım çalışmaları	80
11.2.1.8.1.1. Dernek ve dernek amacının tanıtımı	80
11.2.1.8.1.2. Üye ve hemşehrilerin tanıtımı	80
11.2.1.8.1.3. Malatya ilinin ve mahalli kültürün tanıtımı	81
11.2.1.8.2. Yardım çalışmaları	81
11.2.1.8.2.1. Ayni yardım çalışmaları	81
11.2.1.8.2.2. Nakdi yardım çalışmaları	81
11.2.1.8.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar	81
11.2.1.8.3. Arşiv çalışmaları	81
11.2.1.8.4. Birleştiricilik çalışmaları	82
11.2.1.9. Hatay (İskenderun) Malatyalılar Kültür ve Tanıtma Derneği	82
11.2.1.9.1. Tanıtım çalışmaları	82
11.2.1.9.1.1. Dernek ve dernek amacının tanıtımı	83
11.2.1.9.1.2. Üye ve hemşehrilerin tanıtımı	83
11.2.1.9.1.3. Malatya ili ve mahalli kültürün tanıtımı	83
11.2.1.9.2. Yardım çalışmaları	83
11.2.1.9.2.1. Ayni yardım çalışmaları	83
11.2.1.9.2.2. Nakdi yardım çalışmaları	84
11.2.1.9.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar	84
11.2.1.9.3. Arşiv çalışmaları	84
11.2.1.9.4. Birleştiricilik çalışmaları	84
11.2.1.10. Denizli, Malatyalılar Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği	84
11.2.1.10.1. Tanıtım çalışmaları	85
11.2.1.10.1.1. Dernek ve dernek amacının tanıtımı	85

11.2.1.10.1.2. Üyelerin ve hemşehrilerinin tanıtımı	85
11.2.1.10.1.3. Malatya ilinin ve mahalli kültürün tanıtımı	85
11.2.1.10.2. Yardım çalışmaları	86
11.2.1.10.2.1. Aynı yardımlar çalışmaları	86
11.2.1.10.2.2. Nakdi yardım çalışmaları	86
11.2.1.10.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar	86
11.2.1.10.3. Arşiv çalışmaları	86
11.2.1.10.4. Birleştiricilik çalışmaları	87
11.2.1.11. Çanakale, Malatya'yı Sevenler Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği	87
11.2.1.11.1. Tanıtım çalışmaları	87
11.2.1.11.1.1. Dernek ve dernek amacının tanıtılması	87
11.2.1.11.1.2. Üyelerin ve hemşehrilerinin tanıtımı	87
11.2.1.11.1.3. Malatya ilinin ve mahalli kültürün tanıtımı	88
11.2.1.11.2. Yardım çalışmaları	88
11.2.1.11.2.1. Aynı yardım çalışmaları	88
11.2.1.11.2.2. Nakdi yardım çalışmaları	88
11.2.1.11.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar	88
11.2.1.11.3. Arşiv çalışması	88
11.2.1.11.4. Birleştiricilik çalışmaları	89
11.2.2. Derneklerin Sosyal Yaşam Konusunda Dolaylı Olarak Yaptıkları Çalışmalar	89
11.2.2.1. İstanbul, Öz Malatyalılar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği	89
11.2.2.1.1. Tanıtım çalışmaları	89
11.2.2.1.1.1. Üyelerin ve hemşehrilerin tanıtımı	90
11.2.2.1.1.2. Malatya ilinin ve mahalli kültürün tanıtımı	90
11.2.2.1.2. Yardım çalışmaları	91
11.2.2.1.2.1. Aynı yardım çalışmaları	91
11.2.2.1.2.2. Nakdi yardım çalışmaları	92
11.2.2.1.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar	93
11.2.2.2. Ankara, Malatya İli Kalkındırma ve Yardımlaşma Derneği	93
11.2.2.2.1. Tanıtım çalışmaları	93
11.2.2.2.1.1. Üyelerin ve hemşehrilerin tanıtımı	93
11.2.2.2.1.2. Malatya ilinin ve mahalli kültürün tanıtımı	94
11.2.2.2.2. Yardım çalışmaları	95
11.2.2.2.2.1. Aynı yardım çalışmaları	95
11.2.2.2.2.2. Nakdi yardım çalışmaları	95
11.2.2.2.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar	96
11.2.2.3. İzmir, Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Derneği	96
11.2.2.3.1. Tanıtım çalışmaları	96
11.2.2.3.1.1. Üyelerin ve hemşehrilerin tanıtımı	96
11.2.2.3.1.2. Malatya ilinin ve mahalli kültürün tanıtımı	97
11.2.2.3.2. Yardım çalışmaları	97
11.2.2.3.2.1. Aynı yardım çalışmaları	97
11.2.2.3.2.2. Nakdi yardım çalışmaları	98

11.2.2.3.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar	99
11.2.2.4. Adana, Malatyalılar Kültür Dayanışma ve Tanışma Derneği	99
11.2.2.4.1. Tanıtım çalışmaları	99
11.2.2.4.1.1. Üyelerin ve hemşehrilerin tanıtımı	99
11.2.2.4.1.2. Malatya ilinin ve mahalli kültürün tanıtımı	100
11.2.2.4.2. Yardım çalışmaları	100
11.2.2.4.2.1. Aynı yardım çalışmaları	100
11.2.2.4.2.2. Nakdi yardım çalışmaları	101
11.2.2.4.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar	101
11.2.2.5. Bursa, Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Derneği	101
11.2.2.5.1. Tanıtım çalışmaları	101
11.2.2.5.2. Yardım çalışmaları	102
11.2.2.5.2.1. Aynı yardım çalışmaları	102
11.2.2.5.2.2. Nakdi yardım çalışmaları	102
11.2.2.5.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar	102
11.2.2.6. İçel, Malatya Kültür Dayanışma ve Tanışma Derneği	102
11.2.2.6.1. Tanıtım çalışmaları	103
11.2.2.6.2. Yardım çalışmaları	103
11.2.2.6.2.1. Aynı yardım çalışmaları	103
11.2.2.6.2.2. Nakdi yardım çalışmaları	103
11.2.2.7. Zonguldak, Malatya İli Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği	104
11.2.2.7.1. Tanıtım çalışmaları	104
11.2.2.7.2. Yardım çalışmaları	104
11.2.2.7.2.1. Aynı yardım çalışmaları	105
11.2.2.7.2.2. Nakdi yardım çalışmaları	105
11.2.2.7.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar	105
11.2.2.8. Eskişehir, Malatyalılar Kültür ve Sosyal Yardımlaşma Derneği	105
11.2.2.8.1. Tanıtım çalışmaları	105
11.2.2.8.2. Yardım çalışmaları	106
11.2.2.8.2.1. Aynı yardım çalışmaları	106
11.2.2.8.2.2. Nakdi yardım çalışmaları	106
11.2.2.8.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar	106
11.2.2.9. Hatay (İskenderun) Malatyalılar Kültür ve Tanıtma Derneği	106
11.2.2.9.1. Tanıtım çalışmaları	106
11.2.2.9.2. Yardım çalışmaları	107
11.2.2.9.2.1. Aynı yardım çalışmaları	107
11.2.2.9.2.2. Nakdi yardım çalışmaları	107
11.2.2.9.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar	107
11.2.2.10. Denizli, Malatyalılar Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği	107
11.2.2.10.1. Tanıtım çalışmaları	107
11.2.2.10.2. Yardım çalışmaları	108
11.2.2.10.2.1. Aynı yardım çalışmaları	108
11.2.2.10.2.2. Nakdi yardım çalışmaları	108
11.2.2.10.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar	108

11.2.2.11. Çanakkale, Malatya'yı Sevenler Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği	108
11.2.2.11.1. Tanıtım çalışmaları.....	108
11.2.2.11.2. Yardım çalışmaları.....	109
11.2.2.11.2.1. Ayni yardım çalışmaları.....	109
11.2.2.11.2.2. Nakdi yardım çalışmaları.....	109
11.2.2.11.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar	109
11.3. KÜLTÜREL YAŞAMA YÖNELİK FAALİYETLER	110
11.3.1. İstanbul, Öz Malatyalılar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği .	110
11.3.1.1. Dernek Amaçlarının Tanıtımı Çalışmaları	110
11.3.1.2. Malatya'nın Doğal Güzellikleri, Toplumsal Özellikleri ve Tarihsel Geçmişi Konularında Yapılan Çalışmalar	111
11.3.1.3. Mahalli Kültürün Tanıtımı Çalışmaları.....	111
11.3.1.4. İstanbul'da Yaşayan Malatyalıların Kendi Kültürlerini Yaşatabilmeleri İçin Yapılan Çalışmalar	112
11.3.2. Ankara, Malatya İli Kalkındırma ve Yardımlaşma Derneği.....	112
11.3.2.1. Dernek Amacının ve Faaliyetlerinin Tanıtım Çalışmaları	112
11.3.2.2. Malatya İlinin Kültürel Yönden Tanıtımı	113
11.3.2.3. Ankara'da Yaşayan Malatyalıların Kendi Kültürlerini Yaşatabilmeleri İçin Yapılan Çalışmalar	113
11.3.3. İzmir, Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Derneği	113
11.3.3.1. Dernek Amaç ve Faaliyetlerinin Tanıtımı.....	113
11.3.3.2. Malatya İlinin Kültürel Yönden Tanıtımı	114
11.3.3.3. İzmir'de Yaşayan Malatyalıların Kendi Kültürlerini Yaşatabilmeleri İçin Yapılan Çalışmalar	114
11.3.4. Adana, Malatyalılar Kültür Dayanışma ve Tanışma Derneği.....	114
11.3.4.1. Dernek Amaç ve Faaliyetlerinin Tanıtımı.....	115
11.3.4.2. Malatya İlinin Kültürel Yönden Tanıtımı	115
11.3.5. Bursa, Malatyalılar Kültür ve Yardımlaşma Derneği.....	115
11.3.5.1. Dernek Amaç ve Faaliyetlerinin Tanıtımı.....	115
11.3.6. İçel, Malatya Kültür Dayanışma ve Tanışma Derneği.....	116
11.3.6.1. Dernek Amaç ve Faaliyetlerinin Tanıtımı.....	116
11.3.6.2. Malatya İlinin Kültürel Yönden Tanıtımı	116
11.3.7. Zonguldak, Malatya İli Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği	117
11.3.7.1. Dernek Amaç ve Faaliyetlerinin Tanıtımı.....	117
11.3.7.2. Malatya İlinin Kültürel Yönden Tanıtımı	117
11.3.8. Eskişehir, Malatyalılar Kültür ve Sosyal Yardımlaşma Derneği.....	118
11.3.8.1. Dernek Amacının ve Faaliyetlerinin Tanıtımı	118
11.3.8.2. Malatya İlinin Kültürel Yönden Tanıtımı	118
11.3.9. Hatay (İskenderun) Malatyalılar Kültür ve Tanıtma Derneği.....	118
11.3.9.1. Dernek Amacının ve Faaliyetlerinin Tanıtımı	118
11.3.9.2. Malatya İlinin Kültürel Yönden Tanıtımı	119
11.3.10. Denizli, Malatyalılar Yardımlaşma v Dayanışma Derneği.....	119
11.3.10.1. Dernek Amacının ve Faaliyetlerinin Tanıtımı	119
11.3.10.2. Malatya İlinin Kültürel Yönden Tanıtımı	119

11.3.11. Çanakkale, Malatya'yı Sevenler Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği	120
11.3.11.1. Dernek Amacının ve Faaliyetlerin Tanıtımı	120
11.3.11.2. Malatya İlinin Kültürel Yönden Tanıtımı	120
11.4. SİYASAL YAŞAMA YÖNELİK FAALİYETLER	121
11.4.1. İstanbul, Öz Malatyalılar Siyasal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği	121
11.4.1.1. Derneğin Siyasetle Doğrudan İlişkisi	121
11.4.1.2. Siyasal Çözüme İhtiyaç Duyulan Sorunların Çözümü İçin Yapılan Çalışmalar	122
11.4.1.3. Siyasal Destek ve Siyasal Etki	122
11.4.1.4. Derneğin Baskı Aracı Olarak Kullanılması	122
11.4.2. Ankara, Malatya İli Kalkındırma ve Yardımlaşma Derneği	123
11.4.2.1. Derneğin Siyasetle Doğrudan İlişkisi	123
11.4.2.2. Siyasal Çözüme İhtiyaç Duyulan Sorunların Çözümü İçin Yapılan Çalışmalar	123
11.4.2.3. Siyasal Destek ve Siyasal Etki	123
11.4.2.4. Derneğin Baskı Amacı Olarak Kullanılması	124
11.4.3. İzmir, Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Derneği	124
11.4.3.1. Derneği Siyasetle Doğrudan İlişkisi	124
11.4.3.2. Siyasal Çözüme İhtiyaç Duyulan Sorunların Çözümü İçin Yapılan Çalışmalar	124
11.4.3.3. Siyasi Destek ve Siyasi Etki	125
11.4.3.4. Derneğin Baskı Aracı Olarak Kullanılması	125
11.4.4. Adana, Malatyalılar Kültür Dayanışma ve Tanışma Derneği	125
11.4.4.1. Derneğin Siyasetle Doğrudan İlişkisi	125
11.4.4.2. Siyasal Çözüme İhtiyaç Duyulan Sorunların Çözümü İçin Yapılan Çalışmalar	126
11.4.4.3. Siyasal Destek ve Siyasal Etki	126
11.4.4.4. Derneğin Baskı Aracı Olarak Kullanılması	126
11.4.5. Bursa Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Derneği	126
11.4.5.1. Derneğin Siyasal Yaşama Yönelik Çalışmaları	126
11.4.6. İçel, Malatya Kültür Dayanışma ve Tanışma	127
11.4.7. Zonguldak, Malatya İli Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği	127
11.4.7.1. Derneğin Siyasal Yaşama Yönelik Çalışmaları	127
11.4.8. Eskişehir, Malatyalılar Kültür ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği	128
11.4.9. Hatay (İskenderun) Malatyalılar Kültür ve Tanıtma Derneği	128
11.4.10. Denizli, Malatyalılar Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği	128
11.4.11. Çanakkale, Malatya'yı Sevenler Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği	128
11.5. SOSYAL-KÜLTÜREL VE SİYASAL AÇIDAN HEDEFLenen ANCAK BAŞARILI OLUNAMAYAN KONULAR	129
11.5.1. Sosyal Alanda Hedeflenen Ancak Başarılı Olunamayan Konular	129
11.5.2. Kültürel Planda Hedeflenen Ancak Başarılı Olunamayan Konular	130
11.5.3. Siyasal Alanda Hedeflenen Ancak Başarılı Olunamayan Konular	130

12. BULGULAR, ÖNERİLER VE SONUÇ	131
12.1. Bulgular	131
12.2. Öneriler	133
12.3. Sonuç	134
EKLER	136
Ek: 1 Görüşme Tarihi ve Görüşme Yerleri	136
Ek: 2 Görüşme Soruları.....	137
Ek: 3 Malatyalıların İl, İlçe ve Köy Düzeyinde Diğer İllerde Kurdukları Dernekler	143
KAYNAKÇA	146

ÇİZELGELER DİZİNİ

ÇİZELGELER	Sayfa
Çizelge 1 Türkiye'nin Genel Nüfusu	10
Çizelge 2 Türkiye'deki Göç Oranı (Binde)	10
Çizelge 3 Türkiye'deki Sağlık Hizmeti	13
Çizelge 4 Türkiye'de Bölgesel Yıllık Göç Oranları (Binde)	18
Çizelge 5 Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki İnsanların Kente Göç Nedenleri	18

KISALTMALAR

ANAP	Anavatan Partisi
CHP	Cumhuriyet Halk Partisi
DİE	Devlet İstatistik Enstitüsü
DPT	Devlet Planlama Teşkilatı
E.G.M.	Emniyet Genel Müdürlüğü
MTSO	Malatya Ticaret ve Sanayi Odası
MAİAD	Malatya İşadamları Derneği
MEV	Malatya Eğitim Vakfı
MÜSİAD	Müstakil İşadamları Derneği
RP	Refah Partisi
TÜSİAD	Türkiye İşadamları Derneği
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
Y.y	Yüzyıl

ÖNSÖZ

Bu araştırma yapılırken karşılaşılan zorlukları yenmeme katkısı olan herkese teşekkürü bir borç biliyorum.

Bu konuyu seçmeme yardımcı olan ve çalışma yöntemleri konusunda yardımını gördüğüm saygıdeğer hocam Prof. Dr. Kemal KARTAL'a teşekkürlerimi sunuyorum.

Araştırmanın tüm safhalarında önerileri ile çalışmanın yönlendiricisi olan danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Hasan BURAN'a ve ayrıca gerek lisans düzeyinde ve gerekse lisansüstü eğitimimde yetişmemizde emekleri geçen hocalarım Doç. Dr. Ali ÖZTEKİN, Yrd. Doç. Dr. Hasan Hüseyin DOĞAN, Yrd. Doç. Dr. Selma KARATEPE ve Yrd. Doç. Dr. Abdulkadir BAHARÇİÇEK'e teşekkürü bir borç biliyorum.

Araştırma esnasında tanıdığım E.G.M. Dernekler Masası Şefi Başkan Ünal ÇOBAN'a ve araştırma kapsamındaki dernek yetkililerine ve çalışanlarına da teşekkürlerimi sunuyorum.

Ülkemizde toplumsal alanda makro ölçekte çalışmaların yanı sıra, yerel düzeylerde de araştırmalar sınırlı kaldığı bilinmektedir. İşte bu alanda katkı yapmayı amaçlayan çalışmamız sırasında en iyisini yapmaya çalıştık. Malatya ve Malatya insanına yararlı olabilirsek, bu mutluluk bize yeter.

Gökhan TUNCEL

1. BU ÇALIŞMA NİÇİN YAPILDI?

Geleneksel yaşama düzeyinden modern yaşama düzeyine yönelmiş toplumlarda geniş kapsamlı değişimler olmaktadır. Bu değişimin en önemlisi, toplumun değişim sürecinde oluşan, toplumsal hareketliliktir. Toplumsal hareketlilik beraberinde yeni bir “siyasallaşmış vatandaş” topluluğu meydana getirir. Bu topluluğun hacmi büyüdükçe siyasal kurumların ve ilişkilerin değişmesi için gittikçe büyüyen büyük bir baskı başlar. Bunun diğer bir sonucu olarak da siyasal sürece yönünü veren insan ihtiyaçlarında bir değişiklik olur. Bu değişiklik siyasal ve sosyal süreci etkileyip değiştirecektir. İnsanların ilgileri mahalli düzeyden ulusal düzeye çıktıkça eski örf, âdet ve geleneklerini terkedip mesleklerinde ve yaşadıkları yerlerde değişimler meydana geldikçe ihtiyaçlarında da belirgin değişimler olacaktır. Toplum böylesine gelişip değiştikçe ve atomize hale dönuştükçe kişi toplum içinde giderek önemini kaybedecek, devasa kuruluşlar, büyük şehirler ve gayri şahsi; ulaşılması zor siyasal yapı karşısında küçülecektir. İşte böyle bir ortamın doğal sonucu olarak dernekleşme olayı hız kazanmaktadır.

Toplumlar değişik sınıflardan ve katmanlardan oluşmaktadır. Toplum içinde yaşayan her grup yönetimde etkisini güçlü bir biçimde duyurmak zorundadır. Çıkar grupları siyasal yapıyı etkilemek üzere kendi örgütlerini meydana getirirler. Dernekler: toplumda işbölümü ve ekonomik gelişme sonucu farklılaşmış baskı grupları görevini yerine getirirken, bir yandan da insanların değişen koşullara uyum gösterebilmelerini sağlarlar. Dernekler bir anlamda toplumda tampon görevi yapan kuruluşlardır.

Modernleşen bir toplumda alışılan değerler ve kurallar yıkılır. Toplum büyüyüp atomize hale geldikçe, insanlar için yeni sorunlar çıkar. Çağdaş toplumları saran yeni sorunlar; dernekler ve diğer gönüllü örgütler aracılığı ile

giderilebilir. Parçalanmış ve kopmuş birimlerin anlamsızca oluşturdukları yığın toplumunu kuru bir kalabalık biçiminden kurtarabilmek için örgütlenmeye gerek vardır. (ÇEÇEN, 1984, 111)

Türkiye’de sanayileşme ile beraber köyden kente doğru bir nüfus hareketliliği başlamıştır. Özellikle II. Dünya Savaşı’ndan sonra kentsel nüfusta büyük artışlar olmuştur. Köyden kente göçen insanların sayılarının artışı ile beraber karşılaşılan sorunların sayısı, çeşidi ve büyüklüğü de artmıştır.

Türkiye bir çok alanda olduğu gibi örgütlenme yönünden de hızlı bir gelişim süreci içindedir. Örgütsüz bir toplumdaki örgütlenmesini tamamlamış bir toplum düzeyine ulaşma süreci içindeki Türk toplumunda örgütlenme fazlasıyla kendiliğinden oluşmakta, bu konuda yeterli araştırma yapılmadığı gibi, örgütlenme konusu tüm boyutlarıyla ele alınamamakta ve tartışılmamaktadır. (ÇEÇEN, 1984, 112)

Toplumun kompleks bir yapıya sahip olmasıyla ortaya çıkan sorunların çözümü için bir çok kurum, kuruluş ve dernekler kurulmaya başlanmıştır. Gelişen toplumlarda fertlerin karşılaştıkları sorunları yardımlaşma ve dayanışma temeline dayanarak çözmeye çalışan; sosyal yardımlaşma ve dayanışma dernekleri (Hemşehri dernekleri) çalışmanın esasını oluşturmaktadır.

1.1. Araştırmanın Konusu

İş bölümü nedeniyle çıkar türlerinin çoğaldığı bir toplumda insanlar benzer görüşlere ve benzer çıkarılara sahip insanlarla birarada olmak isteyeceklerdir. Çünkü; toplumda yalnız sosyal, siyasal ve ekonomik örgütler devleşmemiş; kişinin karşılaştığı ve çözmek zorunda olduğu sorunlar da devleşmiştir. Bireyler bu büyük sorunları çözebilmek için dayanışma ve yardımlaşma ihtiyacı duymuşlardır. Toplumsal koşulların meydana getirdiği böylesine zor şartlar sonucu dernekler kurulmaya başlamıştır.

Toplumsal yapının meydana getirdiği şartlar nedeniyle kurulan derneklerden; sosyal, kültürel yardımlaşma ve dayanışma (Hemşehri) dernekleri, özede Malatyalılar sosyal, kültürel yardımlaşma, dayanışma ve tanışma dernekleri araştırmanın konusunu oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

20. Yüzyılın sonlarına doğru toplumsal hareketlerin planlı ve insanlar için verimli bir şekilde yerine getirilmesi için toplumun maddi ve manevi değerleri doğrultusunda örgütlerin kurulması ve kullanılması gerekmektedir. Bireylerin yaşamlarını iyi bir şekilde yaşamaları ve geleceğe daha iyi bir şekilde hazırlanmaları için çevresiyle dayanışma durumunda olmaları gereklidir.

Toplumun kompleks bir yapıya bürünmesiyle, sorunların içinden çıkılmaz bir hale gelmesi örgütlenmeyi, yardımlaşmayı ve dayanışmayı zorunlu kılmıştır. Yardımlaşma ve dayanışma esasına dayanan örgütlenme biçimlerinden biri de derneklerdir. Dernek türü örgütlenmeler içinde yer alan; sosyal, kültürel dayanışma ve yardımlaşma (Hemşehri) dernekleri, toplumun siyasal, sosyal ve kültürel yaşamında büyük görevler üstlenmeye başlamışlardır. Yardımlaşma derneklerinin kuruluş amaçları: üyelerinin ve kendileriyle doğrudan veya dolaylı ilişkide olan kişilerin sosyal, ekonomik ve kültürel alanlarda dayanışmalarını sağlamak ve bu kişilerin çıkarlarını korumaktır. Özellikle çok yönlü karmaşık bir toplumda eş çıkarları olan kişileri bir araya getirme ve onlara dayanışma imkanı sağlayarak onları kente ve bu arada topluma karşı daha güçlü kılma gereği ile bu dernekler kurulmuştur. Bu arada, bu derneklerin kültürel, sosyal ve ekonomik yaşamda büyük bir boşluğu doldurmada önemli roller aldıkları söylenebilir.

Herhangi bir ülkenin, bölgenin veya şehrin maddi ve manevi tüm kaynaklarının geçmişi ve bugünü hakkında yapılan çalışmalar o yöreye sahip

çıkmanın bir göstergesidir. Yapılan çalışmalar ülkenin veya ülkenin belirli bir bölgesinin insanları, toprağı ya da toplumsal ve örgütsel kurumları üzerinde yapılabilir.

Gelecekte büyük işler başarmaya aday; sosyal, kültürel yardımlaşma ve dayanışma (Hemşehri) dernekleri, hem ülke düzeyinde, ilgili il ve ilçeler düzeyinde hem de Malatya ili içerisinde yaşayan veya Malatyalı olup ta başka yerleşim birimlerinde yaşayan insanlar için siyasal katılmada, siyasal toplumsallaşmada, kendi kültürlerini yaşamada ve ekonomik hayatın zorluklarına karşı üstün gelmede büyük yardımlar sağlamakta olduğu ve bu durumun devam edeceği söylenebilir. Araştırmada Malatyalıların diğer illerde kurmuş oldukları, sosyal, kültürel yardımlaşma ve dayanışma (Hemşehri) derneklerinin sosyal, kültürel ve siyasal yaşama etkileri belirtilecek. Malatyalılar Sosyal, Kültürel Yardımlaşma ve Dayanışma derneklerinin sorunları belirlenmeye çalışılacak. Yaptıkları çalışmaların daha da büyümesi ve verimli bir hale gelmesi için neler yapılması gerektiğı belirlenmeye çalışılacaktır.

1.3. Araştırmada Kullanılan Bazı Kelime ve Kavramlar

Araştırmada sıkça geçen ve konuyu betimleyen anahtar sözcük ve kavramlar ile bunların işlevsel tanımları aşağıda sunulmuştur.

Hemşehrilik: Bir üst kimlik olarak, aynı yöre kökeninden gelenler ve yöre değerleri ile bütünleşme davranışdır.

Geleneksel Toplum: İş bölümü ve uzmanlaşmanın gelişmediğı, farklılaşmanın olmadığı, normların ve değerlerin uzun süre değişmediğı (durağan), nüfusun az olduğu ve de en önemlisi üyeleri arasındaki sıkı ve yakın (birincil) ilişkilerin egemen olduğu, “biz” duygusunun ön planda olduğu, “kendi kendine yeterli”, dışa kapalı ve paranın pek geçerli olmadığı bir toplumdur.

Kent: Tarımsal olmayan üretimin yapıldığı, daha önemlisi hem tarımsal hem de tarım dışı üretimin dağıtım ve denetim fonksiyonlarının toplandığı, teknolojik gelişme derecelerine göre belirli bir büyüklük, heterojenlik ve bütünleşme düzeyine varmış yerleşme biçimlerine denir.

Kültür: Bir toplumun öteden beri bir arada yaşayarak geliştirmiş olduğu yaşama tarzı olarak karakterize edilen bilgi, inanç, gelenek, örf, adet, sanat, ahlâk, araç-gereç, teknik vb. maddi ve maddi olmayan unsurlardan oluşan karmaşık bütün.

Siyaset: Siyasal sistemin örgütlenmesi, işleyişi ve otorite dağılımı yanında toplumsal kaynak ve değerlerin; başta paylaşımı olmak üzere kullanımı, yeni kaynak ve değerlere dönüştürülmesi için uyulması zorunlu nitelikte kararların alınması ve uygulanmasını etkileyen mücadelelerin tümüdür.

Sosyalleşme: Topluma hazırlanma ve katılma sürecidir. Bireyin içinde yaşadığı toplumun kültürünü ve toplumdaki rolünü öğrenerek toplumla bütünleşmesi anlamına gelen temel sosyal süreçtir. (KIZILÇELİK, 1993, 246)

Dayanışma: Bir toplumda kişilerin duygu düşünce ve eylem birliği içinde birbirlerine karşılıklı bağlanması.

Yardımlaşma: Bir karşılık beklemezsizin başka kimselere yardım edilmesidir. (KOÇYILDIRIM, 1987, 13)

Dernek: Kazanç paylaşma dışında belirli ve ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere en az yedi kişinin bilgi ve becerilerini sürekli olarak birleştirdikleri bir topluluk. (Dernekler Kanunu, M. 1)

1.4. Araştırmanın Denenceleri

Araştırmada aşağıdaki denenceler sınanmıştır.

D.1. Sosyal, kültürel yardımlaşma ve dayanışma (Hemşehri) dernekleriyle ilişkisi bulunan insanların ekonomik ve siyasi özellikleri büyük farklılıklar göstermektedir.

D.2. Sosyal, kültürel yardımlaşma ve dayanışma (Hemşehri) dernekleri kuruluş amaçlarını yeterince yerine getirememektedir.

D.3. Sosyal, kültürel yardımlaşma ve dayanışma (Hemşehri) derneklerinin toplum üzerinde birleştirici etkisi bulunmaktadır.

D.4. Sosyal, kültürel yardımlaşma ve dayanışma (Hemşehri) dernekleri her zaman iktidardadırlar.

1.5. Araştırmanın Çerçevesi

Araştırma Malatyalıların on bir ilde kurmuş oldukları, sosyal, kültürel yardımlaşma ve tanışma dernekleri ile sınırlıdır.

Araştırma bu derneklerin sosyal, kültürel ve siyasal yaşama yönelik çalışmaları ile sınırlıdır.

Bu araştırma görüşmeye dayalı bir çalışma olduğundan, görüşme yapılan dernek görevlilerinin sorulara verdikleri cevaplar doğru kabul edilmektedir.

1.6. Araştırmada Kullanılan Yöntem

Araştırmada kaynak taraması ve kişisel görüşmeler şeklinde gerçekleştirilecektir. Görüşmelerde elde edilen veriler çerçevesinde derneklerin çalışmaları belirtilecek, çalışmaların topluma olan etkileri değerlendirilecektir.

Araştırma sırasında yapılan görüşmelerin, İstanbul, Ankara, İzmir ve Eskişehir illerindeki benim tarafımdan diğerleri ise üniversite mezunu veya üniversite öğrencisi ve konuyla yakından ilişkisi olan kişiler tarafından yapılmıştır. Ayrıca görüşme yapan kişilere görüşme sırasında kullanacakları

soru formları verilmiş olup, görüşmede dikkate alınacak konularda da tarafımdan bilgi verilmiştir.

Görüşme, dernek yöneticilerinden; başkan veya başkan yardımcıları ile ve dernek üyeleriyle olmak üzere her dernekten dört kişiyle yapılmıştır.

1.7. Araştırmada Karşılaşılan Güçlükler

Araştırmada karşılaşılan güçlükler aşağıda sunulmuştur.

Mekansal Güçlükler: Araştırma on bir ayrı ilde yapıldığından görüşme güçlüğü ve kaynak tarama yönteminin kullanıldığı bölümlerde de taşra imkanlarının kıtlığı çalışmayı güçleştirmiştir.

İstatistiksel Güçlükler: Derneklerin faaliyet raporlarının ve yapılan çalışmaların düzenli olarak kaydedilmemesi nedeniyle sayısal verilerin alınmasında zorluklar çıkartmıştır. Bunda dernek yöneticilerinin amatörce yönetimlerinin büyük payı bulunmaktadır. Ayrıca dernek üyelerinin de dernek çalışmalarından haberdar olmaması da çalışmayı iyice güçleştirmiştir.

1.8. Araştırmanın Sunuş Sırası

Araştırmanın sunuş sırası aşağıda belirtilmektedir.

Araştırma on iki ana başlıktan oluşmaktadır. Öncelikle araştırma konusunda genel bilgiler verilmekte, araştırmanın amacı, sınırları belirtilmektedir. Daha sonra sırasıyla Türkiye'nin toplumsal yapısı hakkında, sosyal yardımlaşma ve dayanışma konusunda, siyaset, kültür ve sosyal yaşam ve dernekler konusunda genel bilgiler verilmektedir.

Araştırmanın on birinci başlığında Malatyalıların diğer illerde kurmuş oldukları hemşehri derneklerinin sosyal, kültürel ve siyasal yaşama yönelik çalışmaları belirtilmekte, son olarak ta bulgu, sonuç ve öneriler belirtilmektedir.

2. TOPLUMSAL YAPI, SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA

2.1. Türk Toplumunun Yapısal Özellikleri

Kentleşme ve sanayileşme birbirleriyle çok yakından ilişkili olup toplumsal dinamiğin iki önemli unsurudur. Toplumsal gelişme ve değişme bu oluşumla yakından ilişkilidir. Günümüzün belirgin özelliklerinden olan toplumsal gelişme ve değişme sanayileşme ile dünya ülkelerini etkilediği gibi Türk toplumunu da etkilemiştir. Özellikle Cumhuriyet döneminde Türk toplumunun sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal yapısında köklü değişimler olmuştur. Değişme, gelişmelerin bir göstergesi olmakla birlikte, bu süreçten etkileşim olumlu ya da olumsuz olabilmektedir. Toplumsal değişme bir takım sosyal ve ekonomik sorunları da beraberinde getirmektedir. Değişme süreci sonunda meydana gelen etkileri en somut bir şekilde nüfus üzerinde görmek mümkündür.

2.1.1. Nüfus

Kitle yoksulluğun çiftte belirtisi olarak topraktaki yoksulluk ile şehirlerdeki yoksulluk göz önüne alındığında, genç ve hareketli nüfusun tarım toplumunu terketme eğilimi nedeniyle şehirlerdeki yoksulluğun neden olduğu endişeler daha da artmaktadır. 1985 yılında gelişmekte olan ülkelerdeki nüfusun yüzde 32'si kentsel kesimde yaşamaktaydı; bu sayının 2000 yılında yüzde 40'a, 2025 yılında da yüzde 57 civarında yükselmesi beklenmektedir. Gelişme yolundaki ülkelerin kentsel kesimlerinde şimdi bir buçuk milyar insan yaşamaktadır. (KENNEDY, 1996, 71)

2025 yılında 4.1 milyar gibi korkunç bir rakama ulaşacaktır. Bu trend doğrultusunda bahis konusu olan sadece basit bir rakam sorunu değil aynı zamanda kentsel yaşam hakkındaki sosyal, ekonomik ve kültürel potansiyel bir değişimdir.

Dinamik bir kavram olan nüfus demokratik yapının temel öğelerinden biridir. Nüfus artışı beraberinde olumsuz bir çok sonuçlar meydana getirmiştir. Hızlı nüfus artışının ekilebilir topraklar üzerinde kurduğu baskı sonucu tarımda iş gücü başına verimin düşmesini ya da en azından artmaması, bunun aksine kentlerdeki ücretlerin daha fazla olması, kentlerdeki nüfus artış hızını daha da arttırmıştır. Son yıllarda dünyanın bütün gelişmekte olan ülkelerinde bu artış görülmektedir. Bu süreç sanayileşme ile açıklanmaktadır. Aslında kırsal kesim nüfus artışı nedeniyle iticiliği, kentin iş olanakları nedeni ile çekiciliği söz konusudur.

Kentin çekiciliği sanayileşmenin ve yatırım olanaklarının kentlerde yoğunlaşması insanların daha iyi koşullarda yaşama isteği ve iş bulma umudu ile sağlık, eğitim, ulaştırma gibi hizmetlerin daha çok kentlerde yoğunlaşması kentlerin çekiciliğini arttırmıştır. (AKER, 1972, 94)

Hızlı nüfus artışının diğer bir sonucu ise kentleşmenin bir başka türü olarak kentlerin yaşanması güç yerler haline gelmesidir. Gelişmekte olan ülkelerde büyük kentlerin gecekonduyla çevrilmesine, altyapı hizmetlerinin yetersiz kalmasına, ulaşımın güçleşmesi sonucu sağlıksız çarpık bir kentleşmenin olduğu yerlerde gecekondu sorununun yanında aile yapısını olumsuz yönde etkileyen bazı sorunlar ortaya çıkmaktadır. (AKER, 1972, 94)

Hızlı kentleşmenin yaşandığı Türkiye'de az sayıda büyük kent merkezlerinde köy, kasaba başta olmak üzere diğer yerleşim alanlarından gelenlerin konut talebini karşılayamamaktadır. (TATLIGİL, 1989, 62)

Nüfus artışı konut, ulaşım, gıda ve haberleşme sistemlerine ilave yükler getirmiştir. Nüfus artışı doğal dünyayı etkilediği gibi sosyal düzen ile uluslararası sistemi de etkileyebileceği açıkça görülmektedir. (KENNED, 1996, 64)

Demografik yapı ile ilgili sorunları nüfus artışı adı altında toplamak mümkündür. Hızlı nüfus artışı kırdan kente göç, standardı düşük konutlarda yaşama, eğitim, sağlık, beslenme, işsizlik, düşük gelir gibi sorunların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Türkiye’de 1994 yılında kentleşme oranı % 59.3 yıllık kentleşme oranı da %4.4 olmuştur. (D.İ.E. Faaliyet Raporu, 1995)

Çizelge: 1 Türkiye’nin Genel Nüfusu (1992 - 1995)

1992	58.961.000
1993	60.034.000
1994	61.110.000
1995	62.171.000

1997 Genel Nüfus Sayımında geçici bilgiye göre Türkiye Nüfusu 62.606.157’dir. (D.İ.E., 1997 Genel Nüfus Sayımı Geçici Bilgileri)

Çizelge: 2 Türkiye’deki Göç Oranı (1993 - 1995)

	(Binde)
1993	1.7
1994	1.7
1995	1.3

Türkiye’de nüfus artış hızı 1995’te % 17.1 olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye’de; 15-24 yaş grubunun genel nüfus içindeki payı 1995 yılında % 20.4 olmuştur. İstihdamın % 28’ini gençler oluşturmuştur. (DPT Ekonomik ve Sosyal Sektörlerdeki Gelişmeler, Ekim 1995)

Türkiye’de il ve ilçe merkezlerindeki nüfusun, genel nüfusa oranı % 65.1’dir. (D.İ.E., 1997 Nüfus Sayımı Geçici Bilgeleri)

2.1.2. Aile Yapısı

Türkiye’de toplumsal ve kültürel yapı heterojen bir özellik gösterir. Modern ve gelenekselin bir arada yer aldığı, nüfus grupları arasında derin farklılıkların bulunduğu bir yapı söz konusudur. Özellikle metropolleşmiş kentlerde yaşayanların hayata bakışları, batı dünyası ile benzerlik gösterir. Ülkenin kırsal kesiminde yaşayanlar ise daha tutucudur. Güçlü aile bağları, toplumsal değerlerin, tutumların, arzuların hedeflerin oluşması üzerindeki etkisini sürdürmektedir. (Nüfus Araştırması, 1993, 17)

Toplumsal değişme süreci içinde ailenin yapısında da bazı önemli değişimler meydana gelmektedir. Yakın akrabaların bir arada yaşadığı aile biçiminin yerini giderek anne, baba ve çocuklardan oluşan çekirdek aile tipi almaktadır.

Yaygın aile tipinden çekirdek aile tipine geçen bütün toplumlarda bireyin hastalık ve yaşlılık dönemlerinde bir sosyal güvenlik unsuru olan aile yapısı önemini kaybetmektedir. Çünkü çekirdek aile yapısında çocuk kendisine yeterli hale gelince ailesinden ayrılmakta, kendisi aile kurmaktadır. Bundan dolayı ailelerin çocuğa gelecekte bir yaşlılık sigortası olarak bakma olasılıkları da azalmaktadır.

Şehirlere yerleşmiş ve hizmet kesimlerinde çalışan insanların köydeki yaşamlarına oranla geleneklerle ve törelerle ilgili düşüncelerinin çok az değiştiği görülmektedir. Kentlerdeki aile yapısında meydana gelen aile yapısındaki değişimin aile ve akrabalık bağlarını yok ettiği, kültürel

değerlerinde olumsuz etkilendiğini söylemek oldukça güçtür. Aile küçülmüş olsa da aralarındaki kan bağı olan insanlar sosyal yardımlaşma ve dayanışmaya önem vermekte, yaşlı bireylere gereken saygıyı gösterip korumaktadırlar. (AKER, 1972, 94)

2.1.3. Eğitim ve Okur - Yazarlık

Toplumsal yaşamın en önemli göstergelerinden birisi de nüfusun eğitim durumudur. Eğitim, toplumdaki bireylere bilgi ve beceri kazandıracak, onlarda istenilen yönde bir değişiklik meydana getirmektir. Eğitim bu amaca öğretim yoluyla ulaşır.

İyi eğitilmiş insan hızlı ve ekonomik gelişme için gereklidir. İnsanları eğitmek için öğretim kurumlarına ihtiyaç daha da artmaktadır. Eğitim insanları çevreleri ile daha uyumlu hale getirmekte, toplumsal hareketliliğe ve insanın üretkenliğini arttırmaktadır.

Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana elde edilen başarılarından birisi de okur-yazar oranında ve eğitimde sağlanan gelişmedir. Türkiye’de 1935 yılında 6 yaşın üzerindeki kadın nüfusun % 10’u , erkek nüfusun ise % 29’u okuma yazma bilirken, okuma-yazma bilenlerin 1990’da kadın nüfusta % 72’ye erkek nüfusta ise % 89’a çıktığı görülmüştür. İlk okullaşma oranı da % 90’ın üzerindedir. (D.İ.E., 1994 Sosyo-Ekonomik Göstergesi)

1990 Genel nüfus sayımı sonuçlarına göre gençlerin % 92.5’i okur-yazardır. (D.İ.E., Ekonomik ve Sosyal Sektördeki Gelişmeler, 1994)

2.1.4. Sağlık

Sağlık hizmetlerinin tüm ülke halkına ulaşması ve bu hizmetlerin eşit bir biçimde sunulabilmesi ve yaygınlaştırılması bir zorunluluktur. Türk toplumunda milli gelişme düşük, kişi başına düşen milli gelirden adil bir şekilde dağılmadığından sağlık hizmetlerinden gerektiği gibi faydalanılamamaktadır.

Çizelge: 3 Türkiye'deki Sağlık Hizmeti

Yatak Başına Düşen Kişi Sayısı	405
Sağlık Ocağı Düşen Kişi Sayısı	14.204
Sağlık Evine Düşen Kişi Sayısı	5.888
Pratisyen Hekime Düşen Kişi Sayısı	1.829
Uzman Hekime Düşen Kişi Sayısı	2.538
Diş Hekimine Düşen Kişi Sayısı	5.340
Eczaneye Düşen Kişi Sayısı	3.331
Sağlık Memuruna Düşen Kişi Sayısı	1.986
Hemşireye Düşen Kişi Sayısı	1.087
Ebeye Düşen Kişi Sayısı	1.718

(30 Ekim 1997 Zaman Gazetesi, s. 3)

2.1.5. Gelir Dağılımı

Toplumsal yapının kurucusu ve dinamik ögesi olan nüfus ile gelir dağılımı arasında yakın bir ilişki vardır. Nüfus artışı çeşitli nedenlerle toplumda gelir dağılımını bozucu yönde etki yapmaktadır. Serbest piyasa ekonomisinin uygulandığı ülkelerde işsizlik ve düşük istihdam bir kısım insanların düşük ücretle çok zamanlı çalışmasına neden olmakta bu da gelir dağılımını olumsuz yönde etkilemektedir. (AKER, 1972, 104)

2.1.6. İşsizlik ve Yoksulluk

İşsizlik, Cenevre'de toplanan 13. Uluslararası Çalışma İştirakçileri Konferansında; işi olmayan halen çalışmaya hazır ve iş aramakta olan kişilerin durumu olarak tanımlanmıştır. Ekonomide işsiz; çalışma istek ve öteki çalışma

şartlarına razı olmasına rağmen uygun bir iş bulamayan kişi olarak kabul edilir.

Toplumsal bir olgu olan işsizlik Türkiye’de başta gelen sorunlardan biridir. Ayrıca gizli işsizlik denen bir kavramda vardır. Tarım işçileri, mevsimlik işçiler gibi. Türkiye, nüfusu oldukça genç bir yapıya sahip bir ülkedir. 1990 yılında; 15-24 yaş arasındaki nüfus genel nüfusun % 20.4’lük bir kısmını oluşturmuştur. (DPT, 1994, 27)

İşsizliğin genç nüfusta yoğunlaşması ise bu konuya olan ilgiyi daha da artırmaktadır. İşsizliğin topluma olan zararları sadece ekonomik değil, sosyal ve kültürel boyutta da olmaktadır. Toplumun refahının sağlanması için işsizlik sorununu çözmek gerekir. En genel tanımı ile sosyal alanda yapılan çalışmaların amacı toplumun refah düzeyini yükseltmektir. (ERKAL, 1984, 73)

Sosyal refah devleti çerçevesinde toplumun içinde her bireyin kabul edilebilir asgari normlar düzeyinin altına düşmemesi asgari bir gelir ve bakım güvencesi içinde olmasının sağlanması gerekir.

Gerçekte bugün sosyal refah yaklaşımının odak noktası, artık sadece belli bir gelir güvencesinden ve asgari yaşam düzeyinden yoksun olanlara götürülen olanak ve hizmetler olma boyutunu çok geride bırakmış bulunmaktadır. Sosyal refah faaliyetleri toplum içindeki bireyi tüm yüzeyleriyle ve bir bütün olarak ele almakta onun, uyumlu, dengeli bir biçimde gelişip güçlenmesini içermektedir.

İnsanlık tarihinin her döneminde belirlenmiş toplumsal normlar veya yaşam çizgisinin altında bulunanlara çeşitli yöntemlerle yardım edilmeye, sorunları çözümlenmeye çalışılmıştır.

İşsizlik, toplumsal yapıyı olumsuz yönde etkilemektedir. Göçe, çarpık kentleşmeye, toplumdaki suç işleme oranının artmasına ve istikrarsızlığa neden olmaktadır.

Türkiye’de 1994’te işsizlik oranı % 10.5

1995’te işsizlik oranı % 11.3 olmuştur.

(DPT Ekonomik ve Sosyal Göstergeler,
1996)

3. GÖÇ OLGUSU VE KENTLEŞME

Dünyada sanayi devrimi ile birlikte kırdaki tarımla uğraşan kesim sanayileşen kentlere doğru göç etmeye başlamıştır. Nüfus artışı toprak bölüşümünü sağlamış ve sanayi ile büyüyen ve iş olanakları artan şehirler toprakla uğraşan kır insanı için çok çekici yer haline gelmiştir. Kırdan kente göç beraberinde bir çok sorunu da getirmiştir.

3.1. Göç Nedenleri

Kırdan kente göçün bir çok nedeni bulunmaktadır. Bu nedenler aşağıdaki gibi genellenebilir.

3.1.1. Geçim Sıkıntısı

Göç olgusu, toplumsal-ekonomik yapının bir ürünüdür. Hızlı nüfus artışı, teknolojik gelişmeler ve kırdaki toprak yapısı kır insanını geçim sıkıntısı içine sokmuştur. Sanayi ve ticaretin gelişmesi büyük kentlerde iş olanaklarının artmasına neden olmuştur. Geçim sıkıntısının giderilmesi için kentler bir çıkış yolu olarak görülmüşlerdir. İş olanaklarının fazla oluşu kentlerdeki para akışının çok ve hızlı olması kır insanının kırdan kente göçmesini sağlamıştır. (AKER, 1972, 33)

3.1.2. İş Kıtılığı (İşsizlik)

Kırdaki feodal yapıli düzenin bir sonucu olarak gerekse hızlı nüfus artışının bir sonucu olarak toprağa bağımlı kişiler işsiz kalmışlardır. Ayrıca teknolojik gelişmeler sonucunda insanların yaptığı işlerin bir çoğunun makineler tarafından yapılmaya başlanması işsizliği daha da arttırmıştır. İşsiz kalan kır insanı büyük kentlere göçe yönelmiştir. (KONGAR, 1985, 43)

3.1.3. Borç Ödemek ve Para Biriktirmek İçin

Kırdaki insanların bir çoğunun gelirinin belirli bir limitin üstüne çıkması imkansızdır. Çünkü toprak bölüşümü ve nüfus artışı nedeni ile yeni bir gayrimenkul alımı veya evlenme durumunda insanların başvurdukları yöntemlerin başında borçlanma gelmektedir. Borçlanan kır insanı borcunu ödemek için genellikle belli bir süre için büyük kentlere göç etmektedir. Kimileri de para biriktirmek ve daha iyi bir hayat yaşayabilmek için kentlere göç etmektedirler.

3.1.4. Öğrenim Nedeni

Kırdaki eğitim-öğretim imkanlarının kısıtlı olması nedeni ile kırdaki insanlar eğitim ve öğretimlerini sürdürmek amacıyla kentlere göç etmektedirler. Gelişmemiş bölgelere yeterince eğitim ve öğretim yatırımı yapılmamış olması belirli kent merkezlerine yapılan göçün hızlanmasına neden olmuştur ve olmaktadır.

3.1.5. Güvenlik ve Sağlık Nedenleri

Kırsal alanlardaki güvenliğin azalması sonucunda insanlar sahip oldukları gayrimenkulleri ya satarak ya da terkederek kentlere göç etmeye başlamışlardır. Özellikle kırdaki gayrimenkullerini terketmek zorunda kalan insanlar kentlere göç ettiklerinde büyük sorunlarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Bazı insanlarda ağa baskıları nedeniyle kente göç etmektedirler. (AKER, 1972, 34)

Kırsal kesimde ve belli bölgelerde sağlık alanındaki yetersizlikler de göç nedeni olarak gösterilebilir.

Çizelge: 4 Türkiye’de Bölgesel Yıllık Net Göç Oranı (Binde)

Bölgeler	Yıllık Net Göç Oranı %
Marmara	28.83
Ege	13.03
Akdeniz	9.64
İç Anadolu	31.82
Karadeniz	64.34
G. Doğu Anadolu	38.37
Doğu Anadolu	90.92

Kaynak: DPT 1985-1990 İstatistik Yıllığı

Göç nedenlerini belirlemede TOBB’nin 1995’te yaptırdığı “Doğu Sorunu” adlı araştırması güzel bir örnek olabilir. Araştırmaya göre göç aşamasındaki deneklere ayrıldıkları yerleri neden terk ettikleri sorulmuştur.

Çizelge: 5 Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki İnsanların Kente Göç Nedenleri

CEVAPLAR	NO	SAYI	YÜZDE
İşsizlik	1	229	
Yatırım Yok	2	14	40.2
Fakirlik	3	26	2.5
Örgüt Baskısı	4	91	4.6
Ağa Baskısı	5	4	16.0
Kan Davası	6	11	0.7
1+ Diğer Şıklar	7	62	1.9
Farklı ve Karışık Nedenler	8	75	10.9
TOPLAM	512	100.0	13.2

Kaynak: TOBB Doğu Raporu, 1995.

Kısaca göç nedenleri şöyle sıralanabilir:

- Tarım sektöründe görülen açık ve gizli işsizlik
- Tarım sektöründeki modernizasyon eksikliği nedeniyle verim ve gelir düşüklüğü
- Nüfus artışı nedeniyle toprak-insan ilişkilerinde ortaya çıkan sorunlar
- Tarımda topraksızlık ve ekilebilir toprakların sınıra ulaşması
- Terör
- Kan davaları
- Kamu hizmetlerindeki yetersizlik (EJDER, 1997, 41)

3.2. Göç Olgusunun Yarattığı Sorunlar

Kırdan kente göç ile birlikte bir çok sorunlar ortaya çıkmıştır. Bu sorunlar; bireyleri ilgilendiren kişisel ve ailevi sorunlar olduğu gibi toplumun tümünü ilgilendiren sorunlardır.

3.2.1. Hızlı Nüfus Artışı

Kimi topraksızlıktan, kimisi daha çok kazanma arzusundan, kimisi de nüfus çokluğu nedeni ile kırdan ayrılıp kente göçmektedir. Gelişmekte olan ülkelerde hızlı nüfus artışı büyük bir sorundur. Bu hızlı nüfus artışına bir de kırdan kente göç eklenince kentlerdeki nüfus artışı, içerisinden çıkılması zor sorunlar meydana getirmektedir. Kente göçen insanların genç ve işsiz olması bir çok toplumsal sorunu da beraberinde getirmektedir. (ÖZ, 1979, 47)

3.2.2. Çarpık Kentleşme

Göç kentlerdeki sanayileşmenin değil, kırsal yapıdaki köklü değişimin bir sonucu olarak ortaya çıkar. Kırdan kente göç olgusu, en başta ve belki en önemlisi, kırsal alanlardaki demografik ve ekonomik evrimin, sonrada

kentlerdeki bir çekimin değil, kırlardaki bir itimin sonucu olarak belirir. Kentlerdeki çekim ise kırlardaki itim sonucu göçün nedeni olarak ortaya çıkar. Bu itim ise üretimde eş değerde bir ilerlemenin karşılayamadığı demografik bir artmadan ileri gelir.

Kentlerde, göç olgusu ve hızlı nüfus artışı sonucu meydana gelen yığılmalar altyapı yetersizliğine neden olmuştur. Kentlerdeki altyapı eksikliği ve planlı yapılanma eksikliği sonucunda çarpık kentleşme ortaya çıkmıştır. Çarpık kentleşme sonucunda gecekondular, sorunu, gelir dağılımında dengesizlik ve suç oranlarında artış meydana getirmiştir. Çarpık kentleşme ekonomik, kültürel ve sosyal alanda bir çok sorun ortaya çıkmasına neden olmuştur. (KELEŞ, 1982, 72)

1990 yılı itibariyle Ankara, İstanbul ve İzmir'deki konut gereksinimi 1.741.800'dür. (DPT, Yeni Kentleşme Alanları, 1990)

3.2.3. Kuşak Çatışması

İki kuşağın farklı biçimde sosyalleşmesi kuşaklar arasında düşünce, inanç ve eylem bakımından farklılık yaratması özümsemiği sosyal ve kültürel biçimler çocukların öğrendikleriyle farklılıklar göstermektedir.

Kırsal bölgelerden kentlere göçün sonucunda; geleneksel toplumdaki gelen anne babalarla şehirde doğan ve büyüyen çocuklar arasında düşünce, inanç ve davranış bakımından farklılaşmalar oluşmaktadır. Yerleşim merkezleri ile kuşak çatışması arasında bir ilişki bulunmaktadır. Hayatının büyük bir kısmını kırsal alanda geçiren bir kişinin şehir hayatında daha fazla sorunla karşılaştığı ve daha fazla çatışma yaşadığı görülmektedir. (KAĞITÇIBAŞI, 1979, 52)

Özellikle durağan (statik) yapıya sahip kırsal alanlarda hayatının büyük bir kısmını, geçirmiş olan insanların kente göç etmeleri sonucunda çocuklarının değişken (dinamik) bir yapıya sahip kentte yaşamaları, eğitim

kurumlarında öğrendikleri, arkadaş çevreleri ve kentin sosyal ve kültürel yapısı köyden göçen insanlarla şehirde doğup büyüyen çocukları arasında kuşak çatışmasının oluşmasına neden olmaktadır.

3.2.4. Gelir Dağılımdaki Dengesizlik

Kırdan kente göçen insanların, büyük bir kısmı ekonomik yönden zayıf, genç ve vasıfsız insanlardan oluşması; kentte düşük ücretle çalıştırılmalarına neden olmaktadır. Serbest piyasa ekonomisini uygulayan ülkelerde gelir dağılımında büyük farklılaşmalar oluşmaktadır. Kırdan kente göç gelir dağılımındaki dengesizliği olumsuz yönde etkilemekte ve gelir dağılımındaki uçurumun daha da artmasına neden olmaktadır. (KONGAR, 1985, 147)

Kırdan kente göçen insanların büyük bir kısmı sosyal güvenceden yoksun ve düşük ücretle çalıştırılmaktadır. Bu insanların sömürülmesi ile işverenler daha da çok kazanmaktadırlar. Böylece gelir dağılımında olumsuz yönde artışın nedenlerinden biri de kırdan kente göçtür.

3.2.5. Diğer Sonuçlar

Göçün meydana getirdiği diğer sonuçlar şöyle özetlenebilir:

- Göç alan yerleşim birimlerinde idari, teknolojik ve fiziki yetersizliklere
- Göç alan yerleşim birimlerindeki kamu hizmetlerinin aksamasına ve yetersiz kalmasına
- Ülke içindeki sosyal hareketlilik büyük metropollerde ekonomik sorunların yanı sıra sosyal adaletsizliğin artmasına
- Göç eden insanların yerleştikleri yerlere entegre olma mücadelesinde sosyal, psikolojik bunalım yaşamalarına

- Gelir seviyelerinde artış olmaması nedeni ile psikolojik olarak tutum değiştirmelerine ve bireysel sorunları sosyalleştirerek bir şekilde tatmin olmak istemelerine neden olmaktadır. Bunlardan dolayı ülkenin toplumsal barış zarar görebiliyor.

3.3. Kentleşme ve Kentlileşme

“Kentleşme” ve “kentlileşme” birbiri içinde yer alan ancak farklı olan iki ayrı olgudur. Kentleşme daha geniş kapsamlıdır ve tüm ülke çapındaki değişimleri, nüfus ve kaynak akımlarını içerir. Kentlileşme ise, kentleşme akımının içinde yer alan insanlardaki (nüfustaki) değişimleri içerir. (KARTAL, 1992, 49)

3.3.1. Kentleşme ve Kentlileşme Kavramları

Kentleşme, dar anlamda kent sayısının ve kentlerde yaşayan nüfusun artmasını anlatır. Kentsel nüfus, doğumlarla ölümler arasındaki farkın birinci lehine olması sonucunda ve aynı zamanda köylerden ve kasabalardan gelenlerle yani göçlerle artar. Gelişmekte olan ülkelerin kentlerde doğurganlık eğilimleri azaldığından, kentleşme daha çok köylerden kentlere olan nüfus akışlarıyla beslenir. (KELEŞ, 1990, 5)

Kentleşme şöyle tanımlanmaktadır: “İşleyimleşmeye ve ekonomik gelişmeye koşut olarak kent sayısının artması ve kentlerin büyümesi sonucunu doğuran, toplumda artar oranda örgütlemeye, uzmanlaşmaya ve insanlar arası ilişkilerde kentlere özgü değişikliklere yol açan nüfus birikimi süreci.

Kentleşme olgusu, bir toplumun ekonomik ve toplumsal yapısındaki değişimlerden doğar. Sanayileşme ve ekonomik gelişmeye koşut olarak kent sayısının artması ve bugünkü kentlerin büyümesi sonucunu doğuran, toplum yapısında artan oranda örgütlenme, işbölümü ve uzmanlaşma yaratan, insan davranış ve ilişkilerinde kentlere özgü değişikliklere yol açan bir nüfus birikimi ortaya çıkmıştır. Kentleşmenin önemli boyutlarından biri olan, siyasal

davranış değişikliklerini de kentlere özgü davranış değişiklikleri içinde bulmak olanağı vardır. (KELEŞ, 1990, 5)

Kentlileşme; “... kentleşme akımı sonucunda, toplumsal değişimin insanların davranışlarında ve ilişkilerinde, değer yargılarında, tinsel ve özdeksel yaşam biçimlerinde değişiklikler yaratması süreci” olarak tanımlanmaktadır.

Kente göçen insanlar zaman içinde ekonomik ve sosyal bakımlardan “kentlileşmektedirler.” Ekonomik bakımdan kentlileşme, kişinin geçimini tamamen kentte ve kente özgü işlerler sağlıyor duruma gelmesiyle gerçekleşir. Sosyal bakımdan kentlileşme ise, kır kökenli insanların türlü konularda kentlere özgü tavır ve davranış biçimlerini, sosyal ve tinsel değer yargılarını benimsemesi ile gerçekleşmektedir.

3.3.2. Kentleşme Nedenleri

Kentleşme hareketleri, ekonomik, teknolojik, siyasal ve psiko-sosyolojik etmenlerin altında oluşur. Her biri bir diğerinden etkilenen, birbirlerinin içinde olan etmenlerdir, bunlar. (KELEŞ, 1990, 8)

3.3.2.1. Ekonomik Nedenler

Köylü nüfusu köyünden iten, tarım kesiminin içinde bulunduğu koşullardan kaynaklanan nedenlerdir. Bunlara itici etmenler ya da olumsuz göç nedenleri adı da verilebilir. Köylerden kentlere bir nüfus hareketinin başlaması, tarımda bir üretim fazlasının artık ürünün elde edilmesine bağlıdır.

Tarımda çağdaş üretim araçlarının kullanılması, makinanın tarıma girmesi, tarımsal üretim sürecinin her aşamasında ilkel yöntemlerin terkedilmesiyle tarımda çalışmasına gereksinme duyulan insangücü miktarının azalması, özellikle az gelişmiş ülkelerde tarımın verimliliği ve kişi başına düşen tarımsal gelir, köylüyü köyünde tutmayacak kadar düşük olması köyden göçü artırmaktadır.

Aşırı nüfus artışı sonucunda toprağın yetersiz kalışı ve verimin arttırılamaması köyde beslenmeyen, gelecek için güvence bulamayan insanların kent özeklerine gitmelerine neden olmaktadır.

3.3.2.2. Teknolojik Nedenler

Gerek sanayi devriminin getirdiği değişiklikler, gerekse tarıma egemen olan koşullar, kentleşmenin hızlanmasını, teknolojik gelişmelerle birlikte sağlamışlardır. Artan üretimin kentleşmede rol oynaması, ürünün kolay ve ucuz taşınmasını sağlayacak teknolojik araçların gelişmesine bağlıdır.

3.3.2.3. Siyasal Nedenler

Çeşitli düzeylerde verilen siyasal kararlar yönetim yapısının özellikleri, hukuk kurumlarından bazıları ve uluslararası ilişkilerde kentleşmeyi özendirici nitelik taşıyabilir. Savaşlar ve siyasal anlaşmazlıklar da, kentleşmeye etki yapar.

Gezme, yerleşme ve ticaret özgürlüklerini kısıtlayan yasaların kaldırılması da kentleşme üzerinde etki yapar. Ayrıca kimi kentlere, siyasal kararlarla başkent statüsü verilmesi de, yalnız o kentin değil buldukları tüm bölgenin kentleşmesini hızlandırır. (KELEŞ, 1990, 1)

3.3.2.4. Sosyo-Psikolojik Nedenler

Sosyo-psikolojik etmenler, köy ve kent yaşam biçimleri, ölçümleri arasındaki ayrımlardan kaynak alır. Bunlara genellikle, kentlerin çekici özellikleri gözü ile bakılır. Gerçekten, kentlerin sahip bulunduğu bir çok toplumsal ve kültürel olanaklar ve hizmetler çok çekicidir. Bu çekicilik insanların köyden kente göçünü hızlandırmaktadır. (KELEŞ, 1990, 4)

3.3.3. Kentleşme ve Kentlileşme Sorunları

Kırdan kente göç olgusu; kentlerdeki, özellikle de metropollerdeki, nüfusun artmasına neden olmaktadır. Kentlere göç eden insanlar ekonomik

yönden düşük seviyedeki insanlardır. Bu insanlar kentlerde plansız yapılaşmaya ve gecekondu olgusuna neden olmaktadır. Köyden kente göç, kentlerdeki işsiz sayısını da arttırmaktadır. İşsiz sayısının artışı ve plansız yapılaşma toplumdaki suç oranını ve bir çok toplumsal sorunu arttırmaktadır.

Kırda çözülme ve kentte yoğunlaşma çerçevesi içerisinde kırdan kente göçen nüfus, kır ile kent arasında ekonomik bakımdan bir bocalama dönemini yaşamak zorunda kalmaktadır. Bu bocalama da büyük boyutlara ulaşan kaynakların kır ile kent arasında gitmesine neden olmaktadır. (KARTAL, 1992, 249)

Kentleşme sonucunda kişinin siyasal tutum ve davranışlarında dayanışma ve yardımlaşma konusunda benimsenen değerlerinde, örgütlenme biçim ve tutumlarında, benimsenen benimsenmeyen gelenek ve göreneklerinde, eğitim konusundaki görüş ve düşüncelerinde dini tutum ve davranışlarında, hak arama yöntemlerinde ve kadın erkek ilişkilerinde büyük değişiklikleri olmaktadır. Bu değişiklikler de bir çok sorunu beraberinde getirmektedir. (KELEŞ, 1983, 17)

4. SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMANIN TARİHSEL GELİŞİMİ

İnsanlar dünya kurulduktan bu yana kendi iradeleri dışında gelişen çeşitli tehlikelerle karşı karşıya kalmışlardır. Bu tehlikelerin yıpratıcı, yok edici etkilerine karşı gerek bireysel, gerekse toplu olarak mücadele vermeye başlamışlardır. İnsanlar yaratılışları gereği toplu halde yaşayarak daima bir etkileşim içerisinde bulunmuşlardır. Karşılıklı yardımlaşmalar ilişkilerin temelini oluşturmuştur. İnsanların karşılıklı yardımlaşmalarındaki asıl amaç ortak ihtiyaçların karşılanmasıdır. Zamanla meydana gelen toplumsal değişimler ve gelişmeler, insanlar arasındaki karşılıklı yardımlaşmaların niteliğinde ve niceliğinde değişiklikler meydana getirmiştir. Bunun sonucunda o insanların bir kısmı karşılıklı yardımlaşmanın olduğu durumlardan faydalanmada yetersiz kalmışlardır.

Modernleşen bir toplumda alışılan değerler ve kurallar yıkılır. Toplum büyüyüp parçalandıkça insanlar için yeni sorunlar çıkar. Parçalanmış ve kopmuş birimlerin anlamsızca oluşturdukları yığın toplumunu kuru bir kalabalık biçiminden kurtarabilmek için örgütlenmeye gerek vardır. (ÇEÇEN, 1984, 97)

Sosyal bir sorun olan yoksulluğun giderilmesinde, aile bireylerinin, akrabaların ve hayırseverlerin yardımlarının yetersiz olduğu modern toplumlarda, eş çıkarları ve değerleri olan insanların örgütlenmeleri kaçınılmaz bir hal almıştır.

Toplumların hızlı değişimi sürecinde din kurallarının da etkisiyle muhtaç kişilerin korunmasında büyük gelişmeler olmuştur. Temel amacı sevap kazanmak olan yardım sever insanlar kurdukları organizasyonlar ve örgütler aracılığı ile muhtaç kişilere yardım ellerini uzatmaktadırlar. Gelişmiş ülkelerde

sosyal yardımlar, devlet veya sosyal yardım amacıyla kurulan örgütler tarafından yapılmaktadırlar.

4.1. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Kavramları

Birbirleriyle yakın ilişkide olan ve uygulamada bütünleşen iki kavram olan dayanışma ve yardımlaşma şu şekilde tanımlanabilir:

Dayanışma: Bir toplumda kişilerin duygu düşünce ve eylem birliği içinde birbirlerine karşılıklı bağlanmasıdır. Yardım; kişisel düzeyde kendi güç ve olanaklarını başka birinin iyiliği için kullanmaktır.

Yardımlaşma: Bir karşılık beklemezsizin başka bir kimseye veya kimselere yardım edilmesidir. Bir toplumda yardımlaşma ortak ihtiyaçlarla ilgili olan faaliyetlerde bir kişi ve grubun kendi kendine üstesinden gelemeyeceği durumlarda o toplumdaki diğer kişilerin iş ve sorumlulukların bir kısmını üstlenmesidir.

Sosyal alanda halk katılımı, bir toplumun bilinçli olduğunu ya da bilinçlenmediğini bazı ortak ihtiyaçların karşılanması amacıyla iç ve dış kaynaklardan yararlanarak, sorunlarına çözüm yolu bulmak ve bunu gerçekleştirmek için gösterilen eylem aşamalarının tümü diye tanımlanabilir. (T.D.K. Sözlüğü, 371)

Sosyal yardımlaşma faaliyetlerine katılım toplumun kendi sosyo-ekonomik ve kültürel yapısı içindeki karşılıklı yardımlaşma ve dayanışma sistemiyle ilgilidir. Ölüsü olan, evlenen, yiyecek ve giyecek sıkıntısı çeken kişilere diğer kişilerin yardımcı olmaları komşuluk ilişkilerini ve ortak sorunlarını kendilerinin çözümlenmelerine ilişkin faaliyetler, katılım örneğidir. Geleneksel koruma ve yardım duyguları ile harekete geçer zengin ve orta halli kimselerin bağışları ya da çeşitli biçimlerde belirtilen ilgileri ve gerçekleşen bireysel katılımda bağışlanan malların kullanım biçimleri bu kişilerce belirtilir. Kişi, grup ve toplumların güç ve kaynaklarını bir organizasyon bünyesinde bir

araya getirerek hizmet etmeyi amaç edinen örgütlenmiş katılım, sosyal yardımlaşma hizmetlerini destekleyici ve özendiricidir. Dernekler, vakıflar ve birlikler bu örgütlere örnek olarak gösterilebilir. (YASA, 1983, 89, 115)

Hizmetlerin etkin ve verimli olması için devletin, hizmetin çeşitli aşamalarında toplumdaki haberdar olması ve karşılıklı ilişki içinde olmaları gerekir. Bu sağlandığı zaman, toplumların sürekli pasif bir durumda olması, her şeyi devletten bekleyen kalkınmada kendisinin ve içinde yaşadığı toplumun rol ve fonksiyonların anlamayan ve kolayca yanlış yönlere itilebilen bir yapıda olması kaçınılmazdır.

4.2. Türkiye’de Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmanın Gelişimi

Türkiye’deki sosyal yardımlaşma ve dayanışmanın gelişimi Cumhuriyet öncesi dönem ve Cumhuriyet sonrası dönem olarak iki başlık altında incelenebilir.

4.2.1. Cumhuriyet Öncesi Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma

Cumhuriyet öncesi Türklerin Anadolu’da sosyal yardımlaşma ve dayanışmalarının temelini İslam dinindeki yardımlaşma ve dayanışma oluşturmuştur. Allah’ın rızasını kazanabilmek için hem bireysel hem de toplum olarak yardımlaşmaya büyük önem verilmiştir. (FER, 1963, 21)

Selçuklular devrinde başlayan ve Osmanlı Devleti’nin kurulmasını sağlayan Türk fütüvveti; sosyal alanda yardımlaşmayı amaç edinerek kurulan yardım teşekkülüdür.

Daha sonra Ahilik teşkilatı kurulmuştur. Sosyal düşünce bakımından önemli kuruluşlardan biri de vakıflardır. 16.yy. Osmanlı Toplumunu için “Vakıf Cenneti” deyimini kullanılmıştır. Tüm bu kurum ve kuruluşlar sosyal yaşamda yardımlaşma ve dayanışmanın Türk Toplumunu için ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

4.2.2. Cumhuriyet Döneminde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma

Cumhuriyet döneminde sosyal yaşamı etkileyen devlet kuruluşları ve gönüllü kuruluşlar bulunmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında: “Herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet bu güvenliği sağlayacak tedbirleri alır ve teşkilatı kurar.” (M. 82)

Cumhuriyet dönemi Türkiye’inde Sosyal Sigortalar Kurumu, Emekli Sandığı, Bağ-Kur, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu vb. kuruluşlar kurulmuştur. Bu kuruluşlar sosyal güvenlik hizmeti gören kuruluşlardır.

Bu kuruluşlardan ayrı olarak gönüllü dernek ve vakıflarda sosyal yaşama yönelik hizmetlerde bulunmaktadır.

4.2.2.1. Sosyal Sigortalar Kurumu

Bugün uygulanmakta olan 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu 01.03.1965 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bir hizmet akdine dayanarak çalışanların tamamı Sosyal Sigortalar Kanunundan yararlanmasi öngörülmüştür.

4.2.2.2. T.C. Emekli Sandığı

1949 yılında kabul edilen 5434 Sayılı Yasa ile kamu kesiminde çalışan devlet memurları ve hizmetlilerin sosyal güvenlikleri ile ilgili kurum olarak kurulmuştur.

4.2.2.3. Bağ-Kur

Bağımsız olarak kendi nam ve hesabına çalışanlara sosyal güvence sağlamak için 04.05.1979 yılında 2229 Sayılı kanunla kurulmuştur. S.S.K. kapsamı dışında kalan ve herhangi bir işverence hizmet akdi ile çalıştırılmayan esnaf ve sanatkarlar ve diğer bağımsız çalışanları kapsamaktadır.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, 29.05.1986 tarihinde 3294 Sayılı kanunla her il ve ilçeye kurulan sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları, belediyelerin yaptıkları sosyal amaçlı yardımlar da Cumhuriyet döneminin sosyal amaçlı önemli kuruluş ve çalışmalarıdır.

4.2.2.4. Gönüllü Kuruluşlar

Türk insanının tarihten gelen yardımseverliğinden dolayı insanlığa hizmet için kurulan dernek, vakıf ve birlikler bulunmaktadır. Bu kuruluşlar insanların kendi özgür iradeleriyle kurdukları ve katıldıkları kuruluşlardır. Bu kuruluşlar aracılığı ile insanlara hizmet etmek, insanların kendi isteklerine bağlıdır.

4.2.3. Sosyal Yardım Çeşitleri

- Sürekli yardımlar
- Ayni; giyecek, yiyecek ve yakacak vb. yardımlar
- Nakdi (Parasal) yardımlar
- Geçici yardımlar; eğitim bursu, sağlık yardımı
- İş kurumu yardımı
- Dini yardımlar; zekat, fitre, kurban v.s.

5. DERNEKLEŞMENİN TANIMI VE TÜRKİYE'DE DERNEKLEŞME

Türkiye'de dernekleşme olgusuna girmeden önce, kısaca derneğin tanımını ve genel esaslarını vermek gerekmektedir.

5.1. Tanım

Dernekler kanunda, kazanç paylaşma dışında belirli ve ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere en az yedi gerçek kişinin bilgi ve becerilerini sürekli olarak birleştirdikleri bir topluluk olarak tanımlanmaktadır.

- Bu tanımlar alt unsurlara ayrılacak olursa;
- Belirli ve ortak bir amacın olması
- Bu amacın ortak kazanç elde etme ve paylaşma dışında olması.
- Kurucuların en az yedi gerçek kişiden oluşması
- Bu gerçek kişilerin belirlenmiş amaca ulaşmak için bilgi ve becerilerini birleştirmeleri
- Birleşmenin sürekli olmasıdır.

Burada birleşmenin sürekliliğinden bahsedilecek olursa; aralıklı (süresiz) olarak faaliyet göstermek amacıyla veya süre belirtilerek dernek kurulamaz.

Ancak bu belirli amacın gerçekleşmesi sonucunda dernek faaliyetlerinin sona ereceğinin belirlenmesine engel değildir. (BURAN, 1993, 106)

5.2. Genel Esaslar

Medeni hakları kullanma ehliyetine haiz ve 18 yaşını bitirmiş bulunan herkes önceden izin almaksızın dernek kurma hakkına sahiptir.

Anayasa Mahkemesinin iptal kararıyla, ağır hapis cezası veya taksirli suçlar hariç olmak üzere beş yıldan fazla hapis cezasına mahkum olanlar ile yüz kızartıcı suçlardan yahut bu kanunla kurulması yasaklanan dernekleri kurmak veya idare etmek suçlarından birinden kesin olarak hüküm giymiş olanlar dernek kuramazlar.

Derneklerin tüzel kişilikleri vardır. Tüzel kişiliklerini tüzüklerinde dernek olarak kurulma isteğini açığa vurmak veya tüzüklerini kurulduğu yerin en büyük mülki amirine vermekle kazanırlar.

Kurulması yasaklanan dernekler arasına kanun koyucu; bölge, ırk, sınıf, din ve mezhep esasına veya adına dayanarak herhangi bir bölgenin veya ırkın yahut saiklerinin değerlerine hakim veya değerlendirenden imtiyazlı olmasını sağlayan dernekleri de saymıştır.

5.3. Türkiye’de Dernekleşme

Türkiye’de dernekleşme olgusuna Tanzimat Döneminde çok seyrek olarak rastlanmakla beraber, asıl dernekleşme Meşrutiyetin ikinci defa ilanı ile başlar. Kanuni Esasi’ye 1909’da eklenen 120. madde ile dernek kurma hakkı Anayasal çerçevede ele alınmıştır. Çok geçmeden konunun ayrıntılarını düzenlemek amacıyla ayrı bir dernekler kanunu çıkartılmıştır. Bu düzenlemeler ve Meşrutiyet’in getirdiği hürriyet havası içinde Türkiye hızlı bir dernekleşme süreci içerisine girmiştir. Bu eğilim 1913’ten sonra duraklamış, mütareke döneminde tekrar hızlanmış, Cumhuriyetin ilk dönemlerinden 1946’ya kadar büyük ölçüde kontrol altında tutulmuş, 1946’dan 1980’e kadar olan dönemde tür ve işlevleri farklılık göstermesine rağmen önemli gelişmeler göstermiştir. 1982 Anayasası ise, dernekleşmeye önemli sınırlamalar getirmiştir. (BURAN, 1993, 107)

Türk toplumu yeni toplumsal güçler tarafından etkilenmeye başlamış, siyasal yaşama artık belirli bir seçkinler grubu değil, gelişmenin sağladığı iş bölümü ve ihtisaslaşma sonucu giderek toplumu çoğulcu bir görünüme kavuşturan yeni güçler damgalarını vurmuşlardır. Yeni gelişen toplumsal güçler siyasal partileşme sürecine yöneldikleri gibi toplumsal örgütlenmeye de ağırlık vermişler ve böylece de dernekleşme olgusu hızlilik kazanmıştır. Bugüne kadar yaklaşık 140.000 dernek kurulmuştur. (ÇEÇEN, 1984, 113)

6. TÜRKİYE'DEKİ DERNEK ÇEŞİTLERİ

Türkiye'de kurulmuş olan derneklerin sınıflandırılması yapılırken bilimsel ve resmi sınıflandırmaya göre yapılacaktır.

6.1. Bilimsel Sınıflamaya Göre

Bilimsel sınıflamaya göre dernekler on gruba ayrılmaktadır.

6.1.1. Sosyal Yardım Dernekleri

Yardımlaşma sandık ve dernekleri, Köy, şehir, kasaba yardımlaşma ve yardım dernekleri, Hayır işleri ve hayır yaptırma dernekleri, Fakirlere yardım dernekleri vb.

6.1.2. Spor Dernekleri

Şehir kulüpleri, Gençlik ve Spor kulüpleri, Avcılık ve atıcılık dernekleri.

6.1.3. Dini Dernekler

Cami yaptırma dernekleri, Din görevlileri yardımlaşma dernekleri.

6.1.4. İşveren Dernekleri

MÜSİAD, TÜSİAD, MAGİAD, MAİAD, GİAD vb. dernekler

6.1.5. Yabancı ve Azınlıklara Ait Dernekler

Yabancı ve azınlıkların kendi cemaatleriyle ilgili Türkiye'de açmış oldukları dernekler.

6.1.6. Tarım ve Hayvancılık Dernekleri

Arıcılık, Doğal yaşamı koruma dernekleri vb.

6.1.7. Kùltür Dernekleri

İlmi dernekler, Okul yaptırma ve yaşatma dernekleri.

6.1.8. Serbest Meslek Dernekleri

Mühendis, inşaatçı ve müteahhitler Dernekleri, İhracatçılar dernekleri vb.

6.1.9. Güzelleştirme Dernekleri

Kasaba, köy ve şehir kalkındırma ve güzelleştirme dernekleri

6.1.10. Diğer Tür Dernekler

Kiracılar dernekleri, Folklor dernekleri vb. (YÜCEKÖK, 1972, 6, 7)

6.2. Resmi Sınıflamaya Göre Dernek Türleri

İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü kayıtlarında dernek sınıflaması şöyle yapılmaktadır.

6.2.1. Faaliyeti Devam Eden Derneklerin Nevilerine Göre

- Sosyal Amaçlı Dernekler
- Hayri Amaçlı Dernekler
- Sportif Amaçlı Dernekler
- Kültürel Amaçlı Dernekler
- Yüksek Öğrenim Öğrenci Dernekleri

6.2.2. Ülkemizde Soydaşlarımızla İlgili Kurulan Dernekler

Türkiye'ye göçen soydaşlarımızın kurmuş oldukları Balkan Göçmenleri Derneği, Bosnalılar Yardımlaşma Derneği vb.

6.2.3. Yurt Dışında Vatandaşlarımız Tarafından Kurulan Dernekler

6.2.4. Uluslararası Faaliyet İzni Bulunan Dernekler

(E.G.M. Dernekler Masası)

6.3. Türkiye'deki Dernek Sayıları

DERNEK İSTATİSTİĞİ

(Haziran - 1997 İtibariyle)

- Bugüne Kadar Kurulan Toplam Dernek	137.389
Halen Faaliyeti Devam Eden Dernek	72.311
Faaliyeti Sona Eren Dernek	65.078
- Faaliyeti Devam Eden Derneklerin Nevilerine Göre Dağılımı	
Sosyal Amaçlı Dernek	24.566
Hayri Amaçlı Dernek	16.416
Sportif Amaçlı Dernek	9.849
Kültürel Amaçlı Dernek	21.273
Yüksek Öğretim Öğrenci Derneği	207
- Nedenlerine Göre Faaliyeti Sona Eren Derneklerin Dağılımı	
Mahkeme Kararı İle Feshedilen veya Kapatılan Dernek	25.253
Mülki Amir Kararı İle Kendiliğinden Dağılmış Sayılan Dernek	26.408
Genel Kurul Kararı İle Feshedilen Dernek	13.417
- Ülkemizde Soydaşlarımızla İlgili Kurulan Dernek	341
Halen Faaliyeti devam Eden Dernek	322
Faaliyeti Sona Eren Dernek	19
- Yurtdışında Vatandaşlarımız Tarafından Kurulan Dernek	1474
Halen Faaliyeti Devam Eden Dernek	1254
Faaliyeti Sona Eren Dernek	220
- Uluslararası Faaliyet İzni Bulunan Dernek	602
3335 Sayılı Kanunu Göre	22
2908 Sayılı Kanuna Göre	580

(E.G.M. Dernekler Masası)

7. DERNEKLERİN SOSYAL YAPI VE SOSYAL YAŞAMA OLAN ETKİLERİ

Derneklerin sosyal yapı ve sosyal yaşama olan etkileri belirtilmeden önce sosyal yapı ve sosyal yaşam konularında bilgi verilecektir.

7. 1. Sosyal Yapı, Sosyal Yaşam ve Sosyal İlişki

Sosyal yapı kavramı, herhangi bir ülke veya toplumdaki bireylerin oluşturdukları, aile yapılarını nüfus pozisyonlarını, örgütlenme düzeylerini davranış biçimleri ile belirli bir kültüre sahip ve bir mekanda yerleşmiş insan topluluğunun oluşumunu ortaya koymaktadır. (SEVGİ, 1988, 23)

Kırdan kente göç, hızlı nüfus artışı, teknolojik gelişmeler ve iş bölümünün, uzmanlaşmanın artması bir toplumdaki sosyal yaşamı ve yapıyı etkilemektedir. Sosyal yaşam, her şeyden önce toplu halde yaşayan bireylerin karşılıklı olarak birbirlerini etkilemesinden, yani bireyler arasında karşılıklı ilişkiler kurulmasından doğar. Bir arada yaşayan bireyler arasında, ortak yaşayışın zorunlu bir sonucu olarak bir takım ilişkiler kurulur.

Sosyal ilişkiler oldukça karmaşıktır. Konuları, içerikleri, amaçları, aksiyonları çeşit çeşittir. İki insan veya iki politikacı ya da iki iş adamı arasındaki sosyal ilişkilerin içerikleri farklı farklıdır. Bu bakımdan sosyal ilişkinin oluşumu, gelişimi ve zaman süresi içindeki değişimi ilişkiden ilişkiye değişir. Sosyal ilişkinin var olabilmesi için, en az iki insanın birbirinden haberdar olması gerekir.

Sosyal ilişkiler konusunda anlaşılır çözümlenmeleri olan Max Weber'e göre, bir ilişkinin sosyal nitelikli olabilmesi için:

- a) En az iki insan arasında olması
- b) Bir zaman süresi içinde devam etmesi

- c) En az iki kişinin birbirinden haberdar olması
- d) İlişkinin ortak bir anlam taşıması
- e) İnsanların ilişki içinde iken karşılıklı etkileşim halinde olması
- f) Kişilerin ortak ilişkilerine kendilerinin birer “subjektif anlam” vermeleri gereklidir. (KIZILÇELİK, 1992, 178)

Sosyal yaşamda başlıca dört çeşit sosyal ilişki vardır:

- a) İki insan arasında
- b) Bir insanla bir nesne arasında
- c) Bir insanla bir grup arasında
- d) Bir grupla diğer gruplar arasında.

7.2. Sosyalleşme (Sosyalizasyon)

Topluma hazırlanma ve katılma süreci. Bireyin içinde yaşadığı toplumun kültürünü ve toplumdaki rolünü öğrenerek toplumla bütünleşmesi anlamına gelen temel sosyal süreç. Sosyalleşme bireyin dünyaya gelmesiyle başlar. Dünyaya yeni gelen bebek hayvani gereksinimleri ve dürtüleriyle biyolojik bir organizmadır. Bununla birlikte, o başlangıçtan itibaren sosyal olarak belirlenmiş durumlara tepki göstermek yönünde koşullandırılmaya başlanır. Büyüdükçe içinde yaşadığı grup tarafından tanımlanmış davranış biçimlerini ve grubun değerlerini öğrenmeye başlar. Giderek grubun değerlerini kendi bireysel yapısı içerisinde içselleştirir ve böylece bir kişilik kazanarak toplumun bir üyesi haline gelir.

Sosyalleşme toplumsal ve bireysel yaklaşımlara bağlı olarak iki şekilde ele alınır. Toplumsal açıdan sosyalleşme bireyin kültürü öğrenerek, içinde yaşadığı organize yaşam biçimiyle uyumasıdır. Bireysel yaklaşıma göre ise sosyalleşme: kişinin doğuştan getirdiği potansiyel birikim toplum içinde artırması ve geliştirmesi sürecidir.

Sosyalleşme üç safhada ele alınır: Ailede sosyalleşme, okulda sosyalleşme ve yetişkinlik döneminde sosyalleşme. Sosyalleşmenin iki temel işlevinden söz edilebilir; kültürün bir kuşaktan diğerine aktarılması ve kişiliğin gelişimi. (KIZILÇELİK, 1992, 383)

7.3. Sosyal Yaşamda Derneklerin Yeri ve Önemi

Sosyalleşmenin ve modernleşme süreci ile birlikte köyden kente göç olgusunun başlamasıyla çok sayıda insan yaşadıkları küçük yerleşim birimlerinden daha büyük yerleşim birimlerine yerleşmeye başladılar. Köyden kente göçen insanlar, göçtükleri büyük yerleşim birimlerinde çok büyük sorunlarla karşılaştılar. Karşılaşılan sorunlar o kadar çok ve karmaşıktı ki bu sorunların bireysel olarak çözümlenmesine olanak yoktu.

Bireylerin yaşadıkları kentlerdeki sosyal mekanları benimseyip önemsedikleri sosyal ve dinsel değerleri, inançları, türlü konulardaki tutum ve davranışları değişiklikler göstermektedir. Köyden kente göçen insanların karşılaştıkları sorunlar ve karmaşık yapı nedeniyle, siyasal tutum ve davranışları, yardımlaşma ve dayanışmada benimsenen değerleri uyulan, benimsenen gelenek ve görenekleri, eğitim ve öğretim konusundaki görüş, tutum ve davranışlar, bilgilenme biçimleri, dini tutum ve davranışları, hak arama yöntemleri, kadın ve erkekle ilgili düşünce, tutum ve davranışları, toplumlardaki farklılıkları açıklama biçimleri ve gerekçeleri konusunda büyük değişiklikler olmaktadır. (KARINCA, 1992, 87)

Sosyal yönden insanların değişimini düzenlemek ve karşılaştıkları sosyal sorunları dengeli bir biçimde çözümede derneklere büyük görevler düşmektedir. Dernekler bir anlamda hızla değişen toplumlarda görev yapan tampon kuruluşlardır. Toplumda birleştirici, belirli istemler doğrultusunda aracılık yapıcı, belirli kesimlerin çıkarlarını temsil edici belirli güçlerin

düşüncelerini açıklayıcı organlar olarak dernekler ve benzeri örgütlenmeler büyük işlevler görmekte ve görevler yapmaktadırlar. (ÇEÇEN, 1984, 98, 99)

Günümüz anlamında dernekleşmeye ilk olarak erken sanayileşen ülkelerde rastlanmaktadır. 18. y.ydan sonra başlayan dernekleşme, bugün hemen her toplumda görülen bir olgu haline gelmiştir. Özellikle demokratik siyasal sistemlerde dernekler toplumsal açıdan olduğu kadar siyasal açıdan da önemli bir yere sahiptirler. Artık günümüzde dernekler, iç dayanışmayı sağlama, toplumsallaşma yanında grupsal tavır koymada aracılık ve bireylerin siyasal katılımlarını uyarma gibi işlevlere sahiptirler. (ÖZDEMİR, 1989, 17) Geleneksel toplumlarda ise dernekleşme olgusu günümüzde cılız olmasına rağmen gelişme eğilimindedir. (KARINCA, 1992, 83)

Toplumda istenmeyen durumların olmaması veya istenmeyen bu durumların en düşük düzeye indirilebilmesi için bütün ülkeler büyük bir çaba içerisindeyler. Çünkü ülkelerin temel amacı sosyal refahı gerçekleştirmektir. Bunun gerçekleştirilmesi için de bazı hizmetler ön plana çıkartılmıştır. Bu hizmetlerin biri de sosyal yardım hizmetleridir. (AKER, 1972, 94)

Sosyal refahın, gelişmekte olan ülkelerde tam olarak sağlanması olanaksızdır. Çünkü sosyal refahın sağlanmasında etkili hizmetlerden biri olan sosyal yardımlar, bu yardıma ihtiyaç duyan herkese gerektiği gibi verilememektedir. Fakat gittikçe sanayileşen ülkelerde buna paralel olarak sosyal yardım hizmetleri de artmaktadır.

Toplumsal ve siyasal değişmelerin ortaya çıkardığı yeni tip sorunlarla bireyin tek başına başetmesi oldukça zordur. Bu sorunların çözümünde bireye yardımcı olabilecek sosyal, siyasal ve kültürel nitelikli kurumlara ve bu arada derneklere ihtiyaç vardır. (VERBA, 1986, 123)

Dernekler sosyal açıdan gerek kendi üyelerine ve gerekse dernek üyesi olmayan kişilere maddi ve manevi büyük destekler sağlamaktadır. Birey, grup

ve toplumların refahının artmasını ve gelişmesini isteyen ya da var olan sosyal sorunların önlenmesi ve çözümlenmesine katkıda bulunan resmi ve özel kuruluşların organize faaliyetleri diye tanımlanabilen sosyal refah hizmetleri insan kaynaklarının geliştirilmesini, yaşam düzeyinin yükseltilmesini ve gelişme sürecinde etkili halk katılımını içermektedir. Toplum oluşturulan her bireyin ve grubun ulusal kalkınmaya katkıda bulunması, bu kalkınmaya uyum sağlaması ve kalkınmadan yararlananların refahını gerçekleştirmek için katkıda bulunmaları gerekmektedir.

Toplumun ihtiyaçların gidermeyi ve toplumsal kalkınmayı kendisine amaç seçen derneklerden biri de: Balıkesir’de 1968 yılında kurulan BAL-SU derneğidir. Kurulduğunda Balıkesir’de 18 tane olan çeşme sayısını, 4 ayrı kaynaktan beslenen çeşme sayısını, 76’ya çıkartmıştır. Ayrıca 23 tane de inşası devam eden çeşme bulunmaktadır. Dernek tarafından kurulan çeşmelerin Balıkesir’e kazancı günlük, 1997 fiyatlarıyla 2,5 milyar TL’dir. (Kanal 7, Türkiye Bülteni, Balıkesir Özel Programı, 11.01.1998)

Toplumsal sınıflar arasındaki yakınlaşmayı sağlayan derneklerin sayısı da azımsanmayacak kadar çoktur. Farklı ekonomik yapıya sahip olan insanlar, farklı statüye sahip insanlar dernekler sayesinde bir araya gelebilmektedirler. Siyasi düşünce ve görüş farklılıklarına önem vermeden birleştirici ve bütünleştirici görevler de dernekler tarafından üstlenilmiştir.

8. DERNEKLERİN SİYASAL YAŞAMDAKİ YERİ VE ÖNEMİ

Derneklerin siyasal yaşamdaki yeri ve önemi belirtilmeden, önce siyasetin tanımı, toplumsal açıdan siyaset, siyasal yaşam, siyasal katılma ve siyasal katılmaya etki eden faktörler konusunda bilgi verilecektir.

8.1. Siyasetin Tanımı

David Easton'a göre politika (siyaset); toplumun yarattığı maddi ve manevi değerlerin bir otoriteye dayalı olarak dağıtılması sürecidir. Bu tanıma göre toplumdaki bireyler, bireylerin oluşturdukları gruplar, sınıflar ve örgütler, kendilerinin dolayısıyla toplumun yarattığı değerlerden pay isteyecekler ve bu isteklerini hakları ölçüsünde elde edebilmek için bu değerleri paylaştıran kurum ve kuruluşlara yansıtacaklardır. (ÖZTEKİN, 1993, 15)

Bir başka görüşe göre de siyaset; toplumdaki çıkar gruplarının aralarındaki bir çeşit paylaşma, hak arama ve haklarını savunma çatışmasıdır. Böyle olunca siyaset, çatışmanın ortaya çıktığı anda başlar. Tersini düşünürsek, çatışmanın olmadığı yerde siyaset de yoktur. Çıkar çatışmalarının olmadığı toplumlarda siyaset tüm toplum için değil de olsa olsa belirli bir azınlık için olabilir. (ŞAYLAN, 1981, 3)

İnsanlar, yaratılışları, sosyo-ekonomik durumları gibi nedenlerle değişik düşüncelere ve farklı çıkarlara sahiptirler. İşte insanlar ve insanların oluşturdukları örgütlerin ve toplumların aralarındaki bu ve buna benzer farklılıklardan doğan çıkar çatışmaları siyasetin temelini oluşturur. (YÜCEKÖK, 1987, 3)

8.2. Toplumsal Açıdan Siyaset

Toplumun devamlılığı ve sıhhatli bir yapı arzemesi, normatif bütünleşmesinin gerçekleştirilmesiyle mümkündür. Fert, daha doğumunu müteakip, topluma ait normları öğrenmeye başlar. Hayat boyunca süren bu

süreç içerisinde fert, genel olarak sosyal yapının, özel olarak da tek tek müesseselerin işleyişini ve kurallarını öğrenir.

Siyasi inanç, değer ve davranışların fert tarafından benimsenmesi süreci siyasi sosyalleşmeyi oluşturur. Siyasi sosyalleşme çocukluk döneminde başlar. Ailesinden siyasi tutum ve davranışları edinir. Yaş ilerledikçe siyasi düşünce ve davranışlarını sorgulamaya başlar. (ALKAN, 1989, 5)

Siyasi düşünce ve davranışların belirginleşmesinde; okul, arkadaş grupları, meslek grupları, kitle iletişim araçları rol oynamaktadırlar. Toplumda birliği sağlamak, özel çıkarlardan çok genel çıkarları ve tüm toplumun iyiliğini gerçekleştirme çabası siyasetin temelini oluşturur. (ÖZTEKİN, 1993, 15)

Siyasal toplumsallaşma; bir toplumda siyasal kültürün gelişmesi sonucu, toplumu oluşturan bireylerin içinde buldukları toplumsal ve siyasal çevre ile, yaşadıkları sürece doğrudan ve dolaylı olarak etkileşimleri sonucu edindikleri siyasal kültürleri oranında ulusal ve öteki siyasal sistemlerle ilgili görüş, düşünce ve davranışların tümüdür. (TURAN, 1976, 16-17)

8.3. Siyasal Yaşam ve Siyasal Katılım

Siyasetin bir tanımı da; insanları yönetme sanatıdır. Siyasi iktidarın kaynağının halka dayandığı teorisinin uygulamaya dönüşmesi sonucu, halkın siyasi iktidarların oluşumunda denetiminde ve değiştirilmesinde söz sahibi olmaları siyasi yaşamın önemini artırmıştır.

Toplumu oluşturan bireyleri, bir siyasal davranış türü olarak, alınan ya da alınacak her türlü siyasal, ekonomik ve toplumsal kararlar karşısında gösterdikleri tepkiler, eğilimler ve yaklaşımlardır, siyasal katılma. (ÖZTEKİN, 1993, 188)

Siyasal katılmayı, oy verme işlemi olarak görmek yanlıştır. Her türlü siyasal olaylar ve siyasal kararlar karşısında vatandaşların basit bir ilgisinden

başlayıp, yoğun kitlesel protesto eylemlerine kadar uzanan davranış biçimleridir. (ABADAN, 1984, 2, 3)

Siyasal katılmayı etkileyen toplumsal faktörler;

- a) Toplumun tipi
- b) Grup üyeliği, Aile, Toplumsal sınıf
- c) Meslek ve Statü
- d) Siyasal örgüt
- e) Basın-yayın

şeklinde özetlenebilir.

8.4. Derneklerin Siyasal Yaşamdaki Yeri ve Önemi

Bir iktidar mücadelesi olarak siyaset; idare edenlerle idare edilenlerin, hükmedenlerle itaat edenlerin ilişkilerini kapsar. Bu konuda H.D. Lassweel siyaset bilimini etkinin ve etkili olabilenin incelenmesi olarak tanımlamaktadır. Bu etkileme korkunç ve kanlı bir güç gösterisinden en yumuşak ikna etme türüne kadar değişebilir. İktidar ilişkileri, toplumda birbirini tamamlayan bir dinamik süreç içerisinde yer alırlar. Çünkü çoğulcu bir sistemde iktidar geniş bir alana yayılmış toplumsal bir kurum tarafından paylaşılmıştır. Gruplar toplumdaki siyasal talepleri toplayıp, bu taleplere taraftar bulma çabası içinde diğer gruplarla işbirliği yaparak kendi taleplerini kamu politikasına yansıtmaktadırlar.

Modern, çoğulcu, demokratik yöntemlerle yönetilen toplumlarda ihtisaslaşma ve iş bölümünün sonucunda ortaya çıkan tek düzelik ve kişisellik siyasi düşünce ve davranışları dernekler aracılığı ile geliştirilebilir. Daha da önemlisi modern toplumdaki devasa kurum ve kuruluşlar karşısında bireylerin kendi çıkarlarını korumaya çalışan kurumlara yöneldikleri bir gerçektir.

Toplumsal ve siyasal değişmeler sonucunda toplum içinde farklılaşan, farklılaştıkça yalnızlaşan ve siyasal açıdan da güçsüzleşen bireyler, benzer çıkar ve örgütlere üye olmaya başlamışlardır. (VERBA, 1978, 51)

Dernekler önceleri üyeler arası dayanışma ağırlıklı ve daha çok üyelerine yönelik olarak faaliyet gösterirken, zaman içinde giderek toplumun ve siyasal sistemin kurum ve kuruluşlarıyla ilgilenmeye başlamışlardır. Bu eğilim geliştikçe toplumsal ve siyasal yapı içindeki ağırlıkları artmıştır. Çağdaş demokrasilerde dernekler artık siyaset aracı kuruluşlar haline gelmişlerdir. Nitelik ve türlerine göre değişmelerle beraber siyasal sistemin işleyişinde önemli roller oynayabilmektedirler.

Çağdaş demokratik siyasal sistemlerde bireylerin siyasal katılmaları ile ilgili çalışmaların gösterdiğine göre; bireyler siyasal olgu ve olaylardan yeterince haberdar değillerdir. Toplumun ancak % 2 veya % 3'ü tutarlı bilgi ve beceriye sahiptir. Büyük bir kesim, siyasi parti, lider ve hükümetlerden herhangi bir istekte bulunmadıkları az sayıda yapılan isteklerin ise çok genel ve belirsiz bir biçimde ifade edildiği, bunların hükümet politikası haline getirilmesinin oldukça zor olduğu gözlenmektedir. (KAĞITÇIBAŞI, 1979, 107)

Çağdaş demokratik toplumlarda örgütlenmek zorunluluk haline gelmiştir. Artık bireyler birden fazla grup veya örgütün üyesi olmak zorundadırlar.

9. KÜLTÜREL YÖNDEN DERNEKLERİN YERİ VE ÖNEMİ

Kültürel açıdan derneklerin yeri ve önemine başlamadan önce kültür konusunda genel bilgiler verilecektir.

9.1. Kültürün Tanımı

Bir toplumun yaşama tarzı olarak karakterize edilen bilgi, inanç, gelenek, örf, adet, sanat, ahlak, araç-gereç, teknik ... gibi maddi ve manevi unsurlardan oluşan karmaşık bütün... Bir sosyal gruba ya da topluma ait olan, kuşaktan kuşağa aktarılan ve insanlar tarafından oluşturulan maddi ve maddi olmayan ürünler bütünüdür.

Kültürün en klasik tanımı E.B. Tylor tarafından yapılmıştır. Tylor'a göre kültür: Bir toplumun üyesi olarak insanoğlunun kazandığı bilgi, sanat, gelenek-görenek ve benzeri yetenek, beceri ve alışkanlıkları içine alan karmaşık bir bütündür. (WELLS, 1993, 43)

Kültür, bilerek ya da farkında olmaksızın başka insanlardan öğrendiklerimizdir. Özellikle de kuşaklar arasında aktarılan bilgi birikimi ve bütünleşmiş davranış örüntüleri olduğu söylenebilir. Bugünün kültürü, geçen kuşakların çabalarının ve tecrübelerinin ürünüdür ve halen yaşayan insanların tecrübelerine göre değişir ve zenginleşir. (DÖNMEZER, 1984, 117)

9.2. Kültürlenme, Kültürleşme ve Yabancılaşma

Kültürlenme: Bir toplumun kendi kültürünü üyelerine aktarma süreci. Kültürlenme terimi sosyal bilimlerde “sosyalizasyon” veya geniş anlamıyla “eğitim” karşılığı olarak da kullanılır. (TURAN, 1986, 32)

Kültürleşme: Bir grubun ya da kişinin kültürünün bir başka grup ya da kişinin kültürüyle karşılıklı etkileşim sonucunda değişmesi. Kültürleşme, kültürel öğelerin karşılıklı alışverişini gerekli kılar. Kültürleşme

asimilasyondan farklıdır. Asimilasyonda kültürel farklılıklar tam olarak yok edilir. Bir kültür başka bir kültür içerisinde erir. Kültürleşmede karşılıklı etkileşim söz konusudur. (TURHAN, 1994, 73)

Yabancılaşma: Genel tanımıyla insan toplumuyla, çevresiyle, dünyayla ilişkilerinin olumsuzluğunu vurgulayan bir kavramdır. Yabancılaşma, tarihi seyri içerisinde değişik anlamlar yüklenmiş bir kavramdır. Ancak bütün bu değişik anlamalarla yüklenmeye karşılık genelde hep bir olumsuzluğu, kopukluğu vurgulamaktadır. Yabancılaşma, kavramını ilk olarak Hegel kullanmıştır. (KIZILÇELİK, 1991, 137)

Yabancılaşma ile ilgili olarak konuyla ilişkili konu kültürel yabancılaşmadır. Kültürel yabancılaşma, bir toplumda tipik olarak yüksek değer atfedilen amaçlar ve inançları küçümseyen kişilerin toplumdan dışlanma durumlarıdır.

9.3. Kültürel Yönden Derneklerin Yeri ve Önemi

Bir toplumda, sosyo-ekonomik gelişmeler ve modernleşme ile birlikte öteden beri alışıla gelmiş değerler ve normlar yıkılmaya başlar. Toplum büyüyüp parçalandıkça kişilerin yakın çevresi de değişir. Milyonlarca insanın kırsal bölgelerden kentlere göçü sonucu ve büyük metropollerin yaşama koşulları, geleneksel tarım toplumunun özelliklerinden olan geniş aile düzenini parçalar. İnsanlar, yüz yüze temasın getirdiği çevre ve komşuluk ilişkilerini giderek kaybederler. Modernleşme süreci ile birlikte toplumsal yapı; dinamik, değişken, sınıflı, çatışmalı, uzmanlaşmış ve işbölümünün olabildiğince arttığı bir toplumsal yapı olur.

Hızlı şehirleşme ve sosyal değişimin baş döndürücü akışı siyasi iniş ve çıkışlar, dünya olaylarının, çeşitli yorumları hayat biçiminin günden güne yenilenmesi, insanlarda somut vatan düşüncesinden koparak soyut ve hayalde canlanan vatan düşüncesine bağlanma eğilimini güçlendirir. Daha çok insan

artık üzerinde yaşadığı ülke, bu ülkenin iktisadi yapısı ve bu yapının işleyişi, siyasi kurumların aldığı durum ve halkın genel eğilimleri karşısında “bizim” kelimesini kullanamaz olmuştur. Bu tür anlayış insanı kendi üzerinde kapanmaya hatta bencilliğe iter. (ÖZEL, 1996, 72)

Normlara kurallara bağlılık zayıfladıkça suç, intihar, akıl hastalıkları ve boşanmalar artar. Bu yabancılaşmanın ve uyumsuzluğun temelinde modern toplumun beyinleri olan çok sayıda değişik bürokratik kuruluşun, kişilerin yalnızca rakam olarak, cisim olarak, soyutlanmış nesnelere olarak görmesi ve öyle davranması yatmaktadır. İnsanlar komşularını tanımamakta, lokantalarda yabancılarla yemek yemekte, fabrikalarda değişik işçi meslektaşlarıyla bağ kuramamaktadır. Toplumdan böylesine soyutlanma yabancılaşmayı sağlamakta ve modern toplumun insanı, giderek patolojik bir hal almaktadır.

Parçalanmış ve kopmuş birimlerin anlamsızca oluşturdukları yığın toplumunu kuru bir kalabalık biçiminden kurtarabilmek için örgütlenmeye gerek vardır. İnsanlar eş düşünceleri ve eş çıkarları olanlarla kendilerini özdeşleştirip kaynaştırırlarsa toplum yığınlaşmaktan kurtulabilir. Parçalanma sürecine giren toplum grup yapısının getirdiği yeni ilişkiler grup içinde kendilerini, düşüncelerini ve çıkarlarını daha kolay ve güvenle savunabilirler. Gönüllü kuruluşlar eliyle, toplumlar dengeli ve çoğulcu bir yapıya kavuşacaklarından demokrasinin yerleşmesi ve gelişmesi daha kolay ve hızlı olacaktır. (ÇEÇEN, 1984, 99, 100)

Türkiye’de örgütlenme süreci açısından bakıldığında zaman kültür alanında dernekleşmenin son derece zayıf olduğu görülürken, aynı olguya kültürel gelişme süreci açısından yaklaşıldığı zaman da rastlanmaktadır. Yüzyıllardır sürüp gelen bir kültür geleneğine sahip bulunan Türkiye bu geniş birikimi zamanımıza kadar gerektiği gibi değerlendirememiştir. Devlet eliyle fazla bir şeyin yapılmadığı kültür alanında gönüllü kuruluşlara büyük görevler düşmektedir. (ÇEÇEN, 1984, 101)

10. TOPLUMSAL YAPI - DERNEK İLİŞKİSİ

Toplumsal yapı - dernek ilişkisi konusuna girilmeden önce toplumsal yapı konusunda bilgi verilecektir.

10.1. Toplumsal Yapı Kavramı

Ekonomi, eğitim, aile, din, siyaset gibi temel sosyal kurumların karşılıklı ilişkilerinden oluşan bütün toplumsal yapıyı oluşturur. Toplumsal yapıda esas olan unsur karşılıklı ilişkilerdir. Bu bağlamda toplumda yapı, toplumsal ilişkiler bütünü ve bu ilişkilerin istikrar gösteren bir düzenidir.

T. Parsons'a göre toplumsal yapı aktörlerin toplumsal etkileşimlerinin kalıplaşmış sistemidir; roller, birliktelikler, normlar ve değerlerin bir kümesidir. Yani normatif kültürün örgütlenmiş ve istikrar gösteren bir örüntüsüdür. (KIZILÇELİK, 1992, 279)

Bir toplumdaki siyasal ve ekonomik kurumlar kaçınılmaz olarak o toplumun üretim biçimlerinin üst yapı yansımalarıdır. Örneğin; kapalı Pazar ekonomilerinin egemen olduğu tarımsal ekonomide bir burjuva sınıfını ve kültürünü aramak yersizdir. Böyle bir yapıda bulabileceğimiz üst yapı kurumu toprak soyluların egemen olduğu siyasal yapı, geleneksel ve kadercı zihniyet ve bilinçsiz bir kitledir. Sanayi toplumuna dönüşmenin getirdiği az ihtisaslaşma, kapalı Pazar, iş bölümü yokluğu ve ünvana önem veren bir yapı. (BARLAS, 1980, 27)

Dünyanın bir çok yerinde toplumlar hızlı bir sanayileşme süreci içerisindeyler. Bu durum toplumların sosyal, kültürel ve ekonomik şartlarında değişmelere neden olmaktadır. Bu değişme ve gelişme olumlu yanlarının yanında bir takım olumsuzlukları da beraberinde getirmektedir. Örneğin; sanayileşme ve kentleşme ile kırdan kente göç artmaktadır. Kent ise bu hızlı nüfus artışı kaldıramamakta hazırlıksız olduğu için bir çok sorun

ortaya çıkmakta ve insanlar ucuz ve sağlıksız konutlarda yaşamak zorunda kalmaktadır.

10.2. Toplumsal Yapı - Dernek İlişkisi

Siyasal, toplumsal ve sosyal yapıyı toplumdaki alt yapısal nitelikleri, üretim ilişkileri türünün bir yansıması sayılırsa bu sosyal ve siyasal yapının bir parçası olan derneklerde toplumun niteliklerine ve üretim biçimine bağlı olarak gelen üst yapı kuruluşları olarak belirtilirler. Bu anlamda dernekleşme olgusu her toplum türünde görülebilecek bir oluşum değildir. Yoğun olarak dernekleşme ihtisaslaşmış, atomize olmuş, iş bölümünün yoğunlaşp, siyasal katılmanın arttığı, endüstrileşmiş toplumların ürünüdür. Çünkü bu toplumlarda toplumsal hareketlilik artmıştır.

Geleneksel yaşama düzeyinden modern yaşama düzeyine yönelmiş toplumların nüfuslarının önemli bir kısmında beliren geniş kapsamlı değişme sürecine toplumsal hareketlilik denir. Sosyal hareketlilik kavramı içine üretim ilişkilerindeki değişiklikleri, göçlerle meydana gelen değişiklikleri, kurumlardaki, rollerdeki, davranışlardaki, ihtiyaçlardaki ve geleneklerdeki değişiklikleri alır. Bütün bunlar sırasıyla siyasal davranışı etkiler ve değiştirir. Bu değişiklik sonucu eski toplumsal, psikolojik, ekonomik bağlılıklar yıkılır ve toplum yeni toplumsal davranış kalıplarını benimsemeye hazır olur. Toplumsal hareketlilik beraberinde geniş bir siyasallaşmış vatandaş topluluğu getirir. Bu topluluğu hacmi büyüdükçe siyasal kurumların ve işlemlerin değişmesi için gittikçe büyüyen bir baskı başlar. Bunun diğer bir sonucu olarak da siyasal sürece yönünü veren insan ihtiyaçlarında bir değişiklik olur. Bu değişiklik siyasal süreci de etkileyip değiştirecektir. İnsanların ilgileri mahalli bölgelerden ulusal düzeye çıktıkça eski örf, adet ve geleneklerini terkedip mesleklerinde ve yaşadıkları yerlerde değişmeler meydana gelince ihtiyaçlarında da belirgin bir değişme olacaktır. (KONGAR, 1985, 83)

Toplum böylesine gelişip büyüdüğü ve atomize hale dönüştükçe kişi toplum içinde giderek önemini kaybedecek, devasa kuruluşlar, büyük şehirler ve gayri şahsi, ulaşılması zor siyasal yapı karşısında küçülecektir. İşte böyle bir ortamın doğal sonucu dernekleşme olayının hız kazanmasından iş bölümü dolayısı ile çıkar türlerinin çoğaltıldığı böyle bir toplumda insanlar eş görüşlere ve eş çıkarılara sahip insanlarla bir arada olmak isteyeceklerdir.

Çünkü toplumda yalnızca sosyal, siyasal ve ekonomik örgütler, kurum ve kuruluşlar devleşmemiş fakat kişinin uğraşmak zorunda kaldığı sorunlarda devleşmiştir. Kişi de bu büyük sorunları çözebilmek için dayanışma ihtiyacı içindedir. Toplumsal koşulların yarattığı böylesine bir zorunluluk sonucu dernekler kurulmaya başlar. Kişi çıkarlarının ve görüşlerinin paylaşıldığı bu kurumlar da artık o devasa toplum karşısında bir küçüme değildir.

Artık kendi çıkarları doğrultusunda başka kuruluşlara, örgütlere baskı yapabilecek, siyasal sosyal ve ekonomik yaşantısına yön veren kararları ve unsurları etkileyebilecek bir duruma gelmiştir. Dernekleşme ile birlikte siyasal ve sosyal yapıda değişimler olacak, Devletin ve diğer bir kaç kuruluşun dışında kişinin bağlılık duyacağı bir sürü örgüt meydana çıkacak iktidar savaşı bu gruplar aracılığı ile verilecek ve paylaşılan bir siyasal yapı ve pluralist bir toplum düzeyine geçilecektir.

İşte dernekleşme sürecini böyle bir toplumsal zorunluluk olarak niteler ve modernleşmiş, gelişmiş ve parçalanmış bir toplumun ürünü olarak kabul edersek, dernekleşme toplumsal sistemin bünyesinden doğan bir tepki olarak belirir. Tepki, burada toplumdaki gelişmelere yabancı ve erişilmez kalan sosyal, siyasal ve ekonomik yapıya karşıdır. Toplumdaki gelişmeleri üst yapıya taşımak gerekmektedir ve dernekler bu gereğin sonucu olarak doğarlar.

Konuya böyle bir yaklaşımla eğildiğinde toplumdaki dernekleşme oluşumunun yoğunluğu da bizi toplumun yapısı ve nitelikleri hakkında sağlam teşhislere varmaya götürecektir. Tıpkı üst yapı kuruluşlarına ya da kişilerin

davranış kalıplarına bakarak toplumun sosyo-ekonomik gelişmesinin hangi safhada olduğunu saptayabileceğimiz gibi dernekleşme sürecine ve derneklerin kendi aralarındaki dağılımına bakarak toplum için aynı sıhhatli teşhisler; koyabiliriz. Çünkü dernekler, modern bir toplum bünyesinin ürünüdürler ve bu anlamda ekonomik ve sosyal gelişmenin ölçüsü olarak ele alınabilir.

Atomize ve çok yönlü karmaşık bir toplumda eş çıkarları olan kişileri bir araya getirme ve onlara dayanışma imkanı sağlayarak topluma karşı daha güçlü olma gereği ile oluşan dernekler, böyle bir dinamizme sahip olmayan geleneksel toplumların ürünü olamazlar.

Dernekleşme sürecinin hareketli bir toplumsal bünyenin olduğu açıklanmıştır. İş bölümünün yoğunlaştığı, ihtisaslaşmanın arttığı, atomize olmuş bir toplumda eş görüş ve çıkarları bir araya toplayıcı kurumlara duyulan gereksinimin kaçınılmaz olduğu açıktır. Türkiye'nin gelişmiş bölgeleri sayılan Batı Karadeniz, Marmara, Ege Bölgelerindeki iller ile Ankara, Adana, Konya, Kayseri ve Gaziantep illeri modernleşen sanayileşen ve pazar için üretim yaparak farklılaşan toplumsal bünyeleri neden ile yoğun bir dernekleşme süreci içerisine girmişlerdir.

**11. İSTANBUL, ANKARA, İZMİR, ADANA, BURSA, İÇEL,
ZONGULDAK, ESKİŞEHİR, HATAY, DENİZLİ, ÇANAKKALE
İLLERİNDEKİ MALATYALILAR SOSYAL, KÜLTÜREL
YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEKLERİ**

**11.1. KURULUŞ TARİHLERİ, ÜYE SAYILARI VE GENEL
AMAÇLARI**

**11.1.1. İstanbul, Öz Malatyalılar Sosyal Yardımlaşma ve
Dayanışma Derneği**

Kuruluş Tarihi : 1987

Üye Sayısı : 347

Genel Amacı : Malatya'ya ve Malatya insanına hizmet etmek.

11.1.2. Ankara, Malatya İli Kalkındırma ve Yardımlaşma Derneği

Kuruluş Tarihi : 1995

Üye Sayısı : 55

Genel Amacı : Malatya ilinin kalkınması ve güzelleşmesi,
Malatya insanın karşılaştığı sorunların çözümü için çalışmak.

11.1.3. İzmir, Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Derneği

Kuruluş Tarihi : 1988

Üye Sayısı : 110

Genel Amacı : Malatya kültürünün tanıtımı ve yaşanmasını
sağlamak, Malatyalı insanlara hizmet etmeye çalışmak.

11.1.4. Adana, Malatyalılar Kültür Dayanışma ve Tanışma Derneği

Kuruluş Tarihi : 1991

Üye Sayısı : 210

Genel Amacı : Malatyalıların karşılaştıkları sorunların dayanışma ve yardımlaşmayla çözülmesini sağlamak.

11.1.5. Bursa, Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Derneği

Kuruluş Tarihi : 1992

Üye Sayısı : 45

Genel Amacı : Malatyalıların ortak hareket ederek yardımlaşmasını ve dayanışma içinde olmasını sağlamak.

11.1.6. İcel, Malatya Kültür Dayanışma ve Tanışma Derneği

Kuruluş Tarihi : 1988

Üye Sayısı : 105

Genel Amacı : Malatyalıların birlik ve beraberliğini sağlamak.

11.1.7. Zonguldak, Malatya İli Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

Kuruluş Tarihi : 1989

Üye Sayısı : 40

Genel Amacı : Malatya insanının birlik ve beraberlik içerisinde olmasını temin etmek.

11.1.8. Eskişehir, Malatyalılar Kültür ve Sosyal Yardımlaşma Derneği

Kuruluş Tarihi : 1991

Üye Sayısı : 52

Genel Amacı : Malatya insanına hizmet edebilmek.

11.1.9. Hatay (İskenderun) Malatyalılar Kültür ve Tanıtma Derneği

Kuruluş Tarihi : 1987

Üye Sayısı : 82

Genel Amacı : Malatya'nın tanıtımının yapılması

11.1.10. Denizli, Malatyalılar Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

Kuruluş Tarihi : 1993

Üye Sayısı : 17

Genel Amacı : Malatya'nın tanıtımı ve Malatya insanına hizmet edilmesi.

11.1.11. Canakkale, Malatya'yı Sevenler Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

Kuruluş Tarihi : 1989

Üye Sayısı : 22

Genel Amacı : Malatya'nın tanıtımının yapılması ve Malatyalı insanların yardımlaşma ve dayanışma içinde olmasını sağlamak.

11.2. SOSYAL YAŞAMA YÖNELİK YAPILAN HİZMETLER

Derneklerin sosyal yaşama yönelik çalışmalarını iki ayrı başlık altında toplanabilir. Birincisi derneklerin kendi öz kaynaklarını kullanarak sosyal yaşama doğrudan etki etmeleri; ikincisi sosyal yaşama, aracı kurum olarak dolaylı yünden etki etmeleridir. Derneğin kendi öz kaynaklarını kullanmadan başka kaynakların kullanılmasını sağlaması, dolaylı olarak sosyal yaşama yönelik çalışma yapmasıdır.

11.2.1. Derneklerin Sosyal Hayata Yönelik Doğrudan Yaptıkları

Hizmetler

Dernekler kendi bütçeleri, üyeleri ve gayrimenkullerini kullanarak sosyal alanda çalışmalar yapmaktadırlar. Yapılan bu çalışmaları illere göre başlıklar altında incelenilebilir.

11.2.1.1. İstanbul, Öz Malatyalılar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

İstanbul; nüfus yoğunluğu, ticari ve kültürel faaliyet yönünden Türkiye'nin en önemli kentidir. 9.244.000 milyonu aşkın nüfusu, iki kıtayı birleştiren jeopolitik konumu ve doğu kültürü ile batı kültürü arasında geçiş yeri ve tarihi zenginliği dolayısıyla sosyal ve kültürel açıdan önemli bir yerleşim birimidir. Ticaretin çok yoğun bir biçimde yaşanması ve Türkiye'nin en önemli ticaret merkezi olması nedeniyle ekonomik değeri yüksek bir yerleşmi birimidir.

Göç edilen yerlerdeki itici güçlerin karşıtı olan çekici güçlerin bir çoğunu İstanbul'da bulmak mümkündür. İş hacminin büyüklüğü, iş imkanlarının çoğalmasına neden olmuştur. İş imkanlarının çoğalması İstanbul'a olan göçü arttırmıştır. Kırsal kesimdeki nüfusun artması, teknolojik gelişmeler ve feodal yapı insanları büyük şehirlere özellikle de İstanbul'a göçe zorlamıştır.

Eğitim kurumlarının yoğunluğu da, İstanbul'a olan göçü arttırmıştır. Sadece üniversitede okuyan öğrencilerin sayısı yaklaşık 200.000 civarındadır. (Türkiye Gazetesi, 17.08.1997) Anadolu'daki bir çok ilin nüfusundan daha fazla bir nüfus.

Türkiye'de ticari yönden merkez olan İstanbul Türkiye'deki toplam ticari işlemlerin % 40'ının yapıldığı şehirdir. (D.İ.E., 1996 Yıllığı)

Belirtilen bu nedenler İstanbul'un önemini göstermektedir. İstanbul'un her yönüyle büyük bir şehir olması içerisinde bulunan sorunların da büyük ve karmaşık olmasına neden olmaktadır. Bu sorunların çözümü çoğu zaman bireyleri aşmakta ve örgütlenmeyi zorunlu kılmaktadır.

Siyasal ve kültürel yönden değişimlerin ve enflasyonun yüksek olduğu Türkiye'de insanların, özellikle büyük kentlerde, bireysel hareket etmelerini engellemektedir. Bu nedenle insanlar dayanışma, yardımlaşma ve işbirliği içerisinde girmek zorunda kalmaktadırlar.

İnsanların işbirliğine, dayanışma ve yardımlaşmaya götüren örgütlerden biri de sosyal yardımlaşma ve dayanışma dernekleridir. Bu tür organizasyonların önemli özelliklerinden biri de gönüllü kuruluşlar olmasıdır.

Bu derneğin, İstanbul gibi büyük bir şehirde kurulması da derneğin önemini bir kat daha artırıyor.

11.2.1.1.1. Tanıtım çalışmaları

Doğrudan tanıtım faaliyetleri üç başlık altında toplanabilir.

11.2.1.1.1.1. Dernek ve dernek amacının tanıtımı

- Derneğin ve derneğin amacının tanıtımı için aylık bülten yayımlanması
- Her yıl geleneksel Malatyalılar Gecesi düzenlenmesi

- Düzenlenen gece ve diğer faaliyetlerin İstanbul'daki yerel ve ulusal basında ilan edilmesi
- Haftalık ve aylık dernek toplantıları yapılması
- Gönüllü kuruluşların düzenli olarak ziyaret edilmesi
- Siyasi partilerin, ziyaret edilmesi ve faaliyetlere davet edilmesi
- İstanbul'da gerek yerel yönetimlerde ve gerekse bürokraside görev alan hemşehrilerimizin ziyaret edilmesi ve bunların toplantılara katılmalarının sağlanması
- Mecliste bulunan İstanbul bölgesi milletvekilleri ile Malatya milletvekillerinin ziyaret edilmesi ve geleneksel gecelere davet edilmesi
- Takvim bastırılması

11.2.1.1.1.2. Üyelerinin ve hemşehrilerin tanınması ve birbirlerini tanımaları için yapılan çalışmalar

- Üyelerin birbirini tanıyabilmeleri için haftalık toplantılar düzenlenmesi
- Üye olmayan ya da şehre yeni gelen hemşehrilerin dernekle iletişim kurabilmesi için dernek binası tutulması ve tabela asılması
- Malatya'nın Sesi Dergisinin daha çok hemşehriye ulaştırılma çalışması
- Kartvizit bastırılması, bayramlarda tebrik kartı gönderilmesi

11.2.1.1.1.3. Malatya ilinin ve mahalli kültürün tanıtımı

- Malatyalılar Gecesi düzenlenmesi ve bu geceye Malatyalı ünlü sanatçıların ve politikacıların çağırılması

- Basın-yayın organlarının faaliyetlerden haberdar edilmesi
- Geleneksel el sanatlarının oluşturduğu sevgi ve kermes açılması
- Derneğin tanıtımı için bastırılan takvimlerde Malatya'nın doğal güzelliklerinin, tarihi yerlerinin ve şehrin fotoğraflarının kullanılması
- Kayısı Fuarının tanıtımının yapılması
- Malatya Belediyesi'nin düzenlediği Malatya konulu şiir yarışmasının üyelere ve diğer insanlara aylık bültenimiz tarafından duyurulması
- Yerel ve ulusal televizyon kanallarında Malatya ile ilgili program yapılma önerisinin yapılması
- Malatya yöresine ait müzik programı ve Malatya Halk Eğitim Merkezine ait halk oyunları ekibinin gösteri düzenlemesi

11.2.1.1.2. Yardım çalışmaları

Dernek tarafından yapılan yardımları üç başlık altında toplayabiliriz.

11.2.1.1.2.1. Aynı yardımlar

- 1996 yılında okul yaşındaki 240 yardıma muhtaç çocuğun giydirilmesi
- 1997 yılında bu sayının 310'a çıkarılması
- 1997 yılında 450 muhtaç aileye yiyecek yardımı yapılması
- Bize başvuruda bulunan işsiz hemşehrilerimize yardımcı olunması
- Hasta olup da sosyal güvencesi olmayan hemşehrilerimiz veya başka kişilere üyemiz olan 7 tane doktor aracılığı ile yardım edilmesi

11.2.1.1.2.2. Nakdi yardımlar

- Muhtaç ailelere üye aidatları ve diğer gelirler yoluyla 1997 yılında 350.000.000. TL yardım yapılması
- İstanbul’da okuyan Malatyalı 10 üniversite öğrencisine dernek tarafından burs verilmesi

11.2.1.1.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar

- Dernek misafirhanesinin şehre yeni gelen hemşehrilere hizmet vermesi
- Malatyalı üniversite öğrencilerine ev kiralanması konusunda yardımcı olunması

11.2.1.1.3. Arşiv çalışmaları

- Dernek yönetim kurulu ve üyelerinin tanıtımı ile ilgili listenin tutulması
- Derneğe başvuruda bulunanların isim ve isteklerinin kaydının yapılması
- İstanbul’da Malatyalı olan, belirli konularda önde gelen, kişilerin kimlik bilgileri (adres, iş, tel)

11.2.1.1.4. Birleştiricilik çalışmaları

Dernek, belirli bir dünya görüşü veya belirli bir siyasi düşünceye göre kurulmadığı için her düşünceden insanı birleştirebilmektedir.

Dernek yönetim kurulu ve üyeleri içerisinde ANAP, DYP, RP, CHP, MHP, DSP vb. partilerde görev alan ve aktif olarak siyaset yapan insanlar var. Derneğin amacı; Malatya’ya ve Malatyalıya hizmet olduğu için birleştirici bir rolü bulunmaktadır.

Bir çok organizasyonda; ekonomik benzerlikleri olan kişiler yer alırken Dernekte; her sınıftan insan bulunmaktadır. İş adamları derneklerine üye olanından işçi sendikasına üye olanı, memuru, öğretmeni, hamalı vb. her sınıftan insan dernekte görev almaktadır.

11.2.1.2. Ankara, Malatya İli Kalkındırma ve Yardımlaşma Derneği

Türkiye'nin başkenti olması nedeniyle merkezi idarenin merkezinin bulunduğu kent olan Ankara aynı zamanda Türkiye'nin ikinci büyük kentidir. Türkiye Cumhuriyeti'nin sıkı bir merkezi yapıya sahip olması Ankara'nın önemini daha da artırmaktadır.

Eğitim kurumlarının yoğun bir şekilde bulunması, eğitim ve öğretim için kente gelenlerin çokluğu da Ankara'nın nüfusunun artmasını sağlamıştır. Göç alan kentlerin önemlilerinden biri olan Ankara'da, örgütlenme yoğun bir şekilde kendisini göstermektedir.

Siyasi parti, sendika ve bir çok derneğin merkez teşkilatı Ankara'da bulunmaktadır. T.B.M.M.'nin, yürütmenin ve yargının merkezinin Ankara'da olması bu ilin önemini arttırmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti için bu kadar önemli olan Ankara'daki örgütlerin önemi de göz ardı edilemez bir gerçektir.

11.2.1.2.1. Tanıtım çalışmaları

11.2.1.2.1.1. Dernek ve dernek amacının tanıtımı

- Her yıl geleneksel geceler düzenlenmesi
- Malatya resimli dernek takvimi bastırılması
- Belirli aralıklarla toplantılar düzenlenilmesi
- Malatyalı Parlamenterlerin ve bürokratların ziyaret edilmesi ve derneğin tanıtımının yapılması
- Siyasi Parti merkezlerinin ziyaret edilmesi

- Sendika merkezlerinin ziyaret edilmesi
- Dernek binası düzenlenilmesi ve tabelasının asılması
- Dernek binasında duvar gazetesi düzenlenmesi
- Üyelere, siyasilere, gönüllü örgütlere, Malatya'da bulunan il yönetimi, yerel yönetim başkanları ve diğer kuruluşlara bayram tebrikleri gönderilmesi

11.2.1.2.1.2. Üyelerinin ve hemşehrilerinin tanıtımı çalışmaları

- Üyelerin birbirini tanımaları için 15 günde bir dernek toplantısı düzenlenilmesi
- Dernek binasının 09.00 ile 17.00 arasında açık bulundurulması
- Dernek binasındaki ilan panosundan üye veya hemşehrilerle ilgili ölüm, düğün vb. duyuruların yapılması
- Arşivler tutularak hemşehrilerin tanıtımının yapılması
- Dernekle ilişkisi olmayan ya da dernekten haberdar olmayan hemşehrilerin derneğe gelmeleri için çalışmalar yapılması
- Ankara'ya iş takibi, tayin veya ziyaret için gelen hemşehrilere yardımcı olunması

11.2.1.2.1.3. Malatya ilinin ve mahalli kültürünün tanıtımı

- Malatyalılar gecesi düzenlenmesi
- Malatyalı sanatçı ve politikacıların geleneksel gecelere davet edilmesi
- Muhtaç öğrenciler yararına Malatya'nın yöresel el işi ile yapılan eşyaların ve Malatya yöresine ait yemek türlerinin oluşturduğu kermesler düzenlenmesi

- Malatya'yı tanıtıcı resimlerin bulunduğu dernek takvimi düzenlenmesi
- Yapılan faaliyetlerden basın-yayın yoluyla kamu oyunun haberdar edilmesi
- Kayısı Fuarının tanıtımının yapılması
- Dernek binasındaki kütüphaneye Malatya ile ilgili kitap, dergi vb. temini için Malatya Valiliği, Malatya Belediyesi, Malatya Ticaret ve Sanayi Odası ve Malatya Kültür İl Müdürlüğü'nden talepte bulunulması

11.2.1.2.2. Yardım çalışmaları

Derneğin yapmakta olduğu yardımları üç başlık altında toplayabiliriz.

11.2.1.2.2.1. Aynı yardımlar

- Muhtaç ailelerden her yıl ortalama 100 aileye yiyecek, giyecek ve yakacak yardımı yapılması (Yardım yapılan ailelerin büyük çoğunluğu Malatyalı)
- Ramazan ayında dernekte 30 kişiye iftar verilmesi

11.2.1.2.2.2. Nakdi yardımlar

- Üniversite okuyan (Ankara dahilinde) başarılı 15 öğrenciye burs imkanı (öğrenciler Malatyalı)
- Ankara'ya 1 sağlık sorunları dolayısıyla gelen ve sosyal güvencesi olmayan ihtiyaç sahibi hemşehrilere nakdi olarak yardım edilmesi

11.2.1.2.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar

- Dernek misafirhanesinin açılması, Ankara'ya geçici olarak gelen hemşehrilerin hizmetine sunulması

- Hemşehri öğrencilere ev kiralanması konusunda yardımcı olunması

11.2.1.2.3. Arşiv çalışmaları

- Derneğin yönetim kurulu ve üyelerini kimlik, iş ve adres bilgilerinin belirlenmesi
- Ankara’da bulunan parlamenter ve bürokratların belirlenip iş ve ev telefonlarının belirlenmesi
- Merkezi Ankara’da bulunan Siyasi Parti ve Sendikalar vb. kuruluşlardaki Malatyalıların belirlenmesi
- Derneğe başvuruda bulunan hemşehrilerimizin, isimlerinin ve başvuru nedenlerinin yazılması
- Dernek faaliyetleri arşivinin tutulması
- İlişkide olunan üniversite öğrencilerinin okul ve bölümlerinin belirlenmesi, barınma yerlerinin bilinmesi
- Gelen evrak ve giden evrakların arşivinin yapılması
- Dernek muhasebesi kayıtlarının yapılması

11.2.1.3. İzmir, Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Derneği

Türkiye’nin nüfus bakımından üçüncü büyük kenti olan İzmir, ticaret, sanayi ve kültürel yönden önemli bir yerleşim birimidir. Jeopolitik konum itibari ile deniz ulaşımının kolayca yapıldığı bir kenttir.

Türkiye’de en fazla göç alan yerleşim yerlerinden birisi de İzmir’dir. Göç nedenlerinden çekici özelliği olan büyük bir kenttir. Kent nüfusunun artışı sanayi ve ticaret sektörünün gelişmesi kentteki sorunların artmasını sağlamıştır.

Büyük kentlerin sorunlarının büyük bir kısmı benzerlik gösterir. İzmir de diğer kentlerdeki sorunlarla karşı karşıyadır. İşsizlik, çarpık kentleşme, kültür erozyonu, sınıflar arasındaki uçurum vb. sorunlar bireylerin ya da bir kuruluşun çözebileceği sorunlar değildir. Bu sorunların çözümü için kamu kuruluşları, gönüllü kuruluşlar vb. birlikte verimli bir şekilde çalışmalarını gerekir.

11.2.1.3.1. Tanıtım çalışmaları

İzmir, Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Derneği tanıtım faaliyetleri üç başlık altında incelenebilir.

11.2.1.3.1.1. Dernek ve dernek amacının tanıtımı

- Her ay iki defa dernek toplantısı yapılması
- Dernek takvimi ve kartvizitin basılması
- Bayramlarda ve yılbaşında İzmir’de bulunan belirgin insanlara (Malatyalı olanlara ve dernekle ilişkide bulunan diğer insanlara) kart gönderilmesi
- Dernek binasına tabela asılması
- Dernek adına; yönetim kurulunun veya belirlenen kişilerin belirli aralıklarla kişi, kurum ve kuruluşları ziyaret etmesi
- 6 ayda bir dernek amacı ve çalışmalarını belirten dernek bültenin çıkarılması
- Dernek hakkına Malatya’da ki belediye, il yönetimi, iş veren dernekleri, ticaret ve sanayi odası vb. kuruluşlara bilgi verilmesi (Adres, telefon numarası, dernek başkanı, faaliyet vb)

11.2.1.3.1.2. Üyelerinin ve hemşehrilerinin tanıtımı

- Dernek yönetiminin ve üyelerinin katıldığı toplantılar düzenlenmesi
- Her yıl geleneksel olarak Temmuz ayında tüm hemşehrilerin davet edildiği yemek düzenlenmesi
- Dernek binasında ilan panosu düzenlenmesi
- Dernekle ilişkisi olan hemşehrilerin evlenme, sünnet ve ölüm gibi bilgilerin ilan panosuna asılması
- Dernekle ilişkisi olan hemşehrilerin yeni işyeri kurması veya işyerini değiştirmesi durumunda ilan panosunda durumun belirtilmesi
- İzmir’e öğrenim için gelen hemşehrilerin tanınması için çalışmalar yapılması

11.2.1.3.1.3. Malatya ilinin ve mahalli kültürün tanıtımı

- Malatya ilini tanıtan resimlerin dernek takviminde kullanılması
- Ulusal basına çıkan Malatya ile ilgili haberlerin arşivinin yapılması
- Malatyalı bayanların gerek Malatya’da ve gerekse İzmir’de yapmış oldukları el işlerinin sergilendiği kermesler düzenlenmesi
- Dernek binasına Malatya’nın karakteristik özelliklerini yansıtan fotoğrafların asılması
- Dernekte görev alan kişilerin İzmir’de yayınlanan yerel gazetelere Malatya ile ilgili yazılar yazması
- Dernek olarak diğer gönüllü kuruluşların, siyasi partilerin işçi ve işveren sendikalarının, diğer kurum ve kuruluşların ziyaret edilmesi

11.2.1.3.2. Yardım çalışmaları

Dernek tarafından yapılan yardımlar üç başlık altında incelenebilir.

11.2.1.3.2.1. Aynı yardım çalışmaları

- Dernek üyelerimiz tarafından belirlenen muhtaç kişilere yiyecek, giyecek yardımı yapılması (1996 yılında 230 aileye yiyecek ve giyecek yardımı yapılmıştır)

11.2.1.3.2.2. Nakdi yardım çalışmaları

- Dernek üyelerinin tespit ettiği veya şehre yeni gelen maddi durumu iyi olmayan kişilere nakdi yardım yapılması
- İzmir'de okuyan Malatyalı başarılı üniversite öğrencilerine burs verilmesi (1997 yılında 30 öğrenciye burs verilmektedir.)

11.2.1.3.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar

- Kente yeni gelen hemşehrilere, dernek binasının misafirhane olarak kullanılması
- Geçici olarak kente gelip de kalacak yeri olmayan hemşehrilere misafirhane hizmeti verilmesi
- Dernek ilan panosunda kiralık ev arayanların veya ev kiralayanların belirtilmesi
- Dernekle ilişkili olanların ev kiralama ve kiraya verme konusuna bilgi verilmesi

11.2.1.3.3. Arşiv çalışmaları

- İzmir'de bulunan Malatyalı iş adamları ve siyasetçilerin isim, telefon ve işyerleri konusunda bilgilerin arşivlenmesi

- Dernek faaliyetlerinin arşivlenmesi
- Ulusal ve yerel basında çıkan haberlerin veya yazıların arşivlenmesi
- Kentteki, dernekle ilişkili olan kişilerin belirlenmesi
- Derneğe başvuruda bulunanların ve niçin bulduklarının belirlenerek arşivlenmesi
- İzmir’de öğrenim gören öğrencilerin belirlenme çalışmalarının yapılması

11.2.1.3.4. Birleştiricilik çalışmaları

- Derneğin, her türlü düşünceye sahip, her türlü siyasi görüşe sahip Malatya ile ilişkili bireylerden oluşturulması için çalışmalar yapılması
- Dernek bünyesinde ekonomik yönden her sınıftan insan bulunmaktadır. Bu sebeple birleştiricilik çalışmalarının yapılması
- İşçi, memur, işveren, öğrenci, işi olmayan vb. insanları dernek çatısı altında birleştirilmesi.
- Amacı gereği Malatya iline ve Malatya insanına yönelik çalışma yapması birleştiricilik özelliğini artırması. Her düşünceden insanın uğradığı ve beraber olduğu bir yer olma çalışması

11.2.1.4. Adana, Malatyalılar Kültür Dayanışma ve Tanışma

Derneği

Adana, Akdeniz Bölgesi'nin en büyük kentidir. Tarım ve sanayinin gelişmiş olduğu bir kenttir. Göç olgusunun etkin olduğu bir kent olan Adana, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinden işsizlik ve güvenlik nedeniyle büyük göçler almaktadır. Jeopolitik konumu nedeniyle göç alan Adana ilinin diğer göç alan bir çok ilden farklı özelliği de mevsimlik göçlerin yoğun

olmasıdır. Adana her türlü düşünce ve siyasi görüşün bulunduğu bir kenttir. Göç olgusu kentin sorunlarının daha da artmasına neden olmuştur. Sorunların yoğun olarak yaşandığı grift bir hal aldığı büyük kentlerde gönüllü kuruluşlara büyük görev düşmektedir. Bu gönüllü kuruluşların önemlilerinden biri de hemşehri dernekleridir.

11.2.1.4.1. Tanıtım çalışmaları

Adana, Malatyalılar Kültür Dayanışma Derneğinin tanıtım çalışmaları üç başlık altında incelenebilir.

11.2.1.4.1.1. Dernek ve dernek amacının tanıtımı

- Dernek takvim ve ajandasının bastırılması
- Haftalık dernek toplantılarının yapılması
- Dernek binasının düzenlenmesi ve binaya tabela asılması
- Dernek yönetim kurulu veya belirlenen kişilerin siyasi parti, işçi ve işveren dernek, sendika vb. yerleri ziyaret etme
- Malatyalı olan veya Malatya’da görev yapmış olan siyasilerin yerel yönetimde veya bürokraside görev yapan kişilerin ziyaret edilmesi
- Yılbaşı ve bayramlarda kart gönderilmesi

11.2.1.4.1.2. Üyelerinin ve hemşehrilerinin tanıtımı

- Haftalık dernek toplantılarının yapılması
- Geleneksel Malatyalılar gecesi düzenlenmesi
- Dernek albümünün düzenlenerek kitap şekline dönüştürülmesi
- Dernek panosunun düzenlenmesi; panoya, dernekle doğrudan ilişkisi olanların veya hemşehrilerin düğün, sünnet davetiyeleri ile ölüm haberlerinin yazılması

- Dernekle doğrudan ilişkili olanların işlerini, işyerlerini değiştirmeleri veya yeni bir işyeri açmaları durumunda derneğe bilgi verilmesi ve bunun dernek panosunda belirtilmesi
- Adana'ya yeni gelen hemşehrilerden derneğe bilgi verenlerin isim ve işlerinin panoya yazılması
- Adana'ya mevsimlik işçi olarak gelen hemşehrilere yardımcı olunması
- Adana'ya öğrenim için gelen hemşehrilere yönelik yöresel yemeklerin yapıldığı tanışma toplantısı düzenlenmesi

11.2.1.4.1.3. Malatya ilinin ve mahalli kültürün tanıtımı

- Malatya ilini ve toplumsal özelliklerini yansıtan resimlerden dernek takvimi yapılması
- Yerel gazetelere yeni yıl ve bayram mesajı verilerek Malatya'nın ve Derneğin tanıtımının yapılması
- Siyasi parti, işçi, işveren dernek ve sendikaları, yerel yönetim başkan ve yardımcılarının ziyaret edilmesi

11.2.1.4.2. Yardım çalışmaları

Dernek yardım çalışmaları ayni, nakdi ve barınma yardımı adı altında üç başlıkta incelenebilir.

11.2.1.4.2.1. Ayni yardım çalışmaları

- Dernek yönetim kurulu ve üyelerinin belirlediği muhtaç ailelere giyecek, yiyecek ve yakacak yardımı yapılması (1996 yılında 340 aileye ayni yardım yapılmıştır)

11.2.1.4.2.2. Nakdi yardım çalışmaları

- Dernek üyeleri ve yönetim kurulu tarafından belirlenen ya da şehre yeni gelen hemşehrilere parasal yardım yapılması. Bu yardımın yapılması için de dernek bütçesinde bir fon oluşturulması
- Adana’da okuyan Malatyalı 10 başarılı öğrenciye burs verilmesi

11.2.1.4.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar

- Dernek binasının misafirhane olarak kullanılması
- Dernekle doğrudan ilişkide bulunanlara ev kiralamada dernekteki diğer fertler tarafından yardımcı olunması
- Ev alım satımında veya kiralanmasında dernek panosunun kullanılması

11.2.1.4.3. Arşiv çalışmaları

- Dernek çalışmalarının arşivlenmesi
- Adana’da bulunan Malatyalı siyasilerin, iş adamlarının ve esnafın arşivinin yapılması
- Dernek yönetim kurulu ve üyelerinin kimlik bilgilerinin arşivlenmesi
- Derneğe başvuruda bulunanların ve neden başvurduklarının arşivlenmesi
- Adana’da öğrenim gören hemşehri öğrenciler konusunda arşiv yapılması
- Ulusal ve yerel basında çıkan Malatya ile ilgili haberlerin arşivlenmesi

11.2.1.4.4. Birleştiricilik alışmaları

- Derneğe her türlü düşünce ve dünya görüşünden insanın ye olması ve dernekle ilişki kurması için çalışmalar yapılması
- Siyasette farklı partilerden de olsalar, Malatyalı siyasetçileri Malatya ve Malatyalıya hizmette ortak hareket etmeleri için çalışmalar yapılması
- Farklı ekonomik sınıflardan insanların dernek çatısı altında çalışma yapmaları için çalışmalar yapılması

11.2.2.5. Bursa, Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Derneği

Bursa, Türkiye'nin hızla sanayileşen ve en fazla g alan kentlerinden biridir. Özellikle jeopolitik konumu nedeniyle büyük sanayi ve ticari işletmelerin yatırım yaptığı kentlerden biridir.

Sanayileşmenin yanında tarihi ve kültürel zenginliği olan bir kent olan Bursa, g olgusunda gerekli olan çekiciliğin yoğun olarak bulunduğu bir yerleşim birimidir. Nüfus, ekonomi ve kültürün yoğun olduğu bu kente insanların karşılaştıkları sorunlar da kompleks bir yapıya sahiptir. Bu sorunları insanların bireysel olarak çözmeleri imkansız olduğu gibi, bütün sorunların çözümünü devletten beklemekte yersizdir. Bu sorunların çözümünde insanların işbirliği içerisinde hareket etmeleri zorunludur. Bu bağlamda, gönüllü kuruluşlara da büyük görevler düşmektedir. Sosyal yardımlaşma ve dayanışma derneklerine diğer adıyla hemşehri derneklerine de büyük görevler düşmektedir. Bursa, Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Derneği'nin yaptığı çalışmalar belirlenmeye çalışılacaktır.

11.2.1.5.1. Tanıtım alışmaları

Dernek tarafından yapılan çalışmaları üç başlık altında incelenebilir.

11.2.1.5.1.1. Dernek ve dernek amacının tanıtım çalışmaları

- Dernek binasının tutulması ve tabela asılması
- Dernek takvimi, ajandası ve kartının bastırılması
- Haftalık dernek toplantısının yapılması
- Dernek faaliyet raporunun yayınlanması
- Dernek tanıtımı ve amacının belirtilmesi için siyasi parti ve derneklerin ziyaret edilmesi
- Bursa'da bulunan Malatyalı sanayici ve iş adamları ile siyasilerin ziyaret edilmesi

11.2.1.5.1.2. Üyelerinin ve hemşehrilerinin tanıtımı

- Geleneksel geceler düzenlenmesi
- Yemekli tanışma toplantısı düzenlenmesi
- Bursa'da öğrenim gören üniversiteli hemşehrilerin dernekle ilişki kurmalarını sağlamak için tanışma toplantısı yapılması

11.2.1.5.1.3. Malatya ilinin ve mahalli kültürünün tanıtımı

- Bastırılan dernek takviminde Malatya resimlerinin ve fotoğraflarının yer alması
- Mahalli yemeklerin yapıldığı toplantılar düzenlenmesi
- Malatya Belediyesinin düzenlediği Malatya konulu şiir yarışmasının tanıtımının yapılması ve katılımın sağlanması
- Dernek panosunda Kayısı Fuarının tanıtımının yapılması
- Malatyalı sanatçılardan oluşan konser düzenlenmesi

- Yerel televizyon kanallarında Malatya konulu kültürel programlar düzenlenmesi

11.2.1.5.2. Yardım çalışmaları

Derneğin yaptığı çalışmaları üç başlık altında inceleyebiliriz.

11.2.1.5.2.1. Aynı yardım çalışmaları

- Dernek, yönetim kurulu ve üyeleri tarafından belirlenen muhtaç ailelere giyecek ve yiyecek yardımı yapılması. 1996 yılında 310'u Bursa'da 500'ü de Malatya'da olmak üzere toplam 810 muhtaç aileye yiyecek ve giyecek yardımı yapılmıştır.

11.2.1.5.2.2. Nakdi yardım çalışmaları

- Dernek üyelerinin belirlediği veya kendi başvurularından muhtaç kişilere parasal yardım yapılması. 1996 yılında 450 milyon TL'lik parasal yardım yapılmıştır.

11.2.1.5.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar

- Dernek binasının misafirhane olarak kullanılması
- Ev kiralama konusunda yardımcı olunması

11.2.1.5.3. Arşiv çalışmaları

- Yapılan çalışmaların ve faaliyetlerinin arşivinin yapılması
- Üye ve yönetim kurulundaki kişilerin belirtilmesi
- Derneğe başvuranların ve neden başvurduklarının belirlenmesi
- Bursa'da bulunan siyasilerin ve iş adamlarının belirlenmesi ve liste halinde hazırlanması
- Hemşehrilerden fakir olanların, işsiz olanların belirlenmesi

11.2.1.5.4. Birleştiricilik alışmaları

Farklı dünya görüşü olan hemşehrilerin, ekonomik yönden farklı yapıya sahip hemşehrilerin dayanışma ve yardımlaşma yoluyla dernek çatısı altında aynı amaç için birleşmelerini gerçekleştirmek için çalışmaların yapılması.

Dernek; yönetim kurulunda ve yeleri arasında Malatyalı olan iş adamları, serbest meslek mensupları, işçi ve memur gibi değişik sınıflardan insanlar bulunmasına ayrıca her siyasi görüşten insanın bulunmasına çalışılması.

11.2.1.6. İçel, Malatya Kültür, Dayanışma ve Tanışma Derneği

İçel, Akdeniz Bölgesi'nin ticari bakımdan gelişmiş kentlerinden birisidir. Ayrıca konumu itibari ile Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinden g alan yerlerin en önemlilerinden birisidir. Akdeniz'e kıyısı olması; liman şehri olması, serbest ticari bölge olması ticaretin artmasına ticaretin artması da g olgusunun artmasına etki etmiştir. İçel, Malatya'dan yoğun bir şekilde g alan yerleşim yerlerinden birisidir. Büyükşehir olması nedeniyle diğer büyük şehirlerde karşılaşılan sorunların geneline burada da rastlanmaktadır. Karşılaşılan sorunların geneli g, nüfus ve işsizlik merkezli sorunlardır. Karşılaşılan bu sorunların çözümünde gönüllü kuruluşlardan olan hemşehri derneklerine büyük görev düşmektedir. İçel, Malatyalılar Kültür, Dayanışma ve Tanışma Derneğinin yaptığı çalışmalar incelenecektir.

11.2.1.6.1. Tanıtım alışmaları

İçel, Malatya Kültür, Dayanışma ve Tanışma Derneği'nin tanıtım konusunda yaptığı çalışmaları üç başlıkta inceleyebiliriz.

11.2.1.6.1.1. Dernek ve dernek amacının tanıtımı

– Dernek binasının tutulması ve tabelasının asılması

- Dernek takviminin basılması
- Bayramlarda ve yılbaşlarında tebrik kartı gönderilmesi (üyelere, Malatya'daki siyasilere, bürokratlara, yerel yönetim yöneticilerine, Malatyalı milletvekillerine, İçel'de bulunan Malatyalı işverenlere, bürokratlara ve siyasilere)
- Geleneksel geceler düzenlenmesi
- Mahalli el sanatlarından oluşan kermes ve sergi düzenlenmesi
- Yerel gazetelere dernek konusunda yazı yazılması

11.2.1.6.1.2. Üyelerin ve hemşehrilerin tanıtımı

- Dernek üyelerinin ve yönetim kurulunun katılımı ile toplantı yapılması
- Yemekli tanışma toplantılarının yapılması
- Dernek binasında pano düzenlenmesi ve panoda hemşehriler konusunda bilgiler verilmesi

11.2.1.6.1.3. Malatya ilinin ve mahalli kültürün tanıtımı

- Dernek takviminde Malatya ilinin doğal güzelliklerinin yansıtıldığı fotoğrafların kullanılması
- Yöresel yemeklerin yapıldığı toplantılar düzenlenmesi
- Yöresel sanatçıların katıldığı geceler düzenlenmesi
- Malatya'da düzenlenen etkinliklerinin tanıtımının yapılması.

11.2.1.6.2. Yardım çalışmaları

Derneğin yaptığı çalışmalar üç başlık altında incelenebilir.

11.2.1.6.2.1. Aynı yardım çalışmaları

İçel, Malatya Kültür, Dayanışma ve Tanışma Derneği fakir ve işsiz ailelere, öncelikle Malatyalı hemşehrilerine yiyecek ve giyecek yardımı yapılması, 1996 yılında 700 yardıma muhtaç aileye yardım yapılmıştır.

11.2.1.6.2.2. Nakdi yardım çalışmaları

- Dernek parasal yardım çalışması yapmamaktadır. Ancak acilen paraya ihtiyacı olan hemşehrilere elinden geldiği kadar yardım yapmaya çalışmaktadır.

11.2.1.6.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar

- Kente yeni gelen veya geçici olarak gelen hemşehrilere dernek binası misafirhane olarak kullanılması
- Ev kiralanması konusunda derneğin yardımcı olması

11.2.1.6.3. Arşiv çalışmaları

- Dernek çalışma ve faaliyetlerinin arşivlenmesi
- Dernek yönetim kurulu ve üyelerinin tanıtım bilgilerinin arşivinin yapılması
- Derneğe başvuruların ve neden başvurduklarının belirlenmesi
- Kentteki Malatyalı iş adamları, siyasi ve bürokratların listesinin yapılması

11.2.1.6.4. Birleştiricilik çalışmaları

Kentte yaşayan her türlü siyasi görüşe sahip ve ekonomik gücü farklılık gösteren insanları dernek çatısı altında birleştirme çalışmaları yapılması.

Kentteki Malatya'nın ilçelerinin ve köylerinin yardımlaşma ve dayanışma derneklerini birleştirme çalışmaları yapılması.

11.2.1.7. Zonguldak, Malatya İli Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

Zonguldak, taş kömürünün bulunduğu bir kent olması nedeniyle, Türkiye sanayisi için önemli bir yerleşim birimidir. Zonguldak halkının büyük bir çoğunluğu doğrudan veya dolaylı olarak madencilığe bağlıdır.

Zonguldak ilinde özellikle işçi sınıfının büyük bir önemi vardır. Türkiye'nin bir çok bölgesinden gelen insanlar bu ildeki maden ocaklarında işçi olarak çalışmaktadır. İşçi sınıfı için en önemli örgütlerden bir tanesi sendikalar. Sendikalar işçilerin sosyo-ekonomik hayat standartlarının yükseltilmesi için çalışmalar yapmaktadır.

Zonguldak'ta işçi sınıfı dışında kalan insanların da bir çok sorunları bulunmaktadır. Gerek işçi sınıfı ve gerekse diğer insanların içerisinde buldukları sorunları çözebilmeleri için örgütlenmeye gereksinimleri vardır. Bu sorunların çözümünde gönüllü teşekküllere de büyük görev ve sorumluluk düşmektedir. Bu gönüllü kuruluşlardan biri de hemşehri dernekleridir. Zonguldak'ta bulunan Malatya İli Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği de Malatya ve Malatya insanına karşılaştıkları sorunları çözüme ve dayanışma içerisinde yaşamlarını sürdürebilmeleri için çalışmalar yapmaktadır. Yapılan çalışmalar, dört başlık altında incelenebilir.

11.2.1.7.1. Tanıtım çalışmaları

11.2.1.7.1.1. Dernek ve dernek amacının tanıtımı

- Haftalık toplantılar düzenlenmesi
- Dernek binası tutulması, binaya tanıtım tabelası asılması
- Dernek takvimi ve ajandası bastırılması

- Dernek adına kamu kurum ve kuruluşları, işçi ve işveren sendikaları ve gönüllü kuruluşların yönetim kurulu veya ilgili kişiler tarafından ziyaret edilmesi
- Bayram ve yılbaşlarında tebrik kartı gönderilmesi

11.2.1.7.1.2. Üyelerinin ve hemşehrilerini tanıtımı

- Malatyalılar gecesi düzenlenmesi
- Yöresel yemeklerin yapıldığı yemekli tanışma toplantıları düzenlenmesi
- Dernek panosu düzenlenmesi, panoya dernekle doğrudan ilişkili olanlar veya dolaylı olarak ilişkide bulunan hemşehriler hakkında haberlerin belirtilmesi

11.2.1.7.1.3. Malatya ilinin ve mahalli kültürünün tanıtımı

- Dernek takviminde Malatya'nın doğal güzelliklerinin yansıtılması ve tanıtılması
- Siyasi parti, işçi ve işveren dernek, sendikalarının ziyaret edilmesi
- Malatya'nın ulusal ve mahalli sanatçılarının katılımı ile geleneksel geceler düzenlenmesi

11.2.1.7.2. Yardım çalışmaları

Dernek yardım çalışmaları aynı, nakdi ve barınma yardımı adı altında üç başlıkta incelenebilir.

11.2.1.7.2.1. Aynı yardım çalışmaları

- Dernek üyeleri ve yönetim kurulu tarafından belirlenen Malatyalı işçilerden sakat olan veya ölenlerin ailesine yiyecek, yakacak ve

giyecek yardımı yapılması (1996-1997 yılında 32 aileye yardım yapılması)

11.2.1.7.2.2. Nakdi yardım çalışmaları

- Dernekle doğrudan veya dolaylı olarak ilişkide olan muhtaç hemşehrilere veya diğer muhtaç kişilere parasal yardımda bulunulması
- Dernekle ilişkide bulunan maden işçilerinden kaza yapanlara veya ölenlerin ailelerine yardımda bulunulması. 1996 yılında 380 milyon TL'lik yardım yapılmıştır.

11.2.1.7.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar

- Dernek binasının misafirhane olarak kullanılması
- Ev kiralama konusunda aracılık yapılması ve referans verilmesi

11.2.1.7.3. Arşiv çalışmaları

- Dernek faaliyetlerinin dosyalanması
- Dernek üyelerinin ve yönetim kurulunun arşivinin yapılması
- Derneğe başvuruda bulunanların ve neden başvurduklarının belirtilmesi
- Gelir ve gider tutarının belirlenmesi ve listelenmesi

11.2.1.7.4. Birleştiricilik çalışmaları

Zonguldak'ta bulunan ve farklı görüşlerde olan işçi, serbest meslek erbabı ve memurlardan Malatyalı olanları bir çatı altında toplanabilmesi çalışmalarının yapılması. Karşılaşılan sorunların çözümlenebilmesi için yardımlaşma ve dayanışmanın sağlanması.

11.2.1.8. Eskişehir, Malatyalılar Kültür ve Sosyal Yardımlaşma Derneği

Eskişehir, coğrafik konumu gereği gelişen ve büyüyen bir kenttir. Göç alan yerleşim yerlerinden birisidir. Eskişehir’de bulunan Malatyalıların tanışmalarını ve yardımlaşmalarını sağlamak için Malatyalılar Kültür ve Sosyal Yardımlaşma Derneği kurulmuştur. Bu derneğin çalışmaları dört başlık altında incelenebilir.

11.2.1.8.1. Tanıtım çalışmaları

Derneğin yapmakta olduğu tanıtım çalışmaları üç başlık altında incelenebilir.

11.2.1.8.1.1. Dernek ve dernek amacının tanıtımı

- Dernek binasının tutulması ve tabelasının asılması
- Önemli günlerde kart gönderilmesi
- Belirli aralıklarla toplantı yapılması
- Geleneksel yemeklerin yapıldığı tanışma toplantıları düzenlenmesi
- Belirlenen yerlere dernekte belirlenen kişilerce ziyaretlerde bulunulması ve derneğin tanıtımının yapılması

11.2.1.8.1.2. Üye ve hemşehrilerin tanıtımı

- Dernek panosu düzenlenerek hemşehriler hakkında bilgi verilmesi. Düğün, ölüm, iş değiştirme veya yeni bir işyeri açılması konusunda bilgi verilmesi
- Geleneksel geceler düzenlenmesi
- Tanışma toplantıları düzenlenmesi

11.2.1.8.1.3. Malatya ilinin ve mahalli kültürün tanıtımı

- Dernek binasına Malatya'yı tanıtıcı resim ve fotoğrafların asılması
- Dernek panosuna Malatya ile ilgili haber ve yazıların asılması
- Düğün ve dini törenlerin Malatya'nın yöresel kültürüne göre yapılması için çalışmalar yapılması

11.2.1.8.2. Yardım çalışmaları

Derneğin yapmakta olduğu çalışmalar üç başlık altında incelenebilir.

11.2.1.8.2.1. Ayni yardım çalışmaları

Eskişehir'de bulunan Malatyalılardan maddi yönden zayıf olan insanlara yiyecek ve giyecek yardımının yapılması.

Malatyalı olmayan insanlardan dan üyelerin belirlediği muhtaç insanlara da ayni yardım yapılması.

1996 yılında 140 aileye yardım yapılmıştır.

11.2.1.8.2.2. Nakdi yardım çalışmaları

Derneğin nakdi yardım yapması söz konusu edilmemektedir.

11.2.1.8.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar

- Dernek binasının misafirhane olarak kullanılması
- Hemşehrilerin ev kiralama konusunda karşılaştıkları sorunların çözümü için çalışmalar yapılması
- Eskişehir'de bulunan üniversiteli hemşehrilerine ev konusunda yardımcı olunması

11.2.1.8.3. Arşiv çalışmaları

- Derneğin faaliyetlerinin arşivlenmesi

- Eskişehir’de bulunan Malatyalı önemli kişilerin belirlenmesi
- Derneğe başvuruları ve başvuru nedenlerinin arşivlenmesi
- Dernek yönetim kurulu ve üyelerinin tanıtım bilgilerinin dosyalanması
- Gelir, gider hesaplarının tutulması
- Dernekle ilişkide bulunanların belirlenmesi

11.2.1.8.4. Birleştiricilik çalışmaları

- Dernek, yönetim kurulu ve üyeleri oluşturulurken farklı düşünceden ve farklı ekonomik sınıftan hemşehriler seçilmesi
- Malatyalı olmayan kişilerinde dernekte görev alması
- Dernek çatısı altında aynı amaç için çalışmaların sağlanması

11.2.1.9. Hatay (İskenderun) Malatyalılar Kültür ve Tanıtma Derneği

İskenderun, ilçe olmasına rağmen ticaret, sanayi ve nüfus bakımından gelişmiş bir yerleşim yeridir. Coğrafik konumu nedeniyle liman şehri olan İskenderun, demir-çelik fabrikasının burada bulunmasıyla önemini daha da arttırmıştır. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinden yoğun şekilde göç alan yerlerdendir.

Özellikle işçi sınıfının yoğunluğu İskenderun’daki derneklerin önemli işlevler görmesine neden olmaktadır. İskenderun, Malatyalılar Kültür ve Tanıtma Derneği’nin sosyal yaşam çalışmaları dört başlık altında incelenebilir.

11.2.1.9.1. Tanıtım çalışmaları

İskenderun, Malatyalılar Kültür ve Tanıtma Derneği’nin tanıtım faaliyetleri üç başlık altında incelenebilir.

11.2.1.9.1.1. Dernek ve dernek amacının tanıtımı

- Dernek binasının tutulması ve tabelanın asılması
- Dernek toplantılarının yapılması
- Dernek lokalinin kurulması
- Dernek binasına pano kurulması
- Dernek adına ziyaretler yapılması

11.2.1.9.1.2. Üye ve hemşehrilerin tanıtımı

- Hasta veya kaza geçiren hemşehrilerin dernek adına ziyaret edilmesi
- Düğün ve ölüm vb. durumlarda dernek panosunda duyuru yapılması
- Haftalık dernek toplantılarının yapılması

11.2.1.9.1.3. Malatya ili ve mahalli kültürün tanıtımı

- Dernek üyeleri ile Malatya iline geziler düzenlenmesi
- Dernek binasına Malatya resim ve fotoğraflarının asılması
- Yöresel yemeklerin yapıldığı tanışma ve kaynaşma toplantıları düzenlenmesi

11.2.1.9.2. Yardım çalışmaları

Dernek tarafından yapılmakta olan yardım çalışmaları üç başlık altında incelenebilir.

11.2.1.9.2.1. Aynı yardım çalışmaları

Muhtaç hemşehrilere ve muhtaç diğer insanlara yiyecek ve giyecek yardımı yapılması.

1996 yılında 180 aileye, 1997 yılında 210 aileye aynı yardım yapılmıştır.

11.2.1.9.2.2. Nakdi yardım çalışmaları

Dernek, nakdi yardım yapmamaktadır.

11.2.1.9.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar

Dernek, hemşehrilerine ev kiralama konusunda yardımcı olma çalışmaları yapılması

11.2.1.9.3. Arşiv çalışmaları

- Dernek üyeleri ve yönetim kurulunun tanıtıcı bilgilerin dosyalanması
- Dernek faaliyetlerinin belirlenmesi
- Derneğe başvuranların ve başvuru nedenlerinin belirlenmesi ve dosyalanması

11.2.1.9.4. Birleştiricilik çalışmaları

- Farklı işçi sendikalara üye olan işçilerin aynı çatı ve amaç etrafında birleşmeleri için çalışmaların yapılması
- Farklı meslekten kişilerin dernek çatısı altında birleşmeleri için çalışmalar yapılması
- Farklı siyasi görüşlere sahip hemşehrilerin Malatya ve Malatyalılar için aynı dernekte birleşmeleri için çalışmaların yapılması

11.2.1.10. Denizli, Malatyalılar Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

Ege Bölgesinin önemli kentlerinden birisi olan Denizli, son yıllarda tekstil sanayisinin gelişimi ve ticaretin artmasıyla göç alan yerleşim yerlerinden birisi olmuştur. Özellikle havlu ve bornoz ürünlerinin üretiminde ve ihracatında Türkiye'nin öncelikli illeri arasına girmiştir.

Denizli'nin gelişen yapısına paralel olarak insanların karşılaştıkları da karmaşık bir hal almıştır. İnsanların karşılaştıkları sorunların çözümü için

örgütler kurulmaya başlanmıştır. Kurulan bu örgütlerden bir kısmını gönüllü kuruluşlar almaktadır. Gönüllü kuruluşlardan biri olan hemşehri dernekleri; işbirliğini ve dayanışmayı temel almaktadır. Denizli, Malatyalılar Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği de Denizli'de bulunan Malatyalılar ve diğer insanların sorunlarının çözümüne katkıda bulunmayı amaç edinmiştir. Derneğin sosyal yaşam konusundaki çalışmaları dört başlık altında incelenebilir.

11.2.1.10.1. Tanıtım çalışmaları

Denizli, Malatyalılar Yardımlaşma ve Dayanışma Derneğinin tanıtım çalışmaları üç başlık altında incelenebilir.

11.2.1.10.1.1. Dernek ve dernek amacının tanıtımı

- Dernek binasının tutulması ve tabela asılması
- Dernek lokalinin açılması
- Dernek binasında haftalık toplantıların yapılması
- Her yıl geleneksel Malatyalılar gecesinin yapılması
- Dernek binasına pano asılması

11.2.1.10.1.2. Üyelerin ve hemşehrilerinin tanıtımı

- Dernek toplantılarının yapılması
- Dernek panosuna hemşehriler ve üyeler ile ilgili önemli bilgilerin yansıtılması
- Yemekli tanışma ve kaynaşma toplantılarının düzenlenmesi

11.2.1.10.1.3. Malatya ilinin ve mahalli kültürün tanıtımı

- Dernek binasına Malatya ilini tanıtıcı fotoğrafların asılması

- Mahalli ve ulusal basında Malatya ile ilgili çıkan haber ve yazıların dernek panosuna asılması
- Mahalli yemek ve el sanatlarının yapıldığı sergi ve toplantılar düzenlenmesi

11.2.1.10.2. Yardım çalışmaları

Denizli, Malatyalılar Yardımlaşma ve Dayanışma Derneğinin yapmakta olduğu çalışmaları üç başlık altında incelenebilir.

11.2.1.10.2.1. Aynı yardımlar çalışmaları

Dernek kurulduğundan beri her yıl muhtaç ailelere yiyecek ve giyecek yardımı yapmaktadır. 1996 yılında 170 aileye 1997 yılında da 350 aileye yiyecek ve giyecek yardımı yapılmıştır.

11.2.1.10.2.2. Nakdi yardım çalışmaları

Dernek, nakdi yardım yapmamaktadır.

11.2.1.10.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar

Dernek binasının misafirhane olarak kullanılması

11.2.1.10.3. Arşiv çalışmaları

- Dernek yönetim kurulu ve üyelerinin tanıtıcı bilgilerin dosyalanması
- Dernek çalışmalarının belirlenmesi
- Derneğe başvuranların ve başvurma nedenlerinin belirlenmesi
- Denizli'de bulunan hemşehrilerden önemli kişilerin tanıtım bilgilerinin dosyalanması

11.2.1.10.4. Birleştiricilik alışmaları

Farklı, siyasi görüş ve ekonomik yapıya sahip hemşehrilerin bir amaç etrafında birleştirilmesi çalışmalarının yapılması.

11.2.1.11. Çanakale, Malatya'yı Sevenler Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

Çanakale'de kurulan dernek; Çanakale'de yaşayan Malatyalılar ve Malatya'da görev veya askerlik yapmış kişiler tarafından kurulmuştur. Çanakale Türkiye'nin batısına düşmesine rağmen sanayi ve ticari yönüyle pek gelişmemiştir. Büyük kentlerde karşılaştırıldığında g olgusu Çanakale'de pek de yoğun değildir. Çanakale'de bulunan Malatyalıların ve bu ildeki, Malatya ile ilişkisi olan kişilerin kurduğu derneğin sosyal alanda yaptığı çalışmalar dört başlık altında incelenebilir.

11.2.1.11.1. Tanıtım alışmaları

Çanakale, Malatya'yı Sevenler Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'nin yapmakta olduğu tanıtım çalışmaları üç başlık altında incelenebilir.

11.2.1.11.1.1. Dernek ve dernek amacının tanıtılması

- Dernek binasının tutulması ve tabelasının asılması
- Her 15 günde bir dernek toplantısının yapılması
- Dernek takviminin bastırılması
- Dernek lokalinin açılması

11.2.1.11.1.2. Üyelerin ve hemşehrilerinin tanıtımı

- Dernek binasına pano kurulması

- Panoya hemşehriler ve dernekle ilişkileri olanlar hakkında bilgiler yazılması
- Yöresel yemeklerin yapıldığı tanışma toplantıları düzenlenmesi

11.2.1.11.1.3. Malatya ilinin ve mahalli kültürün tanıtımı

- Dernek takviminde Malatya fotoğraflarının kullanılması
- Ulusal basındaki Malatya ile ilgili haberlerin ve yazıların dernek panosuna asılması
- Malatya'nın yöresel el sanatlarının ve el işlerinin bulunduğu sergi açılması

11.2.1.11.2. Yardım çalışmaları

Derneğin yapmakta olduğu yardımlar üç başlık altında incelenebilir.

11.2.1.11.2.1. Aynı yardım çalışmaları

Çanakkale, Malatya'yı Sevenler Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği 1996 yılı içerisinde Malatyalı ve diğer illerden olan ve Çanakkale'de yaşayan muhtaç 120 aileye yiyecek ve giyecek yardımı yapmıştır.

11.2.1.11.2.2. Nakdi yardım çalışmaları

Derneğin parasal yardım çalışması bulunmamaktadır.

11.2.1.11.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar

- Dernek binasının misafirhane olarak kullanılması
- Ev kiralama konusunda derneğin çalışma yapması

11.2.1.11.3. Arşiv çalışması

- Dernek çalışmalarının arşivinin yapılması

- Dernek yönetim kurulu ve üyelerinin tanıtımının yapıldığı listelerin tutulması
- Çanakkale’de bulunan Malatyalı insanların belirlenmesi
- Derneğe başvuruların ve başvuru nedenlerinin belirlenmesi

11.2.1.11.4. Birleştiricilik çalışmaları

Farklı düşünceden insanları dernek çatısı altında birleştirme çalışmasının yapılması.

Ekonomik yapı yönünden farklılık gösteren insanların bir arada bulunmalarının sağlanması

Dernek yönetim kurulunda ve üyeleri arasında işçi, iş adamı, memur, serbest meslek erbabı, farklı siyasi görüşü olan kişiler ve ayrıca Malatyalı olmayıp Malatya’da memurluk veya askerlik yapan kişiler de bulunması.

11.2.2. Derneklerin Sosyal Yaşam Konusunda Dolaylı Olarak Yaptıkları Çalışmalar

Hemşehri dernekleri sosyal yaşama etki eden; kendileri tarafından doğrudan yapılan çalışmaları olduğu gibi bazı hizmetlerin yapılmasında arabulucu olarak görev yapmaktadır.

11.2.2.1. İstanbul, Öz Malatyalılar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

İstanbul, Öz Malatyalılar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği’nin sosyal yaşama yönelik dolaylı olarak yaptığı çalışmalara iki başlık altında incelenebilir.

11.2.2.1.1. Tanıtım çalışmaları

Derneğin yapmakta olduğu dolaylı tanıtım çalışmaları iki başlık altında incelenebilir.

11.2.2.1.1.1. Üyelerin ve hemşehrilerin tanıtımı

- Dernekte tanışan hemşehrilerin birlikte iş kurmaları ve ortaklık yapmaları
- Üyelerine veya dernekle ilişkisi olan hemşehrilerine gerektiğinde dernek referansının kullandırılabilmesi
- Üyelerine veya hemşehrilerine araçlarına plaka alırken son sayısının 44 ile biten plakalar taktırılmasının önerilmesi, böylelikle güncel yaşamda hemşehrilerin birbirlerini tanımalarının kolaylaşması
- Dernek tarafından yaptırılan masa takvimlerinin işyeri sahibi hemşehrilerine verilmesi
- Dernekle ilişkisi olan hemşehrilerin gerektiğinde tanıtımının yapılması ve destek olunması

11.2.2.1.1.2. Malatya ilinin ve mahalli kültürün tanıtımı

- Malatya'da düzenlenen fuar, sergi, yarışma ve festivallerin İstanbul'da tanıtımı için gerekli girişimlerde bulunulması (Hemşehrilere duyurulması, basın-yayın organlarında reklamlarının yapılması)
- Malatyaspor flamasının dernek üyelerine verilmesi ve araçlarına asmalarının önerilmesi
- Malatyaspor'un tanıtımı için düzenlenen gecelere katılımın artması için çalışma yapılması
- Malatya'nın doğal güzelliklerini, tarihi yerlerini ve toplumsal yapısını tanıtıcı basın ve yayın araçlarının dağıtımının yapılması

- İstanbul’da Malatyalıların kurduğu dernek, vakıf ve işyerlerinin tanıtımının yapılması, aylık dernek bülteninde reklamlarının yapılması

11.2.2.1.2. Yardım çalışmaları

İstanbul, Öz Malatyalılar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği’nin dolaylı olarak yaptığı çalışmalar üç başlık altında incelenebilir.

11.2.2.1.2.1. Aynı yardım çalışmaları

- Derneğe başvuruda bulunan veya üyeler tarafından belirlenen muhtaç, hemşehrilere ve insanlara Malatya İşadamları Derneği (MAİAD), Büyükşehir Belediyesi, İlçe Belediyeleri ve zengin hemşehriler tarafından yiyecek, giyecek ve yakacak yardımı yapılmasının sağlanması

1996 yılında 4000 aileye yiyecek, yakacak ve giyecek yardımı yapılması sağlanmıştır.

- Dernekle ilişkisi olan üniversiteli hemşehrilerin belirlediği 250’yi aşkın Malatyalı öğrenci derneğin aracılığı ile Malatyalı mağaza sahipleri tarafından giydirilmiştir. Ayrıca başarılı 40 öğrenciye MAİAD tarafından karşılıksız burs verilmektedir.
- Sosyal güvencesi olmayan muhtaç hemşehrilerin hasta olmaları halinde dernekle ilişkisi olan doktor hemşehriler aracılığı ile muayenelerinin yapılması ve ilaçlarının temin edilmesi sağlanması
- Kente yeni gelen veya kentte daha önce gelip iş bulamayan hemşehrilere iş bulmaları konusunda referans olunması ve dernekle ilişkisi olan iş adamlarına bilgi verilmesi

- Malatya'nın çeşitli yerlerindeki fakir öğrenciler için yiyecek, giyecek ve kırtasiye yardımı yapılması için İstanbul'da yaşayan zengin hemşehrilere başvuruda bulunulması

1997 yılı içerisinde dernekle ilişkili 127 kişi Malatya'daki fakir öğrencilere çeşitli yardımlarda bulunmuştur.

- Malatya'dan İstanbul'a yardım için gelen camii, yurt yaptırma dernekleri ve çeşitli vakıflara rehberlik yapılması
- İstanbul'da gönüllü kuruluşlar tarafından, Doğu ve Güneydoğu Bölgesi insanları için düzenlenen aynı yardım kampanyalarına dernekle ilişkili olanların da katılımının sağlanması

11.2.2.1.2.2. Nakdi yardım çalışmaları

- Olağanüstü bir durumla karşılaşan hemşehrilere paraya acil ihtiyacı olanları zengin hemşehrilerin yanına gönderilmesi ve referans verilmesi
- Malatya'da yapılan hizmetlerden, halk tarafından inşa edilen camii, yurt, çeşme, köprü vb. para yardımı yapılması için çalışmalar yapılması
- İstanbul'da okuyan başarılı hemşehriler için Malatyalı zengin kişilerin şahıs olarak burs vermelerinin sağlanması
- Malatya'nın belli bir yerleşim yerinde meydana gelen doğal afetlerin zararların giderilmesi için dernekle ilişki içerisinde bulunan insanların parasal yardım yapmaları için çalışmalar yapılması.

11.2.2.1.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar

- İstanbul'a eğitim ve öğretim için gelen Malatyalı öğrencilerin barınma sorunlarının giderilmesi için özel yurtlarla ilişki kurulması ve gerekli çalışmaların yapılması
- İstanbul'da emlakçılık yapan hemşehrilerle bağlantı kurularak kiralık ev bulunması veya ev satın alınması konusunda öğrenci hemşehrilere veya diğer hemşehrilere yardımcı olunması
- Geçici bir süre için İstanbul'a gelen hemşehriler için misafirhaneler veya otellerde uygun yerlerin bulunması için çalışma yapılması
- İstanbul'da bulunan hemşehrilerin site yaptırımları için teklif götürülmesi ve bu teklif sonucunda İstanbul'un Bağcılar semtinde Malatyalıların 8 bina ve 72 daireden oluşan bir site inşasına başlamalarının sağlanması

11.2.2.2. Ankara, Malatya İli Kalkındırma ve Yardımlaşma Derneği

Ankara, Malatya İli Kalkındırma ve Yardımlaşma Derneği'nin dolaylı olarak yapmakta olduğu çalışmalar iki başlık altında incelenebilir.

11.2.2.2.1. Tanıtım çalışmaları

Dernek tarafından dolaylı olarak yapılan tanıtım çalışmaları iki başlık altında incelenebilir.

11.2.2.2.1.1. Üyelerin ve hemşehrilerin tanıtımı

- Ankara'da yaşayan hemşehrilerinin araba aldıklarında plaka numaralarının sonunun 44 ile biten numaralar olmasını sağlayarak, dolaylı yoldan hemşehrilerin birbirlerini tanımalarının sağlanması
- Mecliste bulunan Malatya milletvekillerinin hemşehrileri tanımaları için referans verilmesi

- Dernek takvimlerinin asılı bulunduğu yerlerde, dernek vasıtasıyla hemşehrilerin birbirlerini tanımalarının sağlanması
- Dernek üyelerinin birbirleriyle tanışıp işbirliği ve iş ortaklıkları yapmalarının sağlanması
- Dernek toplantılarında amaç dışı olarak üye ve hemşehrilerinin tanıtımının yapılması

11.2.2.2.1.2. Malatya ilinin ve mahalli kültürün tanıtımı

- Malatya'da düzenlenen fuar, sergi, yarışma ve festivallerin Ankara'da tanıtımının yapılması. Etkinliklerden hemşehrilerin, kamu kurumlarının, siyasi partilerin, işçi ve işveren sendika ve dernekleri ile gönüllü kuruluşların haberdar edilmesi
- Malatya ile ilgili yazılan kitapların Ankara'daki kütüphanelere dağıtımının yapılarak, Malatya'nın doğal güzellikleri, tarihi yerleri ve toplumsal yapısının tanıtımının yapılması
- Malatyaspor'un Ankara'da yaptığı maçlara hemşehrilerin gitmelerinin sağlanması için tanıtımının yapılması
- Malatya'da bulunan gönüllü kuruluşların, Malatya Belediyesinin ve Malatya Valiliği'nin yaptığı sosyal ve kültürel çalışmaların tanıtımının yapılması
- Dernek tarafından yapılan ziyaretlerde hediyelik kayısı götürülmesi, böylelikle kayısının tanıtımının yapılması
- Ankara'da Malatya ile ilgili araştırma yapan insanlara, Malatya'ya gittiklerinde yardımcı olunması için çalışmalar yapılması

11.2.2.2.2. Yardım çalışmaları

Ankara, Malatya İli Kalkındırma ve Yardımlaşma Derneği'nin dolaylı olarak yapmakta olduğu yardım çalışmaları üç başlık altında incelenebilir.

11.2.2.2.2.1. Aynı yardım çalışmaları

- Ankara'da üniversitede okuyan hemşehri öğrencilere zengin hemşehrilerin ve ilgili kamu kuruluşlarının yiyecek, yakacak ve giyecek yardımı yapmalarına aracılık edilmesi
- Muhtaç hemşehrilere aynı yardım yapılması için aracılık edilmesi
- Hemşehri olmayan muhtaç insanlara aynı yardım yapılmasına aracılık edilmesi
- İş bulmak için Ankara'ya gelen hemşehrilerin derneğe başvurmaları halinde ilgililerle bağlantı kurulması için çalışmalar yapılması
- Sağlık nedeni ile Ankara'ya gelen hemşehrilerle ilişki kurulması durumunda gerekli yardımların yapılması
- Bakanlıklarla ilgili sorunları olan hemşehrilerin sorunların çözümü için dernekle ilişkisi olan ilgililere gönderilmesi
- Malatya'ya hizmetin daha fazla yapılması için Malatya'daki ve diğer illerdeki gönüllü kuruluşların birlikte yaptıkları çalışmalara Ankara, Malatya İli Kalkındırma ve Yardımlaşma Derneği olarak katılımın yapılması

11.2.2.2.2.2. Nakdi yardım çalışmaları

- Ankara'da okuyan üniversite öğrencilerinden Malatyalı olan başarılı öğrencilere kişi, kurum ve kuruluşlardan burs verilmesi için çalışma yapılması

1997 yılında Malatya Eğitim Vakfına, Türk Eğitim Vakfına, TÜSİAD, MÜSİAD, MAİAD ve Malatya Ticaret Odasına başvuruda bulunulmuştur.

- Ankara'da yaşayan ihtiyaç sahibi Malatyalı ailelere zengin kişilerce ve ilgili kurum ve kuruluşlarca nakdi yardım yapılması için çalışmalar yapılması
- Malatya'daki muhtaç insanlar için parasal yardım kampanyası başlatılması

11.2.2.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar

- Malatyalı üniversite öğrencilere ev kiralama ve yurt temin etmede yardımcı olunması
- Hemşehrilerin ev kiralama sorunlarının giderilmesi için dernekle ilişkili emlakçılara başvurulması
- Malatya'daki evi olmayan insanların başvuruları halinde yardımcı olacak insanlara gönderilmesi

11.2.2.3. İzmir, Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Derneği

Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Derneği'nin yapmakta olduğu çalışmalardan, sosyal yaşama yönelik dolaylı etkisi olanlar iki başlık altında incelenebilir.

11.2.2.3.1. Tanıtım çalışmaları

Derneğin yürüttüğü dolaylı tanıtım çalışmaları iki başlık altında incelenebilir.

11.2.2.3.1.1. Üyelerin ve hemşehrilerin tanıtımı

- Dernek takvimi ve ajandasının kullanımı ile hemşehrilerin birbirini tanımalarının sağlanması

- İzmir'de araç özellikle otomobil alan hemşehrilerin plaka numaralarının son sayısının 44 olmasına dikkat etmelerinin önerilmesi, böylelikle güncel yaşamda hemşehrilerin birbirlerini tanımalarının kolaylaşması
- İşyeri ve şirket adları konurken yöresel adların konulmasının dernek tarafından önerilmesi
- İzmir'e Malatyalı ünlü siyasetçi, sanatçı, iş adamı veya sporcuların gelmeleri durumunda dernekle ilişkisi olan hemşehrilerin bilgilendirilmesi
- Üyelerin ve hemşehrilerin dernek dışında da dayanışma ve yardımlaşmalarının devamı için çalışmalar yapılması

11.2.2.3.1.2. Malatya ilinin ve mahalli kültürün tanıtımı

- İzmir'de yaşayan Malatyalıların yardımlaşma ve dayanışmada diğer insanlara örnek olması için çalışmalar yapılması
- Malatya'da yapılan etkinliklerin İzmir'de tanıtımının yapılması
- Malatya ile ilgili yazılan kitapların üye ve hemşehrilere getirilip satılması, böylelikle üye ve hemşehrilerin çocuklarının ve ev halkının Malatya'yı tanımalarının sağlanması

11.2.2.3.2. Yardım çalışmaları

İzmir, Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Derneği'nin dolaylı olarak yaptığı yardım çalışmaları üç başlık altında incelenebilir.

11.2.2.3.2.1. Ayni yardım çalışmaları

- İzmir'e yeni göçen veya daha önce göçmüş olupta işi olmayan hemşehrilere derneğe başvurmaları durumunda dernekle ilişkisi olan

işverenlere, Malatyalı bürokratlara ya da ilgili kurum ve kuruluşlara referans verilerek gönderilmesi

- Kuruluşundan 1997 yılına kadar 313 işsiz hemşehriye iş bulunmasında yardımcı olunmuştur.
- Sosyal güvencesi olmayan hemşehrilerin hasta olmaları durumunda maddi durumları yetersiz ise ilgili yerlere başvurulması, bazen dernekle ilişkisi olan doktorlara gönderilmesi ve ücret talep edilmemesinin istenmesi
- Üniversitede öğrenim gören Malatyalı öğrencilerden maddi durumu iyi olmayanlara giyim yardımı yapılması için Malatyalı mağaza sahiplerine başvurulması
- Dernek üyelerince tespit edilen muhtaç insanlara yiyecek ve yakacak temini için ilgililere başvuruda bulunulması
- Malatya'daki okullara İzmir'deki Malatyalı zenginler tarafından kitap, defter vb. yardımlarda bulunmaları için talepte bulunulması

11.2.2.3.2.2. Nakdi yardım çalışmaları

- Dernek tarafından belirlenen fakir hemşehrilere parasal yardım için zengin hemşehrilere başvuru yapılması
- İzmir'de öğrenim gören başarılı muhtaç öğrencilere burs sağlanması için ilgili kişi ve kuruluşlara başvuruda bulunulması

1997 yılında 62 üniversite öğrencisine dernek aracılığı ile burs sağlanmıştır.

11.2.2.3.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar

- İzmir’de okuyan Malatyalı öğrencilerden derneğe başvurularını durumunda ev kiralama ve yurt bulma sorunlarının çözümü için dernekle ilişkisi olan kişi ve kuruluşlara başvuru yapılması
- Muhtaç olup barınma sorunu bulunan hemşehrilerin sorunlarının giderilmesi için Büyükşehir Belediyesine dernek tarafından başvuru yapılması ve takibinin yapılması
- İzmir’e yerleşmek isteyen Malatyalılara yer alımında yardımcı olacak kişilere başvuru yapılması ve dernek tarafından referans verilmesi

11.2.2.4. Adana, Malatyalılar Kültür Dayanışma ve Tanışma Derneği

Adana, Malatyalılar Kültür Dayanışma ve Tanışma Derneği’nin sosyal yaşam alanında dolaylı olarak yaptığı çalışmalar iki başlık altında incelenebilir.

11.2.2.4.1. Tanıtım çalışmaları

Derneğin dolaylı olarak yaptığı çalışmalar iki başlık altında incelenebilir.

11.2.2.4.1.1. Üyelerin ve hemşehrilerin tanıtımı

- Üyeler veya dernekle ilişki içerisinde bulunan hemşehriler kendilerine referans olarak derneği göstermeleri
- Üniversite okuyan Malatyalı hemşehrilerin dernek vasıtası ile tanınması ve okulun bitiminde dernekle ilişkisi bulunan işverenler tarafından işverilmesi
- Hemşehrilerin araçlarında Malatyaspor veya kayısı ile ilgili flama veya maskotlar bulundurmalarının önerilmesi

- Malatya'dan para toplamaya gelen dernek ve vakıflara rehberlik edilmesi
- Kendisi veya bir yakını Malatya'da çalışan, askerlik yapan ya da okuyan kişilerin dernekle ilişki içerisine girmesi ve dernek çalışmalarına katılması

11.2.2.4.1.2. Malatya ilinin ve mahalli kültürün tanıtımı

- Kayısı Fuarı, Malatya Belediyesi ve Valilik tarafından düzenlenen diğer sosyal ve kültürel etkinliklerin tanıtımının yapılması
- Malatya insanın özelliklerinin; yardımsever, cömert kültürlü ve aydın kişiler olduğunun diğer insanlara gösterilmesi
- Malatya ile ilgili yazılan kitapların dernek tarafından dağıtılması

11.2.2.4.2. Yardım çalışmaları

Adana, Malatyalılar Kültür Dayanışma ve Tanışma Derneği'nin dolaylı olarak (aracı) yaptığı yardım çalışmaları üç başlık altında incelenebilir.

11.2.2.4.2.1. Aynı yardım çalışmaları

- İşsiz hemşehrilere mevsimlik ve sürekli iş bulunması için dernekle ilişkisi olan kişi ve kuruluşlara başvurulması
- Muhtaç hemşehrilere yiyecek, yakacak ve giyecek yardımı yapılması için zengin hemşehrilere ve ilgili kuruluşlara başvuru yapılması
- Adana'ya sağlık nedeni ile gelen hastalara gerekli yardımın yapılması için çalışmalar yapılması
- Öğrenci olan hemşehrilere gerekli aynı yardımın yapılması için çalışma yapılması

11.2.2.4.2.2. Nakdi yardım çalışmaları

Derneğe parasal yardım için başvuruda bulunan muhtaç kişilerin ilgili kişi ve kuruluşlara gönderilmesi

11.2.2.4.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar

- Dernek aracılığı ile birbirini tanıyan hemşehrilerin ev kiralama ve ev satın alma konusunda birbirlerine yardımcı olmaları
- Üniversitede okuyan Malatyalı öğrencilerin ev ve yurt bulma konusunda yardımcı olunması
- Adana'ya yeni göçen hemşehrilerin yer satın alma sorunlarının giderilmesinde yardımcı olunması ve tanınan emlakçilerle görüştürülmesi

11.2.2.5. Bursa, Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Derneği

Bursa, Malatyalılar, Kültür ve Dayanışma Derneği'nin sosyal yaşama yönelik yaptığı çalışmalar iki başlık altında incelenebilir.

11.2.2.5.1. Tanıtım çalışmaları

- Bursa'ya yeni göçen hemşehrilerin veya daha önce Bursa'ya yerleşip de dernekle ilişkisi olmayan hemşehrilerin üyeler aracılığı ile derneğe gelmelerinin sağlanması
- Derneğe başvuruda bulunan hemşehrilerin öncelikli sorunlarının tanınması (iş, konut, para vb.)
- Malatya ile ilgili yapılan etkinliklerden gerek Bursa'da yapılanların gerekse Malatya'da yapılanların tanıtımının yapılması
- Malatya ile ilgili kitap ve dergilerin dağıtımının yapılması

- Derneğin sosyal ve kültürel yaşamda bir aracı görevi görmesinin sağlanması

11.2.2.5.2. Yardım çalışmaları

Bursa, Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Derneğinin sosyal yaşama yönelik dolaylı olarak yaptığı yardım çalışmaları üç başlık altında incelenebilir.

11.2.2.5.2.1. Ayni yardım çalışmaları

- Muhtaç hemşehrilere yiyecek, giyecek ve yakacak yardımı yapılmasına aracı olunması
- Muhtaç kişilere (hemşehri olmayan) yardım yapılmasına yardımcı olmak
- İşsiz hemşehrilere iş bulunması için iş bulma imkanı olan hemşehrilere başvuruda bulunulmasında derneğin aracı olması
- Bursa’da okuyan Malatyalı üniversite öğrencilerine yemek verilmesine ve giyecek temin edilmesine aracılık edilmesi

11.2.2.5.2.2. Nakdi yardım çalışmaları

Başarılı Malatyalı öğrencilerden 20 tanesine burs verilmesine aracılık edilmesi

11.2.2.5.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar

Öğrenci olan hemşehrilere ev ve yurt bulmalarına yardımcı olunması, ilgili yerlerle temas kurulması

11.2.2.6. İçel, Malatya Kültür Dayanışma ve Tanışma Derneği

İçel, Malatya Kültür Dayanışma ve Tanışma Derneği’nin sosyal yaşama yönelik yapmakta olduğu dolaylı çalışmalar iki başlık altında incelenebilir.

11.2.2.6.1. Tanıtım çalışmaları

- İçel'e yeni göçen hemşehrilerin tanınması için üyelerin bilgilendirilmesi ve aracılık edilmesinin sağlanması
- Hemşehrilerin sorunlarının belirlenmesi
- Malatya'nın doğal güzelliklerinin ve tarihi yerlerinin tanıtımının yerel basında yapılması için dernek üyelerinin görevlendirilmesi
- Derneğin referans vererek, hemşehrilerin tanınmasının sağlanması

11.2.2.6.2. Yardım çalışmaları

Dernek aracılığı ile muhtaç insanlara yapılan hizmetler üç başlık altında incelenebilir.

11.2.2.6.2.1. Aynı yardım çalışmaları

- Dernek aracılığı ile İçel'de yaşayan muhtaç hemşehrilere yiyecek, giyecek ve yakacak yardımı yapılması
- Dernekle ilişkisi olan iş adamı hemşehrilerin, kente yeni gelip te iş kurmak isteyenlere rehberlik etmelerinin sağlanması
- Malatya'daki okullara kitap ve kırtasiye yardımı yapılması için durumu iyi olan hemşehrilere başvurunun yapılması
- İşsiz hemşehrilere iş bulunması için ilgili kişi ve kuruluşlara başvurulması (derneğe başvuran işsiz hemşehriler için)

11.2.2.6.2.2. Nakdi yardım çalışmaları

Derneğe başvuruda bulunanlara ev kiralama ve yer satın alma konusunda rehberlik hizmetinin verilmesi

11.2.2.7. Zonguldak, Malatya İli Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

Zonguldak, Malatya İli Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'nin sosyal hayata etki eden dolaylı çalışmaları iki başlık altında incelenebilir.

11.2.2.7.1. Tanıtım çalışmaları

- Dernek üyeleri veya dernekle ilişkisi olan diğer insanlar dernekle ilişkisi olmayan hemşehrilerini derneğe getirerek dernekteki diğer insanlarla tanışmalarını sağlamakta
- Derneğe başvuruda bulunan hemşehriler aracılığı ile karşılaşılan sorunlar belirleniyor ve böylelikle iş, konut ve nakdi yardım sorunları belirlenmiş oluyor. Bu sorunların tanınması sonucunda sorunların çözümü için çalışma yapılması
- Dernekle ilişki içerisinde olan insanlara referans verilmesi
- Günlük yaşamda da, dernekte tanışan insanların, yardımlaşma ve dayanışmanın devamının sağlanması
- Malatya'da düzenlenen etkinliklerin tanıtımının yapılması
- Dernekle ilişki içinde bulunan kişilerden, dernekle ilişkisi olmayan kişilerle ilişki kurmalarının istenmesi
- Hemşehrilerin kendi kültürlerini tanımaları için derneğe Malatya ile ilgili kitap, dergi ve yazıların getirilmesi

11.2.2.7.2. Yardım çalışmaları

Derneğin yapmakta olduğu yardım çalışmaları üç başlık altında incelenebilir.

11.2.2.7.2.1. Ayni yardım çalışmalarını

- Zonguldak'ta yaşayan hemşehrilerden işsiz ve muhtaç olanlara yiyecek ve giyecek yardımı yapılması
- Maden ocağında çalışan Malatyalı işçilerin kaza geçirmesi sonucu ölmesi veya sakat kalması durumunda yiyecek, giyecek ve yakacak yardımı yapılması

11.2.2.7.2.2. Nakdi yardım çalışmalarını

- Muhtaç insanlara (hemşehri veya diğer) dernekle ilişkisi olanlar tarafından Ramazan ayında nakdi yardım yapılması
- Madende çalışan Malatyalı işçilerden sakatlanan veya ölen işçilerin ailelerine diğer işçi arkadaşlarının nakdi yardım yapması

11.2.2.7.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar

Barınma konusunda derneğin çalışması bulunmamakta

11.2.2.8. Eskişehir, Malatyalılar Kültür ve Sosyal Yardımlaşma Derneği

Eskişehir, Malatyalılar Kültür ve Sosyal Yardımlaşma Derneği'nin sosyal yaşama yönelik dolaylı çalışmaları iki başlık altında incelenebilir.

11.2.2.8.1. Tanıtım çalışmaları

- Dernek üyelerinin güncel yaşamda birbirlerine yardımcı olmaları ve dayanışma içinde bulunmalarının sağlanması
- Gereken yerlerde dernekle ilişkisi olan kişilerin derneği referans olarak gösterebilmesi
- Derneğin hemşehrilerin sorunlarını tanımak için yaptığı çalışmalar

- Malatya'nın tanıtımı için çalışmalar yapılması (Kayısı Fuarı, Kültürel faaliyetlerin tanıtımının yapılması)

11.2.2.8.2. Yardım çalışmaları

Dernek tarafından dolaylı olarak yapılan çalışmalar üç başlıkta incelenebilir.

11.2.2.8.2.1. Aynı yardım çalışmaları

- Muhtaç hemşehrilere veya diğer insanlara yiyecek, giyecek ve yakacak yardımı yapılması için aracılık yapılması
- İşsiz hemşehrilere iş bulunması için rehberlik yapılması

11.2.2.8.2.2. Nakdi yardım çalışmaları

Derneğin nakdi yardım konusunda direkt veya dolaylı çalışması bulunmamaktadır.

11.2.2.8.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar

Kente yeni gelen veya ev değiştiren hemşehrilere ev kiralama konusunda aracılık edilmesi

11.2.2.9. Hatay (İskenderun) Malatyalılar Kültür ve Tanıtma Derneği

Hatay (İskenderun) Malatyalılar Kültür ve Tanıtma Derneği'nin sosyal hayata yönelik dolaylı olarak yaptığı çalışmalar iki başlıkta incelenebilir.

11.2.2.9.1. Tanıtım çalışmaları

- Dernek üyelerinin ve hemşehrilerin güncel yaşamda yardımlaşma ve dayanışma içerisinde bulunmalarının sağlanması için çalışmalar yapılması
- Malatya'nın tanıtımının yapılması

- İşsiz hemşehriler için aracılık yapılması (müracaatları durumunda)

11.2.2.9.2. Yardım çalışmaları

Dernek tarafından yapılan sosyal yaşama yönelik dolaylı olarak yapılan yardım çalışmaları üç başlık altında incelenebilir.

11.2.2.9.2.1. Aynı yardım çalışmaları

Muhtaç hemşehrilere ve diğer kişilere yiyecek, yakacak ve giyecek yardımı yapılması için ilgili kişi ve kuruluşlara başvuru yapılması

11.2.2.9.2.2. Nakdi yardım çalışmaları

Acilen paraya ihtiyaç duyan hemşehrilere veya dernekle ilişkisi olanlara borç veya karşılıksız para bulunması için çalışma yapılması

11.2.2.9.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar

Ev bulunması konusunda derneğe başvuru yapan kişilere yardımcı olunması

11.2.2.10. Denizli, Malatyalılar Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

Denizli, Malatyalılar Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'nin sosyal yaşama yönelik dolaylı olarak yapılan çalışmalar iki başlık altında incelenebilir.

11.2.2.10.1. Tanıtım çalışmaları

- Kentte yaşayan Malatyalıların dernek aracılığı ile tanışmasının sağlanması
- Karşılaşılan sorunların belirlenmesi
- Dernek lokalinde sürekli görüşülmesinin sağlanması
- Derneğin referans olarak kullanılması

- Malatya ile ilgili tanıtıcı yayınların dağıtımının sağlanması

11.2.2.10.2. Yardım çalışmaları

Dernek tarafından yapılan dolaylı yardım çalışmaları üç başlık altında incelenebilir.

11.2.2.10.2.1. Aynı yardım çalışmaları

- Muhtaç hemşehrilere ve diğer insanlara aynı yardım yapılması için ilgili kişi, kurum ve kuruluşlara başvurulması
- Ramazan ayında muhtaç kişilere yiyecek ve giyecek yardımı yapılması için çalışılması

11.2.2.10.2.2. Nakdi yardım çalışmaları

Derneğin nakdi yardım çalışması bulunmamaktadır.

11.2.2.10.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar

Kente yeni göçen hemşehrilere ev kiralanması konusunda yardımcı olunması ve rehberlik edilmesi. Konuyla ilgili kişilerin bulunması (başvuru yapmaları durumunda)

11.2.2.11. Çanakkale, Malatya'yı Sevenler Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

Derneğin sosyal hayata yönelik dolaylı olarak yaptığı çalışmalar iki başlık altında incelenebilir.

11.2.2.11.1. Tanıtım çalışmaları

- Malatya ile doğrudan ilişkisi olmayan insanlarla Malatyalı insanların tanışmasının sağlanması
- Malatya'da yapılan etkinliklerin ve Malatya'da yetişen ürünlerin tanıtımının yapılması

- Malatya'nın toplumsal ve kültürel yapısının tanınması için kitap ve yazıların dağıtılması
- Referans yeri olarak derneğin kullanılması

11.2.2.11.2. Yardım çalışmaları

Dernek tarafından yapılan çalışmalar üç başlık altında incelenebilir.

11.2.2.11.2.1. Aynı yardım çalışmaları

Muhtaç hemşehrilere ve diğer insanlara Ramazan ayında yiyecek ve giyecek yardımı yapılması için dernekle ilişkisi olanlara başvurulması

11.2.2.11.2.2. Nakdi yardım çalışmaları

Derneğin nakdi yardım yapması veya aracı olması imkan dahilinde değildir.

11.2.2.11.2.3. Barınma konusunda yapılan çalışmalar

- Çanakkale'ye yeni gelen hemşehrilere derneğe başvurmaları halinde ev kiralama konusunda yardımcı olunması
- Çanakkale'de işyeri açmak isteyen hemşehrilere dernekle ilişkisi olanlar tarafından yardım yapılması

11.3. KÜLTÜREL YAŞAMA YÖNELİK FAALİYETLER

Sosyal, kültürel dayanışma ve yardımlaşma dernekleri (hemşehri dernekleri)nin kültür yaşamına yönelik faaliyetleri Malatyalıların illerde kurdukları dernekler düzeyinde incelenebilir.

Kültür; bir toplumun yaşama tarzı olarak karakterize edilen ve bilgi, inanç, gelenek, örf, adet, sanat, ahlak, araç-gereç, teknik vb. maddi ve maddi olmayan oluşan karmaşık bütün... Bir sosyal gruba ya da topluma ait olan, kuşaktan kuşağa aktarılan ve insanlar tarafından oluşturulan maddi ve maddi olmayan ürünler bütünü olarak belirlenebilir.

11.3.1. İstanbul, Öz Malatyalılar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

İstanbul, Öz Malatyalılar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneğinin kültürel yaşam alanında yapmakta olduğu çalışmalar dört başlık altında incelenebilir.

11.3.1.1. Dernek Amaçlarının Tanıtımı Çalışmaları

- Derneğin yayın bülteni (Malatya'nın Sesi)'nde Malatya'nın mahalli kültürünü yansıtan yazılara yer verilmesi. Mahalli yemek isimleri ve tarifleri, yöresel türkü, bilmece, tekerleme, masal, şiir vb. yayınlanması
- Mahalli kültürün tanıtımı ve unutulmaması için çalışma yapılmasının da derneğin amaçları arasında bulunduğu üyelere ve dernekle ilişkisi olanlara belirtilmesi
- Malatya'nın toplum yapısı ile ilgili yapılan araştırmaların dernek tarafından temin edilmesi için Malatya'da bulunan ilgili kuruluşlarla ilişki içerisinde bulunulması

(Malatya Valiliği, Malatya Halkeğitim Merkezi, Malatya Belediyesi, Malatya Kültür İl Müdürlüğü, Malatya Ticaret Odası ve gönüllü kuruluşlarla ilişki içerisinde bulunulması)

- Malatya’da düzenlenen kültürel etkinliklerin İstanbul’da tanıtımının yapılması

11.3.1.2. Malatya’nın Doğal Güzellikleri, Toplumsal Özellikleri ve Tarihsel Geçmiş Konularında Yapılan Çalışmalar

- Malatya’nın doğal güzelliklerinin ve tarihi yerlerinin dernek takvimi aracılığı ile tanıtılması
- Dernek binasında Malatya ile ilgili resim ve fotoğrafların asılması
- Malatya’yı tanıtım amacıyla çekilen belgesel türü filmlerin, kasetlerinin dernekte arşivinin yapılması ve üyelerine istediklerinde verilmesi
- Malatya ile ilgili yapılan araştırmaların ve yazılan kitap ve yazıların dernek tarafından edinilmesi için ilgili yerlerle ilişki içerisinde bulunulması
- Dernek kütüphanesi kurulması ve Malatya ile ilgili kitapların kütüphanede yer almasının sağlanması
- Dernek tarafından geleneksel geceler düzenlenmesi

11.3.1.3. Mahalli Kültürün Tanıtımı Çalışmaları

- Özel televizyon kanallarında Malatyalı yerel ve ulusal sanatçıların katıldığı kültürel programlar düzenlenmesi
- Geleneksel olarak Malatyalılar gecesi düzenlenmesi
- Yöresel yemeklerin yapıldığı tanışma yemekleri düzenlenmesi

- Hemşehrilerin yaptıkları düğünlerde, mahalli kültürü yansıtıcı ve yaşatıcı çalışmalar yapılması
- Hemşehrilerden dernekle ilişkisi olanların veya bir yakının ölmesi durumunda ziyaretine gidilmesi ve dini törenlere katılınması
- Dini bayramlarda dernekte bayramlaşma töreninin yapılması

11.3.1.4. İstanbul'da Yaşayan Malatyalıların Kendi Kültürlerini Yaşatabilmeleri İçin Yapılan Çalışmalar

- Dernek tarafından derlenen Malatya masal, türkü, bilmece ve şiirlerin dernekle ilişkisi olanlara dağıtılması
- Dernek toplantılarının yapılması ve toplantıların bazılarında çocukların da getirilmesinin sağlanması
- Düğün ve cenaze törenlerinde geleneksel kültürün yaşatılması için derneğin çalışmalar yapması
- Dernek aracılığı ile tanışan hemşehrilerin daha yakın ilişkide bulunmalarının sağlanması

11.3.2. Ankara, Malatya İli Kalkındırma ve Yardımlaşma Derneği

Ankara, Malatya İli Kalkındırma ve Yardımlaşma Derneği'nin kültürel yaşama yönelik olarak yaptığı çalışmalar üç başlık altında incelenebilir.

11.3.2.1. Dernek Amacının ve Faaliyetlerinin Tanıtım Çalışmaları

- Kültürel faaliyette bulunmanın da dernek amaçları arasında olduğunun üyelere ve hemşehrilere anlatılması
- Derneğin düzenlediği veya düzenleyeceği geleneksel gecelerin tanıtımının basın-yayın yoluyla yapılması

- Yapılan faaliyetlerin dernek binasındaki ilan panosundan dernekle ilişkide olanlara duyurulması

11.3.2.2. Malatya İlinin Kültürel Yönden Tanıtımı

- Geleneksel geceler düzenlenmesi
- Düzenlenen gecelerde Malatyalı sanatçıların davet edilmesi
- Yöresel yemeklerin yapıldığı tanışma toplantıları
- Ankara'daki üniversite öğrencileri için düzenlenen yemekli tanışma toplantıları
- Malatya kültürünü tanıtıcı yayınların dernek tarafından toparlanması için çalışma yapılması

11.3.2.3. Ankara'da Yaşayan Malatyalıların Kendi Kültürlerini Yaşatabilmeleri İçin Yapılan Çalışmalar

- Dernekle ilişkisi olanların birbirleriyle olan yakınlıklarının artırılması çalışmalarının yapılması
- Hemşehrilerin dernekle ilişki kurmaları için çalışmalar yapılması (üyeleri aracılığı ile)
- Düğün, cenaze törenlerinde hemşehrilerin yalnız bırakılmaması

11.3.3. İzmir, Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Derneği

İzmir, Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Derneği'nin yapmakta olduğu kültürel çalışmalar üç başlık altında incelenebilir.

11.3.3.1. Dernek Amaç ve Faaliyetlerinin Tanıtımı

- Kültürel alanda yapılan faaliyetlerin basın-yayın yoluyla ve dernek binasındaki pano aracılığı ile tanıtımın yapılması

- Kültürel faaliyet yapmanın da dernek amaçları içerisinde olduğunun belirtilmesi

11.3.3.2. Malatya İlinin Kültürel Yönden Tanıtımı

- Malatya’da düzenlenen kültürel etkinliklerin tanıtımının yapılması
- Malatyalılar gecesi düzenlenmesi
- Malatya ile ilgili kitap ve yazıların dernek binasında bulundurulması
- Geleneksel yemeklerin yapıldığı tanışma toplantıları düzenlenilmesi

11.3.3.3. İzmir’de Yaşayan Malatyalıların Kendi Kültürlerini

Yaşayabilmeleri İçin Yapılan Çalışmalar

- Yardımlaşma ve dayanışmanın Malatya’nın gelenek, görenek ve adetlerin var olduğunun dernek tarafından benimsetilmesi çalışmalarının yapılması
- Düğün, bayram ve cenaze törenlerinde dernekle ilişkili olanların yalnız bırakılmaması için çalışmalar yapılması
- Dernek dışında da hemşehrilerin birlikteliklerinin devamı için çalışma yapılması
- İzmir’de öğrenim gören hemşehrilere de yabancılik çekmemeleri için dernek aracılığı ile çalışmalar yapılması tanışma toplantılarının düzenlenmesi

11.3.4. Adana, Malatyalılar Kültür Dayanışma ve Tanışma Derneği

Adana, Malatyalılar Kültür Dayanışma ve Tanışma Derneği’nin kültürel yaşama yönelik çalışmaları iki başlık altında incelenebilir.

11.3.4.1. Dernek Amaç ve Faaliyetlerinin Tanıtımı

- Kültürel yaşama yönelik çalışmalar yapmanın da dernek amaçları arasında olduğunun belirtilmesi
- Dernek tarafından düzenlenen gecelerin basın-yayın yoluyla tanıtımı
- Dernek binasında bulunan ilan panosunun dernek çalışmalarının tanıtımında kullanılması

11.3.4.2. Malatya İlinin Kültürel Yönden Tanıtımı

- Malatya’da düzenlenen kültürel etkinliklerin dernek ilan panosunda tanıtımı
- Basında çıkan Malatya ile ilgili kültürel haberlerin ilan panosunda yayınlanması
- Malatya’yı tanıtıcı kitapların dernekte bulundurulması
- Yöresel yemeklerin yapıldığı toplantılar düzenlenmesi
- Malatya el sanatlarının tanıtımı için sergi açılması

11.3.5. Bursa, Malatyalılar Kültür ve Yardımlaşma Derneği

Bursa, Malatyalılar Kültür ve Yardımlaşma Derneği’nin kültürel yaşama yönelik yaptığı çalışmalar iki başlık altında incelenebilir.

11.3.5.1. Dernek Amaç ve Faaliyetlerinin Tanıtımı

- Malatya’da düzenlenen kültürel etkinliklerin Bursa’da tanıtımının yapılması
- Geleneksel geceler düzenlenmesi
- Düzenlenen geleneksel gecelerde Malatyalı sanatçıların davet edilmesi

- Malatya Halk Eğitim Müdürlüğü'ne ait halkoyunları ekibinin davet edilmesi ve gösteriler yapması

11.3.6. İçel, Malatya Kültür Dayanışma ve Tanışma Derneği

İçel, Malatya Kültür Dayanışma ve Tanışma Derneği'nin kültürel yaşama yönelik yaptığı çalışmalar iki başlık altında incelenebilir.

11.3.6.1. Dernek Amaç ve Faaliyetlerinin Tanıtımı

- Kültürel alanda yapılan çalışmaların basın-yayın yoluyla tanıtımının yapılması
- Derneğin amaçlarının üye ve hemşehrilere tanıtımının yapılması
- Derneğin tanışma programları yapması

11.3.6.2. Malatya İlinin Kültürel Yönden Tanıtımı

- Malatya'da iki geleneksel kültürün İçel'de yaşatılabilecek bir şekilde tanıtımının yapılması
- Mahalli kültürün tanıtımı için geceler düzenlenmesi, yöresel yemeklerin yapıldığı tanışma toplantıları düzenlenmesi
- İçel'de yaşayan ve dernekle ilişki içinde bulunan hemşehrilerin düğün, cenaze ve bayramlarda ziyaret edilmeleri ve yalnız bırakılmamaları
- İçel'de bulunan hemşehrilerden gerek Malatya'da yayınlanan ve gerekse İçel'de yayınlanan gazete ve dergilerde Malatya ilini tanıtıcı yazılar yazmaları (özellikle İçel Halk Eğitim Müdürünün Malatyalı olması bu konunun önemini arttırmaktadır.)
- Malatya insanının yardımseverliğinin dernek aracılığı ile tanıtımının yapılması

11.3.7. Zonguldak, Malatya İli Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

Zonguldak, Malatya İli Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'nin kültürel hayata yönelik yapmakta olduğu çalışmalar iki başlık altında incelenebilir.

11.3.7.1. Dernek Amaç ve Faaliyetlerinin Tanıtımı

- Mahalli kültürün tanıtımının yapılmasının dernek amacı olduğunun belirtilmesi
- Kültürel yönde yapılan çalışmaların (geleneksel gecelerin, tanışma toplantılarının) tanıtım çalışmalarının yapılması

11.3.7.2. Malatya İlinin Kültürel Yönden Tanıtımı

- Dernek üyelerinin ve hemşehrilerin güncel yaşamda kaynaşmasının sağlanması için çalışma yapılması
- Geleneksel gece düzenlenmesi
- Malatya insanının yardımsever ve dayanışmayı benimseyen insanlar olduğunun yapılan faaliyetlerle gösterilmesi
- Malatya'nın kültürel yapısını yansıtan resim, fotoğraf ve sanat eserlerinin dernek binasında sergilenmesi
- Malatya'nın doğal güzelliklerini ve toplumsal yapısını tanıtan kitapların dernek tarafından edinilmesi
- Dernekle ilişkisi olan insanların; düğün, ölüm, kaza vb. olağan dışı durumlarda yalnız bırakılmaması ve dernek tarafından her türlü yardımın yapılması

11.3.8. Eskişehir, Malatyalılar Kültür ve Sosyal Yardımlaşma Derneği

Eskişehir, Malatyalılar Kültür ve Sosyal Yardımlaşma Derneği'nin kültürel yaşama yönelik faaliyetleri iki başlık altında incelenebilir.

11.3.8.1. Dernek Amacının ve Faaliyetlerinin Tanıtımı

- Dernek amacının dernek üyelerine ve hemşehrilere tanıtımı çalışmalarının yapılması
- Kültürel alanda Malatya'da yapılan etkinliklerin Eskişehir'de tanıtımının yapılması
- Eskişehir'de düzenlenen kültürel etkinliklere dernek olarak katılınması

11.3.8.2. Malatya İlinin Kültürel Yönden Tanıtımı

- Malatya insanının kültürel özelliklerinin dernek tarafından yapılan etkinliklere tanıtılması
- Geleneksel geceler düzenlenmesi
- Malatyalı sanatçıların geleneksel gecelere davet edilmesi
- Malatya ile ilgili kitapların dernek kütüphanesinde bulundurulması
- Dernek lokalinin açılması

11.3.9. Hatay (İskenderun) Malatyalılar Kültür ve Tanıtma Derneği

Hatay (İskenderun) Malatyalılar Kültür ve Tanıtma Derneği'nin kültürel yaşama yönelik yapmakta olduğu çalışmalar iki başlık altında incelenebilir.

11.3.9.1. Dernek Amacının ve Faaliyetlerinin Tanıtımı

- Dernek çalışmalarının basın-yayın yolu ile tanıtımının yapılması

- Kültürel faaliyetlerde bulunmanın dernek amacı olduğunun belirtilmesi
- Dernekten kültürel yönde talepte bulunanlara yardımcı olunması

11.3.9.2. Malatya İlinin Kültürel Yönden Tanıtımı

- Malatyalılar gecesi düzenlenmesi
- Yerel radyolardan Malatya yöresine ait müzik parçalarının bulundurulmasının istenmesi
- Malatya’da düzenlenen kültürel etkinliklerin tanıtımının yapılması
- Malatyalı olmayan insanların da dernekle ilişki kurmalarının sağlanması

11.3.10. Denizli, Malatyalılar Yardımlaşma v Dayanışma Derneği

Denizli, Malatyalılar Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği’nin kültürel yönden yapmakta olduğu çalışmalar iki başlık altında incelenebilir.

11.3.10.1. Dernek Amacının ve Faaliyetlerinin Tanıtımı

- Dernek toplantılarında kültürel çalışmalar konusunda fikir alışverişinde bulunulması
- Dernek faaliyetlerinin dernek panosunda ve yerel basın-yayın organlarında tanıtılması

11.3.10.2. Malatya İlinin Kültürel Yönden Tanıtımı

- Malatya’da yapılan kültürel etkinliklerin tanıtımının yapılması
- Malatya’nın kültürünü yansıtan resim ve fotoğrafların dernek binasında sergilenmesi

11.3.11. anakkale, Malatya'yı Sevenler Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

anakkale, Malatyayı Sevenler Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'nin kültürel yaşama yönelik yaptığı çalışmalar iki başlık altında incelenebilir.

11.3.11.1. Dernek Amacının ve Faaliyetlerin Tanıtımı

- Dernek tarafından düzenlenen gecelerin basın yoluyla tanıtılması (yerel gazete ve yerel radyolar aracılığı ile)
- Hemşehri olmayan insanlara Malatya ili ve insanı hakkında olumlu ipuçları verilmeye çalışılması
- Dernek lokalinde toplantılar düzenlenmesi

11.3.11.2. Malatya İlinin Kültürel Yönden Tanıtımı

- Malatya'daki kültürel etkinliklerin Çanakkale'de tanıtımının yapılması
- Basında çıkan Malatya ile ilgili kültürel haber ve yazıların dernek binasında sergilenmesi
- Malatya ili ile ilgili resim ve fotoğrafların dernek binasında sergilenmesi

11.4. SİYASAL YAŞAMA YÖNELİK FAALİYETLER

Siyaset; ülke, devlet ve insan yönetimidir. Siyaseti, kamuoyu ilgilendiren sorunlarda kendi tercihini kabul ettirmek, başkalarının tercihlerinin gerçekleşmesini engellemek üzere çeşitli aktörlerin yürüttüğü faaliyetler diye tanımlanabilir. Siyaset toplumsal kaynakların bölüşümünde daha fazla pay alma amacıyla yapılır. (ÖZTEKİN, 1993, 3)

Siyasal Yaşamda, Malatyalıların kurdukları hemşehri derneklerinin siyasetle doğrudan ilişkileri, dernek üyelerinin siyasetle ilişkisi, siyasi alanda yapılan çalışmalar (dolaylı olarak) incelenebilir.

11.4.1. İstanbul, Öz Malatyalılar Siyasal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

Dernek tarafından siyasal yaşama yönelik yapılan çalışmalar dört başlıkta incelenebilir.

11.4.1.1. Derneğin Siyasetle Doğrudan İlişkisi

- Dernek, herhangi bir siyasi düşünce ve görüşün savunuculuğunu yapmamaktadır. Bütün siyasi partilere aynı mesafededir.
- Dernek, siyasi partilerin il başkanlıklarını belli aralıklarla ziyaret etmektedir.
- Dernek, üyesi olanlardan, farklı partilerde belediye başkanlığı, RP'den Ahmet Genç, Eyüp Belediye Bşk., ANAP'tan Ahmet Çetinsaya; Eminönü Belediye Bşk) yapanlar bulunmaktadır.
- Dernekle doğrudan ilişkisi olanlardan 2 belediye başkan yardımcısı ve 5 il Genel Meclisi üyesi bulunmaktadır.

11.4.1.2. Siyasal Çözüm İhtiyaç Duyulan Sorunların Çözümü İçin Yapılan Çalışmalar

- Yerel yönetimleri ilgilendiren sorunların çözümünde dernek üyelerine ve hemşehrilere referans verilmesi
- Başvuruda bulunmaları durumunda hemşehrilerin siyasal anlamda karşılaştıkları sorunun çözümü için bazen doğrudan, bazen de dolaylı görüşmeler yapılmaktadır.
- İstanbul’da işsiz hemşehrilerin kamu kuruluşlarında işe girmeleri için referans verilmesi
- Yerel yönetimleri ilgilendiren konularda dernekle ilişkili kişilerle ve parti yöneticilerle dernek yetkililerinin yüz yüze görüşmeleri

11.4.1.3. Siyasal Destek ve Siyasal Etki

Hiç bir siyasi partiye dernek doğrudan destek vermemektedir. Siyasal alanda etkinlik bulunmamaktadır. Ancak üyelerin kendi istek ve hür iradeleri ile seçme ve seçilme haklarını kullanmaları sonucunda siyasal alanda etkiden söz edilebilir. Dernek bünyesinde; RP, ANAP, CHP ve MHP’den ilçe parti başkanları, belediye başkanları, il genel meclis üyeleri, belediye meclis üyeleri ve milletvekili adayları bulunmaktadır.

11.4.1.4. Derneğin Baskı Aracı Olarak Kullanılması

- Dernek herhangi bir siyasi görüşün savunuculuğunu yapmadığı için siyasi yönden baskı aracı olarak kullanılması da söz konusu değildir. Bütünleştirici bir rol oynadığı için dernekle ilişkide olduğu kişilere, gerekli görüldüğünde başvuruda bulunmaktadır.
- İstanbul’da kurulmuş olan doğu ve güneydoğu illeri yardımlaşma ve dayanışma dernekleri ile bölge milletvekilleri ve İstanbul

milletvekillerinin ziyaret edilmesi. Bölgenin geliştirilmesi için çalışmalar yapılması

11.4.2. Ankara, Malatya İli Kalkındırma ve Yardımlaşma Derneği

Dernek tarafından siyasal yaşama yönelik yapılan çalışmalar dört başlık altında incelenebilir.

11.4.2.1. Derneğin Siyasetle Doğrudan İlişkisi

- Dernek, herhangi bir siyasi parti ile doğrudan ilişki içerisinde bulunmamaktadır.
- Dernek bünyesinde, gerek yönetim kurulunda ve gerekse üyeler arasında farklı partilerde aktif olarak siyasi faaliyette bulunanlar bulunmaktadır.

11.4.2.2. Siyasal Çözüme İhtiyaç Duyulan Sorunların Çözümü İçin Yapılan Çalışmalar

Türkiye Cumhuriyeti'nin merkezîyetçi bir yapıda bulunması ve merkezinin Ankara olması derneğin siyasi alandaki faaliyetlerinin artmasına neden olmaktadır. Derneğe başvuruda bulunan hemşehrilerden, siyasi çözüme ihtiyacı olan sorunların çözümü için Malatya milletvekillerine bilgi verilmesi ve gerektiğinde onlara gönderilmesi

Yerel yönetimlerle ilgili sorunlarla karşılaşan hemşehrilerin veya diğer insanların derneğe başvuruda bulunmaları durumunda yerel yönetimde görev alan hemşehrilere başvurulması

11.4.2.3. Siyasal Destek ve Siyasal Etki

Dernek, her türlü siyasi görüşe ve düşünceye sahip insanlara açıktır. Bu nedenle dernek bünyesinde farklı görüşten insanlar bulunmaktadır. Derneğin herhangi bir siyasi partiye destek vermesi söz konusu değildir.

Dernekle doğrudan ilişki (yönetim kurulunda görev alan ya da üye olan) insanlar farklı partilerde aday olma ya da doğrudan destek verme gibi yöntemlerle siyaset yapmaktadırlar.

11.4.2.4. Derneğin Baskı Amacı Olarak Kullanılması

Dernek doğrudan siyasetle uğraşmadığı gibi baskı aracı olarak ta kullanılmamaktadır. Dernek üyelerinin doğrudan siyaset yapmaları da siyasi etkinlik aracı olarak kullanılmaktadır.

11.4.3. İzmir, Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Derneği

Derneğin, siyasi yaşama yönelik olarak yapmakta olduğu çalışmalar dört başlık altında incelenebilir.

11.4.3.1. Derneği Siyasetle Doğrudan İlişkisi

Dernek herhangi bir siyasi düşünce ve görüşün savunuculuğunu yapmamaktadır. Herhangi bir siyasi partiyi desteklemesi de söz konusu değildir. Ancak amacına da uygun değildir.

Dernek yönetiminde görev alanlar ve üyeler içerisinde siyasetle doğrudan uğraşan insanlar bulunmaktadır.

11.4.3.2. Siyasal Çözüm İhtiyaç Duyulan Sorunların Çözümü İçin

Yapılan Çalışmalar

- Dernekle ilişki içerisinde bulunan insanların siyasal sorunlarla karşılaşmaları durumunda siyasi parti ve sendika kuruluşlarına başvuru konusunda derneğin aracılık etmesi
- Siyasetle doğrudan uğraşan dernek yönetiminde görev alanların ve üyelerin; herneşirlerin veya derneğe başvuruda bulunan diğer insanların sorunlarının çözümü için çalışma yapmaları

11.4.3.3. Siyasi Destek ve Siyasi Etki

- Herhangi bir siyasi parti doğrudan veya dolaylı olarak dernek tarafından desteklenmemektedir.
- Dernekle ilişkisi olan insanlar siyasal yaşamda; siyasetle doğrudan ilişki içerisinde bulunabilmektedirler.
- Dernek üyelerinin siyaset yapmaları kendi hür iradeleri ile olmaktadır.
- Dernek yönetiminin veya üyelerinin siyaset yapmaları da derneğin, siyasal etkinlik için kullanılmasını sağlamamaktadır.

11.4.3.4. Derneğin Baskı Aracı Olarak Kullanılması

- Derneğin yerel yönetimler, merkezi yönetim ve bürokraside baskı aracı olarak kullanılması söz konusu değildir.
- Derneğin baskı aracı olarak kullanılması, derneğin genel amacına aykırıdır.

11.4.4. Adana, Malatyalılar Kültür Dayanışma ve Tanışma Derneği

Derneğin siyasal yaşama yönelik faaliyetleri dört başlık altında incelenebilir.

11.4.4.1. Derneğin Siyasetle Doğrudan İlişkisi

- Derneğin herhangi bir partiyi veya siyasi görüşü desteklemesi söz konusu değildir.
- Dernek ilgililerinin siyasi partileri, ziyaretleri ve siyasi partilerin de derneği ziyaretleri olmaktadır.
- Dernek üyelerinden ve yönetiminden siyasetle doğrudan ilgilenen kişiler bulunmaktadır.

11.4.4.2. Siyasal Çözüm İhtiyaç Duyulan Sorunların Çözümü İçin Yapılan Çalışmalar

- Merkezi yönetimle ilgili siyasi sorunların çözümü için derneğe başvurulması durumunda dernek, Malatya ve Adana milletvekillerine doğrudan başvurmakta ve görüşme yapmaktadır.
- Yerel yönetimi veya Adana'daki bürokrasiyi ilgilendiren sorunların çözümü için, gerektiğinde siyasi parti, yerel yönetim yönetimine ve il yönetimine doğrudan veya dolaylı olarak başvuru yapılmaktadır.

11.4.4.3. Siyasal Destek ve Siyasal Etki

- Dernek üyeleri kendi hür ve özgür iradeleri ile siyasete girebilirler. Aday üye veya siyasi parti yönetiminde görev alabilirler.
- Dernek üyelerine veya hemşehrilerine dernek tarafından herhangi bir siyasi partiyi desteklemeleri için telkinde bulunulması söz konusu değildir.
- Dernek üyelerinin çokluğu veya Adana'da bulunan Malatyalıların sayısı derneğin siyasal etkinliği için kullanılmamaktadır.

11.4.4.4. Derneğin Baskı Aracı Olarak Kullanılması

Dernek amacı doğrultusunda; derneğin baskı aracı olarak kullanılması olası değildir.

1.4.5. Bursa Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Derneği

11.4.5.1. Derneğin Siyasal Yaşama Yönelik Çalışmaları

- Dernek herhangi bir siyasi partiyi desteklemektedir.
- Dernek üyeleri ve yönetimi içerisinde siyasetle doğrudan ilişkide olan kişiler bulunmaktadır.

- Dernek üyelerinin veya başvuruda bulunan diğer insanların siyasi sorunlarının çözümü için doğrudan veya aracı olarak yerel yönetim yöneticilerine veya merkezi idare yöneticilerine başvuru yapılmaktadır.

11.4.6. İçel, Malatya Kültür Dayanışma ve Tanışma

- Derneğin herhangi bir siyasi parti ya da düşünceyi desteklemesi veya savunması olası değildir. Dernek bünyesinde bir çok siyasi düşünce ve görüşten insan bulunmaktadır.
- Dernek üyeleri veya yöneticileri kendi hür iradeleri ile siyasetle uğraşabilmektedirler.
- Siyasal çözüme ihtiyaç duyulan sorunlarda derneğe başvurulması halinde sorunun çözümü için her türlü yasal yola başvurulur.

11.4.7. Zonguldak, Malatya İli Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

11.4.7.1. Derneğin Siyasal Yaşama Yönelik Çalışmaları

- Derneğin herhangi bir siyasi partiyi veya görüşü desteklemesi (dolaylı veya doğrudan) olası değildir.
- Dernek üyelerinin çoğunluğunun işçi olması nedeniyle işçi sendikalarıyla yakın ilişki içerisinde.
- Siyasi partilerin derneği ziyareti, siyasi partilerin de dernek yönetimi tarafından ziyareti olağandır.
- Dernek üyeleri kendi hür iradeleri ile siyasetle ilgilenebilirler.
- Dernekle ilişkide olan insanların siyasi sorunlarının çözümü için siyasi kurumlara dernek doğrudan başvurmaktadır.

11.4.8. Eskişehir, Malatyalılar Kültür ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

Dernek siyasetle ilişki içerisinde değildir.

11.4.9. Hatay (İskenderun) Malatyalılar Kültür ve Tanıtma Derneği

Derneğin siyasi konularda herhangi bir çalışması olmamakla birlikte hemşehrilerin ve üyelerin karşılaştıkları siyasi sorunların çözümü için aracılık yapmaktadır.

11.4.10. Denizli, Malatyalılar Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

Dernek siyasetle ilgili çalışma yapmamaktadır.

11.4.11. Çanakkale, Malatya'yı Sevenler Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

Dernek dolaylı veya doğrudan siyasetle ilişki içerisinde bulunmamaktadır.

11.5. SOSYAL-KÜLTÜREL VE SİYASAL AÇIDAN HEDEFLenen ANCAK BAŞARILI OLUNAMAYAN KONULAR

Derneğin kurulu bulunduğu ildeki hemşehrilerle olan ilişkinin yeterli olmadığı üyeler tarafından belirtilmektedir. Dernek ile hemşehriler arasındaki ilişkinin yetersiz olmasında dernek çalışmalarının yetersizliği, hemşehrilerin derneğe ilgisiz kalması ve üyelerin dernek tanıtımını tam olarak yapamaması ve dernek çalışmalarını yakından izlemeleri bulunmaktadır.

Her birey bir örgüte bazı gereksinimlerini ve beklentilerini gidermek için katılır. Bireyler buldukları örgütle, bu gereksinim ve beklentileri altında davranışta bulunurlar. Gereksinimler karşılanmaz ve beklentileri giderilmezse örgütün üyesi olan bireylerin morali bozulur ve verimlilik düşer. (Bilim ve Teknik, 1994, 59)

11.5.1. Sosyal Alanda Hedeflenen Ancak Başarılı Olunamayan Konular

Görüşme yapılan dernek üyeleri ve yönetim üyesinin tümü dernek çalışmalarının yetersiz olduğunu belirtmiştir. Memleketten yeni gelen hemşehrilerin veya daha önce gelen hemşehrilerin çoğunun derneği tanımadıkları ve bu sebeple ilişki kuramadıkları belirtilmiştir.

Dernek üyelerinin dernek faaliyetlerinden yeterince haberdar olamadıkları belirtilmiştir. Bu nedenle derneğin ulaşabildiği hemşehri sayısı hedeflenen sayıların altında kalmıştır.

Sosyal yaşama yönelik yardımların (yiyecek, giyecek, konut, iş) daha fazla muhtaç hemşehriye veya diğer insanlara ulaştırılması hedeflenmektedir. Bu amaçla kapsamlı çalışmaların yapılmadığı belirlenmiştir.

11.5.2. Kültürel Planda Hedeflenen Ancak Başarılı Olunamayan

Konular

Malatya ilinin tanıtımı için kapsamlı çalışmalar yapılamadığı belirtilmiştir. Mahalli kültürün tanıtımı için yapılan çalışmalar yetersiz bulunmaktadır. Geleneksel tören ve merasimler organizasyon eksikliği nedeniyle tam olarak yapılamamaktadır. Malatya'nın tanıtımını yapan yayınlar tam olarak takip edilememekte olduğu belirtilmektedir.

11.5.3. Siyasal Alanda Hedeflenen Ancak Başarılı Olunamayan

Konular

Malatya İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi'nin tamamlanması için İstanbul, Ankara ve İzmir'deki Malatyalılar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Dernekleri çalışmalar yapmıştır. Ancak Tıp Merkezi bitirilememiştir.

Her dernek hemşehrilerinin siyasal çözüme ihtiyaç duyan sorunlarının hepsinin çözülmesini istemektedir. Fakat bu her zaman mümkün olmamaktadır.

12. BULGULAR, ÖNERİLER VE SONUÇ

12.1. Bulgular

B.1. Büyük kentlerdeki derneklerin yaptığı çalışmaların daha kapsamlı olduğu belirlenmiştir.

B.2. Dernek üyelerinin derneklerin çalışmaları konusunda yeterli bilgilere sahip olmadıkları belirlenmiştir.

B.3. Derneklerin faaliyetlerini planlı ve programlı bir şekilde yapmadıkları gününbirlik politikalarla çalıştıkları belirlenmiştir.

B.4. Derneklerin toplumda birleştiricilik görevini iyi bir şekilde yerine getirdiği belirlenmiştir. Memlekette birbirleriyle tanışık oldukları halde selamlaşmayan insanların hemşehri derneklerinde, farklı siyasi görüşlere sahip olsalar dahi, beraberce çalıştıkları belirlenmiştir.

B.5. Dernek bilgilerinin, belgelerinin ve faaliyet raporlarının düzenli olarak tutulmadığı ve saklanmadığı belirlenmiştir.

B.6. Dernek üyelerinin ve hemşehrilerin derneğin gücünün farkında olmadığı ve derneklerin faaliyetlerini küçümsediği gözlenmiştir.

B.7. Derneklerin yönetim kurullarında görev alanların ve üyelerin profesyonel olarak dernek işiyle uğraşmamalarından dolayı dernek çalışmalarına az zaman ayırdıkları bu nedenle de dernek çalışmalarının çoğu zaman yavaşladığı belirlenmiştir. **B.8.** Derneklerin siyasetle doğrudan ilgilenmemesi ve dernekle ilişkide olanların farklı siyasi düşüncelerinin olması derneklerin değişik siyasal partilerin bile taleplerini onlara iletebilmelerini, iktidarda olmasını sağlamıştır. Kısaca hemşehri dernekleri hemen her dönemde siyasal iktidarda oldukları söylenebilir.

B.9. Derneklerin faaliyetleri ve çalışmaları geliştikçe ve büyüdükçe, tanıtımları iyi bir şekilde yapıldıkça derneklere olan ilginin daha da artacağı söylenebilir-belirtilebilir.

B.10. Küçük kentlerdeki dernek faaliyetleri “lokal” türü yerlerde yapılmaktadır. Lokal tipi yerlerde kapsamlı çalışmalar yapılamadığı görülmüştür. Bunda da bu kentlerdeki Malatyalıların sayısının az olmasının da etkisi bulunmaktadır.

B.11. Kente yeni göçen hemşehrilerin dernekle ilişki kurmada ilgisiz kaldığı belirlenmiştir. Bunda dernek çalışmalarının hedef kitleyi tam olarak seçememesi ve dernek tanıtımlarının tam olarak yapılamamasının etkisi bulunmaktadır.

B.12. Derneklerde, ekonomik yönden değişik düzeylerde olan insanların görev aldıkları belirlenmiştir. Görev alanların bir çoğu ticaretle veya serbest mesleklerle uğraşan kişilerdir.

B.13. Hemşehri dernekleri, hemşehrilerin birbirlerini tanımalarını ve dernek dışında da dayanışma ve yardımlaşma içerisinde olmalarını sağlamaktadır.

B.14. Hemşehri dernekleri, Malatya kültürünün tanıtımını yapmakta ve mahalli kültürün buldukları kentlerde yaşanmasına yardımcı olmaktadır.

B.15. Hemşehri dernekleri doğrudan siyasetle uğraşmamaktadırlar. Ancak siyasal partilerin çalışma programlarında öncelikle ilişki içerisinde bulunulacak yerler arasında hemşehri dernekleri de bulunmaktadır. (RP, ANAP ve CHP 1997 Çalışma Planları)

B.16. Hemşehri dernekleri, hemşehrilerin psikolojik yönden rahatlamlarını sağladığı ve hemşehrilere güven verdikleri belirlenmiştir.

B.17. Hemşehri derneklerinin diğer gönüllü kuruluşlarla yeterince işbirliği içinde olmadıkları belirlenmiştir.

B.18. Derneklerde görev alanların yaş ortalaması kırk yaşın üzerindedir. Bu da gençlerin dernek çalışmalarına yeterince katılmadıklarını göstermektedir.

12.2. Öneriler

Ö.1. Hemşehri dernekleri teknolojinin olanaklarından yararlanabilirler. Dernek binalarındaki kayıtların düzenli olarak tutulması için bilgisayar kullanabilirler.

Ö.2. Hemşehri dernekleri daha kapsamlı ve etkili çalışma yapabilmek için üniversitedeki ilgili bölümlerle ilişki kurarak düzeyli bir plan ve program hazırlayabilirler.

Ö.3. Dernek binalarında profesyonel insanlar bulundurulmalı ve dernek binaları her gün belirli saatlerde mutlaka açık olmalıdır.

Ö.4. Derneğin ve faaliyetlerinin tanıtımı daha etkili yapılmalıdır. Bunun için kitle iletişim araçlarından daha fazla yararlanılmalıdır.

Ö.5. Üniversitelerde bulunan ilgili fakülte ve bölümlerden hemşehri derneklerinin toplumsallaşma ve kültürlenme süreçleri ve topluma olan etkileri konusunda daha kapsamlı çalışmalar yapabilirler.

Ö.6. Hemşehri derneklerinin kurulu bulunduğu illerdeki hemşehri üniversite öğrencileri dernekle ilişki kurarak dernek çalışmalarına daha etkin bir şekilde katılabilirler.

Ö.7. Türkiye genelinde Malatyalıların kurmuş oldukları hemşehri dernekleri hep birlikte hareket ederek Malatya ile ilgili sorunların çözümü için Meclisteki Malatya milletvekillerini derneklerin kurulu bulunduğu kentlerin milletvekillerini ve ilgili bakanlıkları ziyaret edebilirler.

Ö.8. İstanbul'da çıkartılan "Malatyalıların Sesi" dergisi gibi dergi ve diğer tür yayınlarla hemşehrilerin birbirlerini tanımaları ve derneklerin faaliyetlerinin tanıtımı yapılabilir.

Ö.9. Dernekler Malatya'daki kamu kurum ve kuruluşlarıyla ayrıca Malatya'daki gönüllü kuruluşlarla organizeli çalışmalar yapabilirler.

Ö.10. Derneklerin kültürel alanda daha etkili olabilmeleri için kitle iletişim araçlarından daha verimli bir şekilde yararlanmaları gerekmektedir. Ayrıca Malatyalıların kültürü ile ilgili çalışma yapan İnönü Üniversitesi öğretim üyelerinden bu konuda yardım istenebilir.

12.3. Sonuç

20. y.y. sonlarına gelindiğinde insanlar şehirlerde kendi halinde yaşayan insanların büyük bir bölümünün; birbirleriyle yanyana fakat yabancı, muhtaç fakat dayanışmasız yaşadıkları gözlenmektedir. Şehirde yaşayan bir çok insanın karşılaştığı bu olumsuzlukların giderilmesi için insanların birlikteliği ve paylaşımcılığı gerekmektedir. Bu olumsuzlukların eskisi gibi akrabalık ve komşuluk ilişkileri ile çözülmesi olası görünmemektedir. Bu olumsuzlukların tümünün devletten beklemek de yeterli çözüm olmamaktadır.

İnsanların kendi aralarında sosyal, kültürel ve siyasi alanda yardımlaşmaya ve dayanışmaya dayalı örgütler kurmaları ve karşılaşılan sorunların çözümü için etkili ve verimli bir şekilde çalışmaları gerekmektedir. Toplumsal sorunların etkili ve verimli bir şekilde çözülmesinde sosyal yardımlaşma ve dayanışma derneklerine büyük görevler düşmektedir.

Herhangi bir ülkeye, bölgeye veya şehre sahip çıkmak söz söylemekle değil o ülke, bölge ya da şehir için ve buralarda yaşayan insanlar için; zaman,beyin gücü ve ekonomik harcamalar yapmakla olur. Bu anlamda hemşehri derneklerinin çalışmaları da dernek üyelerinin doğup büyüdükları yerlere sahip çıkmasının bir göstergesidir.

Siyasi iktidarlarda gönüllü kuruluşların yaptıkları çalışmalarını görmezlikten gelmeden, bu oluşumlara gereken ilgiyi göstermelidirler. Bu oluşumların verimli, etkin ve üretken bir yapıda çalışabilmeleri için gerekli kararları almalıdırlar.

EKLER**EK:1****GÖRÜŞME TARİHİ VE GÖRÜŞME YERLERİ**

Görüşmeler	Tarihi	Yeri
Görüşme : 1	01-10 / 09 / 1997	İstanbul
Görüşme : 2	08-09 / 09 / 1997	Ankara
Görüşme : 3	04-05 / 09 / 1997	İzmir
Görüşme : 4	15-15 / 10 / 1997	Adana
Görüşme : 5	23 / 08 / 1997	Bursa
Görüşme : 6	30 / 07 / 1997	İçel
Görüşme : 7	21 / 09 / 1997	Zonguldak
Görüşme : 8	04 / 09 / 1997	Eskişehir
Görüşme : 9	19 / 08 / 1997	Denizli
Görüşme : 10	12 / 08 / 1997	Hatay (İskenderun)
Görüşme : 11	16 / 09 / 1997	Çanakkale

EK: 2**GÖRÜŞME SORULARI****Görüşme Yapılan Kişinin**

Adı Soyadı :

Mesleği :

Doğ. Yeri ve Tarihi :

Dernekteki Görevi :

Dernekte Görev Aldığı Tarih :

1- Derneğin kuruluş tarihi, üye sayısı ve genel amacı nedir?

2- Doğrudan veya dolaylı olarak ilişkide bulunduğunuz hemşehri sayısı kaçtır?

3- Bulduğunuz ildeki muhtemel hemşehri sayısı kaçtır?

4- Dernek üyelerine yönelik ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?

a) Sosyal yönden yapılan çalışmalar:

b) Kültürel yönden yapılan çalışmalar

c) Ekonomik yönden yapılan çalışmalar

5- Üye olmayan hemşehrilerinizden

a) Memleketten yeni gelenlerden nasıl haberdar olmaya çalışıyorsunuz?

- aa) Kendileri başvurmaktalardır
- ab) Tanıdıklar aracılığı ile
- ac) Üyelerimizin aracılığı ile
- ad) Diğer

b) Bulduğunuz ile göçen hemşehrileriniz öncelikli talebi nedir?

- ba) İş
- bb) Konut
- bc) Nakdi yardım
- bd) Diğer

c) Bulduğunuz ildeki işsiz hemşehrileriniz size başvuruyorlar mı?

- ca) Evet
- cb) Hayır
- caa) Kaçına iş buldunuz?
- cab) Ne gibi işler buldunuz?

d) Bulduğunuz ildeki ihtiyaç sahibi hemşehrileriniz size başvuruyorlar mı?

- da) Evet
- db) Hayır
- daa) Kaç ihtiyaç sahibine yardım yapmaktasınız?
- dab) İhtiyaç sahiplerine yapılan yardımlar?
 - İş
 - Konut - Barınma
 - Nakdi yardım
 - Diğer

e) Bulduğunuz ildeki öğrenci hemşehrilerinize yönelik çalışmalarınız var mı?

ea) Evet

eb) Hayır

- Burs
- Barınma
- Referans
- Diğer

6- Hemşehri olmayan insanlara yönelik çalışmalarınız var mı?

a) Evet

b) Hayır

- İş
- Konut
- Nakdi
- Diğer

7- Malatya ilinde yaşayan insanlara yönelik çalışmalarınız var mı?

a) Evet

b) Hayır

aa)Ekonomik çalışmalar

ab) Sosyal çalışmalar

8- Bulduğunuz ildeki hemşehrilerinizle yapılan ilişkileri yeterli buluyormusunuz?

a) Evet

b) Hayır

- ba) Hemşehrilerimiz derneğe sahip çıkmalı
- bb) Dernek daha iyi çalışmalı
- bc) Üyeler daha iyi çalışmalı
- bd) Diğer

9- İldeki hemşehrilerinizin kültürel kimliklerini korumaları için çalışma yapıyor musunuz?

a) Evet

b) Hayır

aa) Dini törenler düzenleme

ab) Sünnet ve evlenme merasimleri düzenleme

ac) Geleneksel tanışma ve kaynaşma geceleri

ad) Diğer

10- Mahalli kültürün bulunduğunuz ilde yaşatılması ve topluma tanıtılması için çalışmalar yapıyor musunuz?

a) Evet

b) Hayır

aa) Geçeler düzenleme

ab) TV programlarına katılarak mahalli kültürün tanıtımı

ac) Diğer

11- Dernek üyelerinden siyasetle doğrudan ilişkisi olan var mı?

a) Evet

b) Hayır

aa) Milletvekili veya Bakan

ab) Belediye Başkanı

ac) Belediye Meclis Üyesi

ad) İlgenel Meclis Üyesi

ae) İl Yönetim Kurulu Üyesi

af) Milletvekili veya Belediye Başkan Adayı

12- Bulduğunuz ildeki hemşehrilerinizin siyasal çözüme ihtiyaç duyan sorunlarının çözümünü için yaptığınız çalışmalarınız var mı?

- a) Evet
- b) Hayır
- aa) Doğrudan görüşme
- ab) Dolaylı diyalog
- ac) Referans verme
- ad) Diğer

13- Malatya ilinin veya Malatyalı bir hemşehrinizin siyasal çözüme ihtiyaç duyan sorunlarının çözümünü için yaptığınız çalışmalarınız var mı?

- a) Evet
- b) Hayır

Varsa neler:

14- Siyasal alanda etkin rol oynamak için herhangi bir çalışma yapılmakta mıdır?

- a) Evet
- b) Hayır
- aa) Aday olma (Gösterme)
- ab) Belli bir adayı destekleme
- ac) Belli bir partiyi destekleme
- ad) Pazarlık
- ae) Diğer

15- Siyasi iktidara derneğinizin bir siyası baskı aracı olarak kullanılması gibi bir çalışma var mı?

- a) Evet
- b) Hayır

16- Amaçlayıpta yapamadığınız konu var mı?

a) Evet

b) Hayır

aa) Ekonomik yardım olarak

ab) Tanıtım ve kaynaşmayı sağlamak için

ac) Diğerleri

17- Hemşhrilerinize yönelik diğer dernekler veya vakıflar var mı?

a) Evet

b) Hayır

Varsa hangileri:

18- Diğer vakıf ve derneklerin çalışmaları sizce faydalı mı?

a) Evet

b) Hayır

19- Diğer vakıf ve derneklere gerek var mı?

a) Evet

b) Hayır

EK: 3**MALATYALILARIN İL, İLÇE VE KÖY DÜZEYİNDE DİĞER İLLERDE KURDUKLARI DERNEKLER**

DERNEĞİN ADI	Bulunduğu İl
1. Hekimhanlılar Yard. Dern.	Adana
2. Malatyalılar Kültür Dayanışma - Tanışma Dern.	Adana
3. Darende İlçesi Yard. ve Kült. Dern.	Ankara
4. Malatya Darende Yazıköy Yard. Dern.	Ankara
5. Hekimhanlılar Kültür, Yard. ve Day. Dern.	Ankara
6. Arguvanlılar Yard. ve Day. Dern.	Ankara
7. Malatya Kuluncak Yard. ve Day. Dern.	Ankara
8. Malatya İli Hekimhan İlçesi Haçlar Köyü Yard. ve Day. Dern.	Ankara
9. Malatya İli Kalkındırma ve Yard. Dern.	Ankara
10. Malatyalılar Kültür ve Yard. Dern.	Antalya
11. Malatyalılar Kültür ve Dayanışma Dern.	Bursa
12. Malatya'yı Sevenler Sos. Yard. ve Day. Dern.	Çanakkale
13. Malatyalılar Yard. ve Day. Dern.	Denizli
14. Malatyalılar Kültür ve Sos. Yard. Dern.	Eskişehir
15. Malatyalılar Kültür ve Sos. Yard. Dern.	Gaziantep
16. Malatyalılar Kültür ve Tanıtma Dern.	Hatay
17. Malatya Kültür Dayanışma ve Tanışma Dern.	İçel
18. Malatya Kuluncak Başören Kült. ve Güzel Dern.	İçel
19. Malatya Atalar Köyü Kült. ve Yard. Dern.	İçel

20. Malatya Kale İlçesi Bent Köyü Yard. ve Day. Dern. İstanbul
21. Malatya Pütürge Gözlüce Köyü Kalk. Dern. İstanbul
22. Pütürge Örmeli Köyü Sos. Yard. ve Kült. Dern. İstanbul
23. Doğanşehir Sos. ve Kültürel Yard. ve Day. Dern. İstanbul
24. Öz Malatyalılar Sos. Yard. ve Day. Dern. İstanbul
25. Pütürgeliler Sos. Yard ve Daya. Dern. İstanbul
26. Malatya Hekimhan Sarköy Yard. ve Day. Dern. İstanbul
27. Malatya İli Arguvan İlçesi Sos. Yard. ve Day. Dern. İstanbul
28. Malatya İli Pütürge İlçesi Bakımlı Köyü Sos. Yard. Dern. İstanbul
29. Malatya İli Pütürge İlçesi Sakkuşağı Köyü Kalk. Dern. İstanbul
30. Arguvan Kuyudereliler Yard. ve Day. Dern. İstanbul
31. Malatya Çelebi ve Çevre Köyler Sos. Yard. ve Day. Dern. İstanbul
32. Arapkir Kuru Köyü Kalk. ve Göz. Dern. İstanbul
33. Malatya İli Arguvan İlçesi Yoncalı Yard. ve Day. Dern. İstanbul
34. Malatya İli Balyan Köyleri Yard. ve Day. Dern. İstanbul
35. Arapkir İlçesi Yaylacık Köy. Kalk. ve Sosyal Day. Dern. İstanbul
36. Malatya İli Pütürge İlçesi Öğrencik Köyü Kalk. Dern. İstanbul
37. Malatya İli Yalınca Köyü Güzelleştirme Dern. İstanbul
38. Malatya Arapkir İlçesi Alıçalı Köyü Yard. ve Day. Dern. İstanbul
39. Malatya İli Gökçe Beldesi Sos. Yard. ve Day. Dern. İstanbul
40. Arapkir Onar Köyü Kalk. Dern. İstanbul
41. Arguvan Kınık Sos. Yard. ve Day. Dern. İstanbul
42. Pütürge İlçesi Gündüz Köyü Yard. ve Day. Dern. İstanbul
43. Malatya Pütürge Uzuntaş Köyü Şalyan Mah. Kalk. ve Day. Dern. İstanbul

44. Malatya İli Pütürge İlçesi Balpınar Köyü Sos. Yard. Dern. İstanbul
45. Arapkir İlçesi Çakırsu Köyü Kült. ve Yard. Dern. İstanbul
46. Pütürge Gökçeli Köyü Yard. ve Day. Dern. İstanbul
47. Malatya Doğanyol Konurtay Köyü Sos. Yard. Dern. İstanbul
48. Hekimhan İlçesi Delihasyurdu Köyü Sos. Yard. ve Day. Dern. İstanbul
49. Malatyalılar Kültür ve Day. Dern. İzmir
50. Gebze Malatya Arapkir Kalk. Dern. Kocaeli /Gebze
51. Malatya İli Sos. Yard. ve Day. Dern. Zonguldak

KAYNAKÇA

- Aker, Ahmet (1972), **İş Göçü**, İstanbul, Sander Yayınları.
- Andraı, Charles (1965), **Political Life and Social Change**, Boston, Little Brown.
- Armağan, Servet (1980), **Temel Hak ve Ödevler**, İstanbul, İ. Ü. Hukuk Fakültesi Yayınları No: 618.
- Aslan, M. Hakkı (1993), **Türkiye’de Dernek Kurma Hak ve Özgürlüğünün Tarihsel Gelişimi**, Ankara, TOBAİE.
- Barlas, Taylan (1980), **Çağdaş Toplumun Bunalımı**, Ankara, A. Ü. İkt. ve Tic. İlimler Akademisi Yayınları.
- **Bilim ve Teknik Dergisi**, Eylül 1994, TÜBİTAK.
- Buran, Hasan (1993), **Baskı Grupları, Türkiye’de Dernekleşme ve Balkan Göçmen ve Mülteci Dernekleri Örneği**, İ.Ü.S.B.F. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul.
- Çeçen, Anıl (1984), **Kültür ve Politika**, İstanbul. Hil Yayınları.
- Dönmezer, Sulhi (1984), **Sosyoloji**, Ankara Savaş Yayınları.
- DPT (1988), **Yeni Kentleşme Alanları Projesi**, İmar ve İskan Bakanlığı Yayını, Ankara.
- DPT, **Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1996-2000)**
- DİE, 1992, 1994, 1996, 1997 **Sosyo-Ekonomik Göstergeler**.
- Ejder, Maliki (1997), **Doğu Anadolu’ya Sosyal ve Ekonomik Bakış**, Ankara.
- Ergil, Doğu (1984), **Toplum ve İnsan**, Ankara, Turhan Kitabevi.

- Ergil, Doğu (1980), **Türkiye’de Dernek ve Şiddet**, Ankara, Turhan Kitabevi.
- Erkal, Mustafa (1984), **Sosyal Mesleklerimiz ve Sosyal Değişme**, Ankara, Mayaş Yayınları.
- Fer, Müslih (1968), **Türkiye’de Sosyal Hizmetin Tarihçesi**, Ankara, Sosyal Hizmet Dergisi, Cilt II.
- Gökçe, Birsen (1976), **Gecekondu Gençliği**, Ankara, H. Ü. Yayınları.
- Halk Kültürü (1985), İstanbul (Derleme-Araştırma).
- Huberman, Leo (1990), **Feodal Toplumdan Yirminci Yüzyıla**, İstanbul, (Çev: M. Belge), İletişim Yayınları.
- Kağıtçıbaşı, Çiğdem (1979), **İnsan ve İnsanlar**, İstanbul, Cem Ofset.
- Kartal, Kemal (1992), **Ekonomik ve Sosyal Yönleriyle Türkiye’de Kentleşme**, Ankara, Adım Yayıncılık.
- Keleş, Ruşen (1983), **100 Soruda Türkiye’de Şehirleşme Konut ve Gecekondu**, İstanbul, Gerçek Yayınevi.
- Keleş, Ruşen (1984), **Kentleşme ve Konut Politikası**, Ankara, A. Ü. S.B.F. Yayınları.
- Keleş, Ruşen ve Ünsal, Artun (1982), **Kent ve Siyasal Şiddet**, Ankara, A. Ü., S.B.F. Yayınları.
- Kennedy, Paul (1996), **21. Yüzyıla Hazırlanırken**, Ankara, (Çev: Fikret, İçcan), Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Karınca, Eray (1992), **Dernek Hakkı**, Ankara, TODAİE.
- Kitapçı, Ayten (1991), **Gecekondu Araştırması**, İstanbul.
- Koçyıldırım, Şener (1987), **Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Faaliyetleri İle Sosyal Refah Hizmetlerine Halkın Katılım Eğilimleri**,

(Doktora Tezi), Ankara, Hacetepe Üniversitesi, Sosyal Hizmetler Anabilim Dalı.

- Kızılçelik, Sezgin (1993), **Açıklayıcı, Sosyolojik Terimler Sözlüğü**, Konya, Günay Ofset.
- Kongar, Emre (1985), **Toplumsal Değişme Kuramları ve Türkiye Gerçeği**, İstanbul, Remzi Kitabevi.
- Kongar, Emre (1972), **İzmir'de Kentsel Aile**, Ankara, Türk Sosyal Bilimler Derneği Yayınları.
- Kalaycıoğlu, Ersin (1992), **Toplumun Gelişmesi Gönüllü Kuruluşları Engelleyen Zihniyeti Aştı**, Görüş Dergisi.
- Köprülü, Bülent (1979), **Medeni Kanun**, İstanbul, İ. Ü. Hukuk Fakültesi Yayınları, No: 618.
- Lipson, Lesilie (1986), **Politika Biliminin Temel Sorunları**, (Çev: Tuncer Mustafaoğlu), Ankara, Birlik Yayınları.
- Lipset, S.M. (1986), **Siyasal İnsan**, (Çev: Mete Tunçay), Ankara, Teori Yayınları.
- Mardin, Şerif (1983), **Tabakalaşmanın Tarihsel Belirleyicileri Türkiye'de Sosyal Sınıf ve Sınıf Bilinci**, İstanbul Felsefe Yazıları Beşinci Kitap.
- Öz, Ahmet (1979), **Türkiye'de Göç Olgusu Sorunları**, Ankara, Alkan Yayınları.
- Özel, İsmet (1996), **Zor Zamanda Konuşmak**, İstanbul, Şule Yayıncılık.
- Özdemir, Muhittin (1989), **Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı**, Ankara.
- Özbudun, Ergun (1975), **Türkiye'de Sosyal Değişme ve Siyasal Katılma**, Ankara, A. Ü. Hukuk Fakültesi Yayınları.

- Öztekin, Ali (1993), **Siyaset Bilimine Giriş**, Malatya.
- Sarıbay, A. Yaşar (1986), **Tanzimat, Modernleşme Arayışı ve Siyasal Değişme**, İstanbul, Betan Yayınları.
- Sencer, Yakut (1979), **Türkiye’de Kentleşme**, Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Sevgi, Cezmi (1988), **Kentleşme Sürecinde İzmir ve Gecekonduları**, İzmir, Konak Belediyesi Kültür Hizmetleri Yayınları.
- Sunar, İlkey (1986), **Toplum ve Düşün**, Ankara, Toplum ve Birey Yayınları.
- Şaylan, Gencay (1981), **Çağdaş Siyasal Sistemler**, Ankara, Sevinç Matbaası.
- Tan, Nail (1995), **Folklor (Halk Bilimi) Genel Bilgiler**, İstanbul.
- Tatar, Taner (1997), **Siyaset Sosyolojisi**, İstanbul, Turan Yayıncılık.
- Tatlıgil, Ercan (1989), **Kentleşme ve Gecekondular**, İzmir, Ege Üniversitesi Basımevi.
- Tekeli, İlhan (1972), **Türkiye’de Kentleşme Yazıları**, Ankara, Turhan Kitabevi Yayınları
- Tekeli, İlhan (1977), **Göçler**, İstanbul.
- Toker, Şadiye (1990), **Sosyal Yardımlaşmayı ve Dayanışmayı Teşvik Fonu ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları**, Bilim Uzmanlığı, TODAİE.
- Toprak, Zerrin (1989), **Kamu Hizmetlerinde Süreklilik ve Düzen**, İzmir, İzmir TSO Dergisi, I. Sayı.
- Turan, İlder (1986), **Türkiye’de Siyasal Kültürün Oluşumu**, İstanbul, Beta Yayınları.

- Turhan, Mümtaz (1994), **Kültür Değişmeleri**, İstanbul, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fak. Vakf. Yayınları, No: 16.
- Tunaya, T. Zafer (1984), **Türkiye’de Siyasi Partiler**, İstanbul, Hürriyet Vakfı Yayınları.
- Verba, S. N. NIE, J. KIM (1978), **Participation and Political Equality**, Cambridge, Cambridge Univ. Press.
- Wells, Calvin (1993), **İnsan ve Dünyası**, İstanbul, (Çev: Bozkurt Güvenç), Remzi Kitabevi.
- Yasa, İbrahim, **Toplum Kalkınması ve Köylerde Yardımlaşma Gelenekleri**, A. Ü. S.B.F. Dergisi, Cilt XVII, Sayı: 1.
- Yener, M. Serhat (1977), **Dernekler ve Vakıflar Kanunu**, Ankara, Seçkin Yayınevi.
- Yücekök, Ahmet N. (1972), **Türkiye’de Dernek Gelişimleri**, Ankara, A. Ü. S.B.F. Yayınları No: 335.
- Yücekök, Ahmet N. (1987), **Siyasetin Toplumsal Tabanı**, A. Ü. S.B.F. Yayınları.
- Nüfus ve Sağlık Araştırması (1993), Sağlık Bakanlığı, Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü.
- Şentürk, Ahmet-Gülseren, Mehmet (1995), **Malatya’nın Kültürel Yapısı**.
- Türkiye İş Bankası Kültür ve Sanat Dergisi, Malatya Özel Sayısı, Aralık 1992, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- **Malatya’nın Sesi** (Aylık Araştırma, Kültür, ;Aktüalite ve Spor Dergisi), İstanbul.